

Actualiteiten inzake
lijfrenten en andere
oudedagsvoorzieningen
2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding	9
1.1. Fiscale verzamelwet 2025	9
1.2. Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen	9
1.3. Wet herziening bedrag ineens	9
1.4. Fiscale verzamelwet 2026	10
1.5. Pakket Belastingplan 2026	10
1.6. Overzicht wetten met wijzigingen voor 2026 (en andere jaren)	10
1.5. Lagere regelgeving voor 2026	10
1.6. Overzichten	11
2. Fiscale verzamelwet 2025 (Stb. 2024, 440)	12
2.1. Vooraf	12
2.2. Tweede nota van wijziging (TK 36 605, nr. 9)	12
3. Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen (Stb. 2021, 20)	13
3.1. Vooraf	13
3.2. Afkoop 10% bij ingang lijfrente-uitkeringen zonder revisierente	13
3.3. Lijfrente-aanspraak na uitkering ineens bedraagt meer dan grensbedrag afkoopregeling kleine lijfrenten	14
3.4. Keuzemoment uitbetaling bedrag ineens	14
3.5. Motie Oomen-Luijten	16
3.6. Brief Staatssecretaris van SZW d.d. 12 oktober 2021	16
3.7. Kamerbehandeling, inwerkingtreding en wetteksten	17
3.8. Samenhangende lagere regelgeving; ontwerpbesluit	17
3.9. Enkele aandachtspunten	18
3.9.1. Progressienadeel en middeling	18
3.9.2. Gevolgen voor toeslagen	19
3.9.3. Gevolgen voor de Zvw-bijdrage	21
3.9.4. Internationale aspecten	22
3.10. Wetteksten en toelichtingen 'Wet bedrag ineens (...)'	24
3.10.1. Artikel 3.133 Wet IB 2001 (artikel IV, ond. A)	24
3.10.2. Artikel 3.135 Wet IB 2001 (artikel IV, ond. B)	28
3.10.3. Artikel 5.16c Wet IB 2001 (artikel IV, ond. C)	28

3.11. Wijziging wettekst door Tweede nota van wijziging op wetsvoorstel FVW 2025	29
3.11.2. Artikelsgewijze toelichting	30
3.11.3. Aanpassing wettekst (artikel XIIA)	30
4. Wet herziening bedrag ineens (Stb. 2026, 172)	31
4.1. Vooraf	31
4.2. Aanpassing doelgroep	32
4.3. Aanpassing uitkeringsstroom en moment van uitbetalen	33
4.3.1. Aanpassing uitkeringsstroom	33
4.3.2. Aanpassing moment van uitbetalen; verschuiving fiscaal genietingsmoment	35
4.4. Gevolgen voor nettopensioen en nettolijfrente in box 3	36
4.5. Nota naar aanleiding van het verslag (TK)	36
4.5.1. Consequenties uitgestelde inwerkingtredingsdatum	36
4.5.2. Uitgestelde inwerkingtredingsdatum voldoende uitvoerbaar?	37
4.5.3. Wanneer is het bedrag ineens mogelijk?	38
4.5.4. Hoeveel mensen maken gebruik van oudedagsvoorzieningen in derde pijler?	38
4.5.5. Inperking doel en effectiviteit door beperking doelgroep?	38
4.5.6. Benadeling bepaalde groepen door uitstel inwerkingtreding?	39
4.5.7. Fiscaal genietingsmoment uitgestelde betaling	40
4.5.8. Voorbeelden inzake gevolgen wetsvoorstel	41
4.5.9. Bedrag ineens niet uitgezonderd voor toetsingsinkomen toeslagen	42
4.5.10. Nabetalingsverplichting bij tussentijds overlijden deelnemer	43
4.5.11. Voorlichting en informatievoorziening aan aspirant-afkopers	44
4.5.12. Uitkeringsstroom 90-10-90 bij uitgestelde uitbetaling	46
4.5.13. Hogere belastingdruk bij verkrijging bedrag ineens	47
4.5.14. Nibud: bij laag inkomen 80% afkoopsom kwijt aan belastingen e.d.	48
4.5.15. Geen eindheffing voor 'bedrag ineens'	49
4.5.16. Toelichting bij tweede nota van wijziging op wetsvoorstel	50
4.5.17. Inzet bedrag ineens niet mogelijk voor sabbatical	51
4.6. Nota van wijziging	52
4.7. Kamerbehandeling, inwerkingtreding en wetteksten	52
4.8. Nota naar aanleiding van het verslag (EK)	53
4.9. Nader uitstel en ontwikkeling keuzetool	53

4.10. Verslag deskundigenbijeenkomst d.d. 18 maart 2025	54
4.11. Verslag van schriftelijk overleg	54
4.11.1. Beoogde ingangsdatum van 1 juli 2026 (te) optimistisch?	54
4.11.2. Samenloop invoering bedrag ineens en transitie naar nieuwe pensioenstelsel	56
4.11.3. Aanvraag bedrag ineens vóór invaren pensioenen, maar uitkering erna	57
4.11.4. Uitstellen leidt tot teleurstelling bij mensen. Datum na moment transitie naar nieuwe pensioenstelsel?	58
4.11.5. Keuze met terugwerkende kracht bij invoering ná 2028?	59
4.11.6. Invloed bedrag ineens op norminkomen voor toeslagen	60
4.11.7. Inwerkingtreding per 1 juli 2026 uitvoerbaar?	61
4.11.8. Uitstel tot na transitie naar nieuw pensioenstelsel niet noodzakelijk	62
4.11.9. Stoplichttool of complexere variant	63
4.11.10. Gevolgen voor inkomensafhankelijke fiscale kortingen	64
4.11.11. Gevolgen voor fiscale kortingen meenemen bij ontwikkeling rekentool	64
4.11.12. Onwerkbare complexiteit van belasting- en toeslagenstelsel?	64
4.11.13. Werkbare en inzichtelijke tool	65
4.11.14. Precisie en complexiteit vs. beslag op doenvermogen en gebruikersgemak	65
4.11.15. Bedrag ineens alleen bij expliciete keuze deelnemer	66
4.11.16. Inzicht in wat pensioendeelnemers overhouden; 6 tabellen	66
4.11.17. Berekenen en bekend maken kengetal	69
4.11.18. Te maken vergelijking bij beoordeling van wet	69
4.11.19. Geen onderscheid naar inkomen bij keuzerecht	69
4.11.20. Deelnemers kunnen binnen huidige stelsel tot geïnformeerde keuze komen	70
4.11.21. Tool niet voor in buitenland wonende deelnemers die onderworpen zijn aan buitenlands belastingstelsel	70
4.11.22. Intrekken bedrag ineens niet aan de orde	70
4.11.23. Inkomensondersteuning o.b.v. draagkrachtprincipe	71
4.11.24. Verschil in uitwerking: met en zonder bedrag ineens	71
4.11.25. Wettelijke verplichtingen m.b.t. bedrag ineens	72
4.11.26. Informatieverstrekking over voorzienbare gevolgen, risico's en voor- en nadelen van keuzes	73
4.11.27. Keuzebegeleiding bij deelnemers met lage zelfredzaamheid, beperkte taalvaardigheden of lage mate van digitale vaardigheid	74
4.11.28. Deelnemers PWRI met schuldenproblematiek	75

4.11.29. Beslag op pensioeninkomen en ten goede komen bedrag ineens	76
4.11.30. Pensioenuitvoerder kent niet volledige inkomens- en vermogenspositie van deelnemer	77
4.11.31. Potentiële bestedingsdoeleinden bedrag ineens	77
4.11.32. Optie bedrag ineens Verenigd Koninkrijk bij pensioen	79
4.11.33. Verschil in uitwerking met en zonder bedrag ineens	79
4.12. Verslag van schriftelijk overleg	80
4.12.1. Opdracht Nibud voor ontwikkeling keuzetool	80
4.12.2. Integratie keuzetool in systemen pensioenfondsen	81
4.12.3. Tijdpad integreren tool	81
4.12.4. Rol Belastingdienst	82
4.12.5. Invoering bedrag ineens na transitiemoment pensioenen	82
4.12.6. Andere invulling te geven aan motie Oomen-Ruijten?	83
4.13. Uitstel van de inwerkingtreding van bedrag ineens	83
4.14. Wetteksten en toelichtingen wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens'	85
4.14.1. § 4.3.1.5a / artikel 4.71.0a Wft (wetsvoorstel; artikel I, ond. C)	85
4.14.2. Artikel 3.133 Wet IB 2001 (wetsvoorstel; artikel I, ond. D)	89
4.14.3. Artikel 5.16c Wet IB 2001 (wetsvoorstel; artikel I, ond. D)	90
4.14.4. Indexatiebepaling (wetsvoorstel; artikel II)	91
4.14.5. Artikel 3.133, lid 11 Wet IB 2001 (nota van wijziging)	91
4.14.6. § 4.3.1.5a Wft (tweede nota van wijziging; artikel I)	92
4.14.7. Artikel 3.133, lid 11 Wet IB 2001 (tweede nota van wijziging; artikel II)	93
4.14.8. Indexatiebepaling (tweede nota van wijziging; artikel III)	93
4.14. Wijziging wettekst door Tweede nota van wijziging op wetsvoorstel FVW 2025	93
4.14.1. Algemene toelichting	93
4.14.2. Artikelsgewijze toelichting	93
4.14.3. Aanpassing wettekst (artikel XIIB)	94
5. Fiscale verzamelwet 2026; lijfrenten (Stb. 2025, 431)	95
5.1. Vooraf	95
5.2. Belastbaarheid niet of niet langer kwalificerende lijfrente	96
5.2.1. Algemene toelichting	96
5.2.2. Artikelsgewijze toelichting	97
5.2.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel C)	98

5.3. Gelijktrekken van de uiterste ingangsdatum van lijfrenten	99
5.3.1. Algemene toelichting	99
5.3.2. Artikelsgewijze toelichting	99
5.3.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel F)	100
5.4. Codificatie beleid aftrek premie voor vrijwillige AOV betaald aan UWV	100
5.4.1. Algemene toelichting	100
5.4.2. Artikelsgewijze toelichting	100
5.4.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel G)	100
5.5. Verval zinsdeel in artikel 3.126a Wet IB 2001	100
5.5.1. Algemene toelichting	100
5.5.2. Artikelsgewijze toelichting	101
5.5.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel H)	101
5.6. Toevoeging ‘een of meer’ aan erfgenamen of legatarissen	101
5.6.1. Algemene toelichting	101
5.6.2. Artikelsgewijze toelichting	101
5.6.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel H)	102
5.7. Aanpassing omschrijving imputatie jaarruimte	102
5.7.1. Algemene toelichting	102
5.7.2. Artikelsgewijze toelichting	102
5.7.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel I)	103
5.8. Aanpassing wettelijke termijn voor lijfrenten	103
5.8.1. Algemene toelichting	103
5.8.2. Artikelsgewijze toelichting	104
5.8.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel J)	105
5.9. Niet of niet langer kwalificerende stakingswinstlijfrenten	105
5.9.1. Algemene toelichting	105
5.9.2. Artikelsgewijze toelichting	106
5.9.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel J)	106
5.10. Codificeren beleid inzake bancaire lijfrenten bij verdeling i.h.k.v. scheiding	107
5.10.1. Algemene toelichting	107
5.10.2. Artikelsgewijze toelichting	107
5.10.3. Aanpassing wetteksten (artikel I, onderdelen K en L)	108

5.11. Aanpassing wettelijke termijn voor kapitaalverzekeringen met lijfrenteclausule	109
5.11.1. Algemene toelichting	109
5.11.2. Artikelsgewijze toelichting	109
5.11.3. Aanpassing wettekst (artikel II)	110
5.12. Verslag	110
5.13. Nota n.a.v. het verslag	110
5.14. Nota van wijziging	110
5.15. Tweede nota van wijziging	110
5.16. Brief staatssecretaris inzake voortgang wetsvoorstel en verslag WO	110
5.17. Nota n.a.v. het verslag inzake BP 2026	111
5.17.1. Wel of geen inhoudingsplicht voor lijfrente-uitvoerder	111
5.17.2. Tarief bij inhouding(splicht)	111
5.17.3. Renseignering(sverplichting)	112
5.17.4. Wel of geen dubbele heffing bij overschrijding wettelijke termijn	112
5.17.5. Hoe uitkeren en welke renseigneringsverplichtingen	112
5.18. Verslagen en nota n.a.v. het verslag	113
5.19. Kamerbehandeling en stemmingen	113
6. Bijstellingsregeling 2026 (Stcrt. 2025, 40487)	114
7. Overzicht IB-cijfers levensverzekeringen per 1-1-2026	115
8. Overzicht AOW-leeftijden periode 2013 - 2031	116

1. Inleiding

De fiscale wetgeving is constant aan veranderingen onderhevig. Dit vergt voortdurend inhoudelijke wijzigingen en technisch onderhoud, zo ook op het terrein van lijfrenten en andere oudedagsvoorzieningen.

1.1. Fiscale verzamelwet 2025

Het op 17 september 2024 bij de Tweede Kamer ingediende pakket Belastingplan 2025 omvat diverse maatregelen op het specifieke fiscale deelterrein van lijfrenten en andere oudedagsvoorzieningen, niet op het terrein van kapitaalproducten. De maatregelen zijn onder andere opgenomen in het wetsvoorstel 'Fiscale verzamelwet 2025' (hierna: FVW 2025). Dit wetsvoorstel is op 17 december 2024 aangenomen door de Eerste Kamer. De wijzigingen op het terrein van lijfrenten zien op belastingjaar 2025 en worden in deze compilatie niet besproken.

Door middel van een Tweede nota van wijziging op het oorspronkelijke wetsvoorstel zijn diverse technische wijzigingen aangebracht in de 'Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen' en het wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens'. De inwerkingtreding hiervan is nader opgeschoven naar 1 januari 2029. De wijzigingen worden in deze compilatie besproken en nader toegelicht (zie **hoofdstukken 3 en 4**).

1.2. Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen

Op 12 januari 2021 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel 'Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen' aangenomen. Die wet is gedeeltelijk in werking getreden per 1 januari 2021. Ten aanzien van het onderdeel 'bedrag ineens' is in de Eerste Kamer toegezegd de inwerkingtredingsdatum aanvankelijk op te schuiven naar 1 januari 2023 om pensioen- en lijfrente-uitvoerders de benodigde voorbereidingstijd en gelegenheid te geven om deelnemers respectievelijk lijfrentehouders tijdig te kunnen informeren. Daarna is de inwerkingtredingsdatum verder opgeschoven. De in de wet opgenomen maatregelen op het terrein van lijfrenten zijn nader toegelicht in **hoofdstuk 3**.

1.3. Wet herziening bedrag ineens

De datum van inwerkingtreding van de 'Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen' voor wat betreft het onderdeel 'bedrag ineens' hangt samen met en is afhankelijk van de inwerkingtreding van de 'Wet herziening bedrag ineens'. De inwerkingtredingsdatum van die wet is een aantal keren opgeschoven omdat de beoogde inwerkingtredingsdatum niet haalbaar bleek. De 'Wet herziening bedrag ineens' is op 8 oktober 2024 aangenomen door de Tweede Kamer en op 16 juni 2026 aangenomen door de Eerste Kamer. De officiële (wet)tekst is op 2 juli 2026 in het Staatsblad gepubliceerd. De beoogde datum van inwerkingtreding van deze wet is 1 januari 2029.

1.4. Fiscale verzamelwet 2026

Op 25 april 2025 is het wetsvoorstel ‘Fiscale verzamelwet 2026’ (hierna: FVW 2026) ingediend bij de Tweede Kamer. Op 23 september 2025 is dit wetsvoorstel aangenomen door de Tweede Kamer. Op 2 december 2025 is het wetsvoorstel aangenomen door de Eerste Kamer. De officiële (wet)tekst is op 12 december 2025 in het Staatsblad gepubliceerd. De wet omvat diverse maatregelen op het specifieke fiscale deelterrein van lijfrenten en andere oudedagsvoorzieningen. De meeste maatregelen treden per 1 januari 2026 in werking. Een aantal maatregelen hebben terugwerkende kracht. Alle maatregelen op het terrein van lijfrenten zijn nader toegelicht in **hoofdstuk 5** van deze compilatie.

1.5. Pakket Belastingplan 2026

Het op 16 september 2025 bij de Tweede Kamer ingediende pakket Belastingplan 2026 omvat geen enkele maatregel op het specifieke fiscale deelterrein van lijfrenten en kapitaalproducten. De voorgestelde wetswijzigingen in het pakket Belastingplan 2026 worden in deze compilatie verder niet besproken. In een nota naar aanleiding van het verslag inzake Belastingplan 2026 zijn enkele kamervragen over de FVW 2026 van een antwoord voorzien. Deze zijn opgenomen in **hoofdstuk 5** van deze compilatie.

1.6. Overzicht wetten met wijzigingen voor 2026 (en andere jaren)

De maatregelen worden in deze compilatie nader uitgewerkt en toegelicht. In deze compilatie wordt een overzicht gegeven van de wijzigingen die de diverse wetten vanaf 2026 teweeg brengen op de terreinen van genoemde oudedagsvoorzieningen. Het gaat daarbij om de volgende wetten:

Hoofdstuk	Naam wet(svoorstel)	Kamerstuknr.	Staatsbladnr.
2.	Fiscale verzamelwet 2025	TK/EK 36.605	Stb. 2024, 440
3.	Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen	TK/EK 35.555	Stb. 2021, 20
4.	Wet herziening bedrag ineens	TK/EK 36.154	Stb. 2026, 172
5.	Fiscale verzamelwet 2026	TK/EK 36.735	Stb. 2025, 431

Bij de toelichtende teksten zijn tevens opgenomen de (voorgestelde) wetteksten in de diverse bepalingen van onder andere de Wet inkomstenbelasting 2001 en de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001.

1.5. Lagere regelgeving voor 2026

Op 23 en 24 december 2024 zijn diverse officiële teksten inzake lagere fiscale regelgeving in het Staatsblad en de Staatscourant gepubliceerd. Daarbij gaat het onder meer om:

- 1) Het 'Besluit tot wijziging van enige uitvoeringsbesluiten op het gebied van de belastingen en enige andere besluiten' (*Eindejaarsbesluit 2025*; [Stb. 2025, 451](#));
- 2) De 'Bijstellingsregeling directe belastingen 2026' ([Stcrt. 2025, 40487](#)); en
- 3) De 'Regeling tot wijziging van onder meer enige uitvoeringsregelingen op het gebied van de belastingen en toeslagen' (*Eindejaarsregeling 2025*; [Stcrt. 2025, 42873](#)).

Het *Eindejaarsbesluit 2025* (1) en de *Eindejaarsregeling 2025* (3) bevatten geen wijzigingen op het terrein van lijfrenten en kapitaalproducten en zijn om die reden niet opgenomen in deze compilatie.

In de *Bijstellingsregeling directe belastingen 2026* (2) zijn daarentegen wel diverse wijzigingen op het terrein van lijfrenten en andere periodieke uitkeringen met betrekking tot belastingjaar 2026 opgenomen. De wijzigingen in de *Bijstellingsregeling directe belastingen 2026* zijn nader toegelicht in **hoofdstuk 6**.

1.6. Overzichten

In **hoofdstuk 7** is een overzicht opgenomen met de fiscale (voor inkomstenbelasting) cijfers inzake levensverzekeringen voor het jaar 2026.

Ten slotte is in **hoofdstuk 8** een overzicht met de AOW-leeftijden voor de periode 2013 – 2031 in deze compilatie opgenomen. Deze AOW-leeftijden zijn onder meer van belang voor de leeftijdsafhankelijke regelingen in de Wet IB 2001 op het terrein van lijfrenten.

Opgemaakt d.d.: 11 juli 2026 (versie 06)

Door: Erik van Toledo

Fiscale site Levensverzekeringen

2. Fiscale verzamelwet 2025 (Stb. 2024, 440)

2.1. Vooraf

Ieder jaar wordt een fiscaal verzamelwetsvoorstel opgesteld, de zogenoemde Fiscale verzamelwet. Ook dit jaar is een dergelijk wetsvoorstel ingediend. Het wetsvoorstel 'Fiscale verzamelwet 2025' (hierna: FVW 2025) is op 17 september 2024 bij de Tweede Kamer ingediend. Het wetsvoorstel FVW 2025 bestaat onder andere uit diverse maatregelen op het terrein van lijfrenten.

Op 11 november 2024 is de Tweede nota van wijziging op het wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 605, nr. 9](#)). Met deze nota van wijziging zijn diverse technische wijzigingen aangebracht in de 'Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen' en de 'Wet herziening bedrag ineens'.

Op 14 november 2024 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel aangenomen. Het wetsvoorstel is vervolgens op 17 december 2024 aangenomen door de Eerste Kamer en op 1 januari 2025 in werking getreden. De wet is op 23 december 2024 in het Staatsblad geplaatst ([Stb. 2024, 440](#)).

De maatregelen op het terrein van lijfrenten zijn per 1 januari 2025 in werking getreden en in een **separate compilatie voor 2025** samengevat en nader toegelicht.

De 'technische' wijzigingen in de 'Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen' en de 'Wet herziening bedrag ineens' worden in **hoofdstukken 5 en 6** van deze compilatie besproken en nader toegelicht.

2.2. Tweede nota van wijziging (TK 36 605, nr. 9)

Op 11 november 2024 is de Tweede nota van wijziging op het wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 605, nr. 9](#)).

Met deze nota van wijziging zijn een aantal technische wijzigingen aangebracht in de 'Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen' en het wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens'. Deze wijzigingen worden in **hoofdstukken 3 en 4** van deze compilatie besproken en nader toegelicht.

3. Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen (Stb. 2021, 20)

3.1. Vooraf

Een van de uitwerkingen van het Pensioenakkoord 2019 betreft de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’. Het betreffende wetsvoorstel werd op 18 november 2019 in internetconsultatie gegeven (<https://www.internetconsultatie.nl/wetbedragineens>). Het officiële wetsvoorstel volgde heel wat maanden later en werd uiteindelijk op 2 september 2020 ingediend bij de Tweede Kamer.

Op 17 november 2020 heeft de Tweede Kamer dit wetsvoorstel aangenomen. Vervolgens heeft de Eerste Kamer het betreffende wetsvoorstel op 12 januari 2021 aangenomen ([Stb. 2021, 20](#)). Een van de maatregelen in genoemde wet is de aanwending van lijfrentekapitaal te flexibiliseren door middel van een keuzerecht ‘bedrag ineens’.

De datum van inwerkingtreding van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ hangt samen met en is afhankelijk van de inwerkingtreding van de ‘Wet herziening bedrag ineens’. De inwerkingtredingsdatum van die wet is een aantal keren opgeschoven omdat de beoogde inwerkingtredingsdatum niet haalbaar bleek. De ‘Wet herziening bedrag ineens’ is op 8 oktober 2024 aangenomen door de Tweede Kamer en op 16 juni 2026 aangenomen door de Eerste Kamer. De beoogde datum van inwerkingtreding van deze wet is 1 januari 2029. Deze wet is nader toegelicht in **hoofdstuk 4** van deze compilatie.

Tijdens de Tweede Kamerbehandeling van het wetsvoorstel ‘Fiscale verzamelwet 2025’ (hierna: FVW 2025) is een Tweede nota van wijziging ingediend op dit wetsvoorstel. Met deze nota van wijziging worden diverse technische wijzigingen aangebracht in de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ en de ‘Wet herziening bedrag ineens’. De aanpassing van de eerste wet is in dit hoofdstuk toegelicht (par. 3.11). De aanpassing van de ‘Wet herziening bedrag ineens’ is nader toegelicht in **hoofdstuk 4** van deze compilatie.

Zie voor de wetteksten van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen (met bijbehorende toelichtende teksten) voor zover deze zien op ‘bedrag ineens’ inzake lijfrenten de laatste paragrafen van dit hoofdstuk.

3.2. Afkoop 10% bij ingang lijfrente-uitkeringen zonder revisierente

Normaliter geldt voor gefaciliteerde box 1-lijfrenten (betaalde bedragen zijn in beginsel aftrekbaar binnen de wettelijke aftrekruimten) dat in zoverre een dergelijk recht wordt afgekocht, dat negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in box 1 in aanmerking worden genomen en dat als gevolg daarvan eveneens revisierente is verschuldigd. Echter, op basis van het op 12 januari 2021 door de Eerste Kamer aangenomen wetsvoorstel –

mag met ingang van 1 januari 2023 maximaal 10% van de waarde van de lijfrente-aanspraak op de ingangsdatum van de betreffende lijfrente-uitkeringen als bedrag ineens (gedeeltelijke afkoop) worden uitgekeerd, zonder dat revisierente is verschuldigd. Met de nieuwe wet wordt geregeld dat een dergelijke gedeeltelijke afkoop alleen is toegestaan voor oudedagslijfrenten, tijdelijke oudedagslijfrenten en de hiermee overeenkomende varianten van de lijfrenterekeningen en lijfrentebeleggingsrechten. Gedeeltelijke afkoop blijft fiscaal dus niet toegestaan voor lijfrenten voor het meerderjarige invalide kind, nabestaandenlijfrenten en periodieke uitkeringen genererende arbeidsongeschiktheidsverzekeringen. Afkopen van dergelijke lijfrenten en verzekeringen leiden in beginsel onverkort tot heffing van negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in box 1 én het verschuldigd zijn van revisierente. De nieuwe afkoopregeling geldt overigens niet voor personen die al lijfrente-uitkeringen uit hun lijfrente ontvangen.

3.3. Lijfrente-aanspraak na uitkering ineens bedraagt meer dan grensbedrag afkoopregeling kleine lijfrenten

Als extra voorwaarde geldt dat de waarde van de aanspraak op de periodieke uitkering, die na de afkoop resteert, op de ingangsdatum op jaarbasis meer dient te bedragen dan het grensbedrag van de afkoopregeling voor kleine lijfrenten. Voor 2022 is dat bedrag vastgesteld op € 4.607 (artikel 3.133, lid 2, onderdeel d Wet IB 2001). De in januari 2021 aangenomen wet leidt tot aanpassing van artikel 3.133 van de Wet IB 2001. Indien aan de voorwaarden van de nieuwe bepaling wordt voldaan, worden in zoverre geen negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in box 1 in aanmerking genomen en is ter zake van deze gedeeltelijke afkoop geen revisierente verschuldigd. Hetgeen wordt ontvangen ter zake van de gedeeltelijke 10%-afkoop wordt aangemerkt als een termijn van een lijfrente. Hiermee wordt ook bewerkstelligd dat het bedrag van een dergelijke afkoop als belastbare periodieke uitkering in de heffing van de inkomstenbelasting (in box 1) wordt betrokken.

3.4. Keuzemoment uitbetaling bedrag ineens

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was vastgelegd dat de gedeeltelijke afkoop op de ingangsdatum van de lijfrentetermijnen moest plaatsvinden. Dit betekende dat het bedrag ineens in beginsel slechts op één moment tot uitbetaling kon komen. Mede naar aanleiding van gestelde kamervragen hierover is op de dag waarop de Tweede Kamer heeft gestemd over het wetsvoorstel nog een (tweede) nota van wijziging ([*Kamerstukken II, 2020 – 2021, 35 555, nr. 17*](#)) ingediend. Met die wijzigingsnota is het mogelijk gemaakt dat de afkoop van een lijfrente in bepaalde gevallen ook op één ander – later – vast moment kan plaatsvinden, namelijk in de maand februari volgend op het jaar waarin iemand de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt. Het effect van deze optie is dat er dan geen AOW-premie is verschuldigd over het bedrag ineens. De achtergrond hiervan is als volgt.

Achtergrond

Indien de lijfrentehouder de lijfrentetermijnen bijvoorbeeld laat ingaan in het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt en besluit een bedrag ineens uit te laten betalen, kan – afhankelijk van het overige inkomen – over het bedrag ineens AOW-premie verschuldigd zijn. Vanaf de eerste dag van de maand waarin de betreffende persoon de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, is geen AOW-premie meer verschuldigd.

Als een persoon lopende het jaar de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, is een evenredig gedeelte van de AOW-premie verschuldigd over het jaarinkomen (waaronder het bedrag ineens). Naar gelang de AOW-gerechtigde leeftijd later in een jaar valt, is er langer en dus een hoger percentage AOW-premie verschuldigd over het bedrag ineens ten opzichte van de situatie dat de AOW-gerechtigde leeftijd in het begin van het jaar valt. Deze consequentie wordt ook wel aangeduid als “geboortedatumproblematiek”.

Met de tweede nota van wijziging is onder andere bereikt dat de lijfrentehouder de mogelijkheid heeft gekregen de gedeeltelijke afkoop op een later moment te laten plaatsvinden (uitgesteld uitbetalingsmoment) dan op de ingangsdatum van de lijfrentetermijnen. Bij gedeeltelijke afkoop in het jaar na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd wordt het bedrag ineens dan tot het belastbare inkomen in dat jaar gerekend. Dit biedt de betreffende persoon ruimte voor een afweging wanneer de gedeeltelijke afkoop (de uitbetaling van het bedrag ineens) gezien zijn persoonlijke omstandigheden en eventuele gevolgen voor de premieheffing aantrekkelijker is. Een vergelijkbare keuzemogelijkheid is met de tweede nota van wijziging gecreëerd voor deelnemers in pensioenregelingen.

Hoewel het wetsvoorstel (inclusief tweede nota van wijziging) is aangenomen door de Tweede Kamer, was het laatste woord over de uitwerking van de tweede nota van wijziging nog niet gezegd. Tijdens de behandeling in de Eerste Kamer op 12 januari 2021 kwam naar voren dat pensioenuitvoerders hebben aangegeven dat de uitvoerbaarheid te complex is door de tijd tussen de beslissing over de pensioeningangsdatum en het moment van uitkeren van het bedrag ineens en de uitkeringsreeks. Door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is toegezegd dat in samenspraak met de pensioenuitvoerders naar oplossingen zal worden gezocht om de met de tweede nota van wijziging geboden mogelijkheid uitvoerbaar te maken. Volgens de minister ligt aanpassing van de betreffende wetgeving dan ook in de rede.

N.B.: In het verslag van de Eerste Kamerbehandeling van het wetsvoorstel is in vorenstaand kader niet gesproken over lijfrenten, noch over lijfrente-uitvoerders. Het is de vraag of bij hen dezelfde complexiteitsproblemen spelen als bij pensioenuitvoerders. Aangegeven is dat de aangekondigde wetaanpassingen ook zien op het lijfrenteregime. Welke concrete wetswijzigingen zullen volgen, moet worden afgewacht.

3.5. Motie Oomen-Luijten

Met de motie van 12 januari 2021 inzake het wetsvoorstel ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ ([Kamerstukken I, 2020 – 2021, 35 555, nr. H](#)) heeft kamerlid Oomen-Luijten de regering verzocht de modaliteiten van het keuzerecht nader te preciseren en – om ongewenste effecten te voorkomen – de regelingen zo nodig aan te passen, zoals bijvoorbeeld door een uitzondering van het bedrag ineens op het toetsinkomen voor de huurtoeslag.

Met de motie is eveneens verzocht de invoering van de betreffende wet tot 2023 uit te stellen om in de tussentijd een alternatieve uitvoering te zoeken die minder complex is, beter communiceerbaar en substantieel lagere uitvoeringskosten kent en draagvlak heeft bij de uitvoeringsorganisaties. Genoemde motie is op 19 januari 2021 aangenomen door de Eerste Kamer. Daarmee is bereikt dat de wet een jaar later ingaat, dus op 1 januari 2023. Dat geeft alle partijen meer ruimte te werken aan aanpassingen die de uitvoerbaarheid van de wet moeten gaan verbeteren.

3.6. Brief Staatssecretaris van SZW d.d. 12 oktober 2021

In de brief van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) van 12 oktober 2021 aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer ([Kamerstukken II, 2021 – 2022, 35 555, nr. 20](#) & [Kamerstukken I, 2021 – 2022, 35 555, nr. L](#)) is aangegeven dat met de (vertegenwoordigers van) pensioenuitvoerders overeenstemming is bereikt over een vormgeving van de uitgestelde uitbetaling van een bedrag ineens, die enerzijds een oplossing biedt voor de zogenoemde “geboortedatumproblematiek” en anderzijds tegemoet komt aan de uitvoeringspraktijk. E.e.a. heeft geleid tot een (uitvoerbaar en beter communiceerbaar) voorstel voor aanpassingen van het uitgestelde uitbetalingsmoment. Het voorstel voorziet in het verkorten van de periode tussen de pensioeningangsdatum (het keuzemoment) en het uitgestelde uitbetalingsmoment. Dit heeft als gevolg dat de doelgroep die gebruik kan maken van de uitgestelde uitbetaling wordt beperkt. Alleen de deelnemers wier pensioeningangsdatum ligt in de maand waarin zij de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken en deelnemers wier pensioeningangsdatum ligt op de eerste dag volgend op de maand waarin zij AOW-gerechtigd worden, krijgen de mogelijkheid van de uitgestelde uitbetaling. Met het voorstel heeft de regering er voor gekozen om specifiek een oplossing te bieden voor de geschetste “geboortedatumproblematiek” en daarbij heeft het oog gehouden voor de gelijke behandelingswetgeving. Alle mensen die met pensioen gaan op het moment dat zij AOW-gerechtigd worden, worden op dezelfde manier behandeld en krijgen allemaal de uitstelmogelijkheid voor de betaling van een bedrag ineens.

De staatssecretaris heeft in de brief aangegeven dat hij een wetsvoorstel ter aanpassing van het tweede uitbetalingsmoment zoals opgenomen in de Wet bedrag ineens, RVU en

verlofsparen zal opstellen, het wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’. Het betreffende wetsvoorstel is op 30 juni 2022 ingediend bij de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel wordt besproken in **hoofdstuk 4** van deze compilatie.

3.7. Kamerbehandeling, inwerkingtreding en wetteksten

De ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ (hierna: Wet bedrag ineens) is door de Tweede en Eerste Kamer aangenomen en gedeeltelijk inwerking getreden. Het onderdeel ‘bedrag ineens’ is nog niet in werking getreden. De oorspronkelijk beoogde inwerking-tredingsdatum van dat onderdeel van de wet is 1 januari 2023. Met het wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’ is echter voorgesteld het onderdeel ‘bedrag ineens’ van de ‘Wet bedrag ineens’ pas op 1 juli 2023 in werking te laten treden.

Met de nota naar aanleiding van het verslag inzake het wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’ (zie hoofdstuk 6 van deze compilatie; [Kamerstukken II, 2022 – 2023, 36 154, nr. 6](#)) is voorgesteld om het onderdeel inzake ‘bedrag ineens’ van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’, alsmede het wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’ later, namelijk op 1 januari 2024, in werking te laten treden. Dit bleek niet haalbaar. De datum van inwerkingtreding van laatstgenoemd wetsvoorstel is een aantal keren opgeschoven (zie [Kamerstukken II, 2022 – 2023, 36 154, nr. 8](#) en [nr. 10](#)).

Op 7 oktober 2024 is de Tweede nota van wijziging op het wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’ ingediend bij de Tweede Kamer ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 154, nr. 20](#)). Het wetsvoorstel is na [stemming op 8 oktober 2024](#) aangenomen door de Tweede Kamer. Het gewijzigde wetsvoorstel is op 8 oktober 2024 naar de Eerste Kamer gestuurd ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. C](#)). Momenteel is het wetsvoorstel in behandeling bij de Eerste Kamer.

Tijdens de Tweede Kamerbehandeling van het wetsvoorstel ‘Fiscale verzamelwet 2025’ (hierna: FVW 2025) is een Tweede nota van wijziging ingediend op dit wetsvoorstel. Met deze nota van wijziging worden diverse technische wijzigingen aangebracht in de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ en de ‘Wet herziening bedrag ineens’. De aanpassing van de eerste wet is in dit hoofdstuk toegelicht (par. 3.11).

Zie voor de wetteksten van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ (met bijbehorende toelichtende teksten) voor zover deze zien op ‘bedrag ineens’ inzake lijfrenten de laatste paragrafen van dit hoofdstuk.

3.8. Samenhangende lagere regelgeving; ontwerpbesluit

In het verlengde van de hiervoor aangehaalde wet, werd op 18 september 2020 het ‘Concept-besluit Bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ ter internetconsultatie aangeboden

(<https://www.internetconsultatie.nl/besluitbedragineens>). Het concept-besluit strekt tot vaststelling van enkele nadere regels omtrent het keuzerecht om een bedrag ineens op te nemen. Hiertoe moeten het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroeps-pensioenregeling en het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft worden aangepast.

Op basis van het concept-besluit krijgen onder andere lijfrente-uitvoerders diverse informatieverplichtingen over het keuzerecht richting lijfrentepolis- en lijfrenterekeninghouders voorgeschreven. Deze personen zullen vlak voor de ingangsdatum van de lijfrenteproducten geïnformeerd moeten worden over het keuzerecht. Bij interesse in gebruikmaking van dit recht zullen de lijfrentepolis- en lijfrenterekeninghouders nadere, meer persoonlijke informatie, ontvangen. Die informatie moet hen in staat stellen een weloverwogen keuze te kunnen maken om wel/geen gebruik te maken van het keuzerecht om 10% van de lijfrente-aanspraak op de ingangsdatum van de lijfrente-uitkeringen als bedrag ineens te laten uitkeren.

Op basis van het concept-besluit wordt aan de lijfrente-uitvoerders voorgeschreven dat zij moeten waarschuwen dat er bij de 10% gedeeltelijke afkoop gevolgen kunnen zijn voor toeslagen en inkomensafhankelijke regelingen. Lijfrentepolis- en lijfrenterekeninghouders die nog niet vlakbij de lijfrente-ingangsdatum zitten, krijgen meer inzicht in het bedrag ineens dat men naar verwachting op de lijfrente-ingangsdatum zou kunnen opnemen. Dit inzicht kan dan bijdragen aan de financiële planning van iemand richting de ingang van de lijfrentetermijnen. Op 16 oktober 2020 eindigde deze consultatieronde.

Aan de voorgeschreven regels zitten nogal wat haken en ogen voor uitvoerders. De informatievoorschriften zullen ten eerste leiden tot aanpassingen van hun administraties en het inregelen van een heuse communicatie- en informatiestroom richting de klanten. Voor het als gevolg van de informatievoorschriften moeten aanpassen van administraties en inregelen van een informatiestroom zullen de uitvoerders extra kosten moeten maken.

In de brief van 12 oktober 2021 heeft de Staatssecretaris van SZW aangegeven dat hij zal bezien of het concept-besluit nog aanpassing behoeft naar aanleiding van de (voorgestelde) wijzigingen in die brief. Tot op heden is het van enige aanpassing van het concept-besluit nog niet gekomen.

3.9. Enkele aandachtspunten

3.9.1. Progressienadeel en middeling

De keuze onder gebruikmaking van het nieuwe keuzerecht over te gaan tot afkoop van 10% van een lijfrente-aanspraak kan verstrekkende gevolgen hebben voor de afkoper. In de eerste plaats zal er minder geld in de lijfrentepot zitten waardoor de toekomstige lijfrente-uitkeringen lager zullen zijn. Daarnaast moet natuurlijk over de uitkering ineens

inkomstenbelasting worden betaald. Als men daardoor een hoger verzamelinkomen heeft en daarmee in een hogere belastingschijf terecht komt, zal van het betreffende lijfrentegeld uiteindelijk netto minder overblijven dan wanneer men reguliere lijfrentetermijnen had verkozen. Dit progressienadeel kan wellicht worden verzacht door gebruik te maken van de middelingsregeling (artikel 3.154 van de Wet IB 2001). Maar dat zal niet voor een ieder tot de mogelijkheden behoren, niet iedereen zal aan de geldende voorwaarden voldoen. Bovendien zal de middelingsregeling – naar verwachting – per 1 januari 2023 worden afgeschaft. Dit is aangekondigd met het Coalitieakkoord 2021 – 2025 van 15 december 2021. Het afschaffen van de middelingsregeling houdt in dat 2022-2024 het laatste tijdvak is waarover gemiddeld kan worden. Dit heeft effect voor werkenden die gedurende de drie middelingsjaren een (sterk) fluctuerend box 1-inkomen hebben, dat in een deel van die jaren in de hoogste IB-schijf valt. Deze belastingplichtigen hebben straks niet meer de mogelijkheid om box 1-inkomens over drie jaren te middelen en daardoor een belastingteruggave wegens middeling te ontvangen.

3.9.2. Gevolgen voor toeslagen

Naast de (extra) belastingheffing kan een afkoper bovendien worden geconfronteerd met het verlies van een bepaalde toeslag (bijvoorbeeld huurtoeslag en zorgtoeslag), omdat de afkoopsom (het bedrag ineens) het toetsinkomen voor dergelijke toeslagen verhoogt.

De basis van het toeslagenstelsel steunt op het principe van draagkracht. Toeslagen bieden inkomensondersteuning en borgen de financiële toegankelijkheid van zorg, kinderopvang en huurwoningen. In dat perspectief gezien is het voor het draagvlak voor inkomensafhankelijke overheidssteun belangrijk dat er een goede onderbouwing bestaat om uitzonderingen te introduceren op het toetsinkomen voor de toeslagen. Op deze materie is ingegaan in de brief van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Eerste Kamer van 18 mei 2021 ([*Kamerstukken I, 2021 – 2021, 35 555, nr. I, blz. 5 t/m 9*](#)).

Het huidige toeslagensysteem kent een aantal uitzonderingen. In de huurtoeslag kunnen enkele limitatief opgesomde inkomensbronnen op verzoek buiten beschouwing gelaten worden bij het vaststellen van het toetsinkomen. Dat geldt ook voor de vermogenstoets in de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Deze uitzonderingen hebben vrijwel allemaal met elkaar gemeen dat het om hele specifieke situaties gaat waar mensen zelf geen invloed hebben op de inkomensbron of het vermogen. Het overkomt hen als het ware. Voorbeelden van dergelijke uitzonderingen op inkomen zijn nabetalings-, afkoopsommen klein pensioen en verhogingen van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Voorbeelden van uitzonderingen op vermogen zijn bijvoorbeeld (immateriële) schadevergoedingen, vergoedingen voor slachtoffers van seksueel misbruik en uitkeringen aan gewonde oorlogsveteranen. Onder bijzondere omstandigheden kunnen voor het vermogen ook tijdelijke uitzonderingen worden gemaakt, zoals de tijdelijke uitzondering van de uitgekeerde bedragen in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.

Anders dan bij de hiervoor geschetste uitzonderingen, waar door de betreffende personen geen invloed kan worden uitgeoefend op de inkomensbron of het vermogen, is in het geval van de gedeeltelijke afkoop sprake van een keuzerecht. Iemand kan door gebruikmaking van het keuzerecht zijn/haar financiële draagkracht beïnvloeden. Het keuzerecht zorgt ervoor dat iemand vrijelijk kan beschikken over een extra inkomen, en dit inkomen aan elk doel kan besteden dat wenselijk wordt bevonden. Bovendien leidt een bedrag ineens op pensioendatum c.q. lijfrente-ingangsdatum tot een lager levenslang pensioen respectievelijk lagere lijfrente-uitkering, met als mogelijk later gevolg recht op een hogere toeslag. Als de gevolgen van een bedrag ineens op pensioendatum/lijfrente-ingangsdatum ongunstig zijn – bijvoorbeeld het moeten terugbetalen van (een deel van) ontvangen toeslag(en) – dan hoeft een deelnemer geen gebruik te maken van het keuzerecht.

Bij een bedrag ineens is, evenals bij afkoop van een klein pensioen, sprake van afkoop van (een deel van het) pensioen. De gevolgtrekking dat voor bedrag ineens, evenals voor afkoop klein pensioen, een uitzondering zou moeten (kunnen) gelden voor het toetsinkomen bij de huurtoeslag is volgens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid echter niet direct logisch. De uitzondering van een afkoopsom klein pensioen bij het toetsinkomen voor de huurtoeslag staat op een limitatieve lijst en komt voort uit overgangsrecht uit de Huursubsidiwet. Het feit dat het initiatief voor eenzijdige, tussentijdse afkoop kleine pensioenen bij de pensioenuitvoerder lag en een deelnemer daar geen invloed op kon uitoefenen, was daarvoor bepalend. In het verleden kon veel vaker dan nu (door invoering van de Wet waardeoverdracht klein pensioen) zonder instemming van de gewezen deelnemer een klein pensioen eenzijdig tussentijds worden afgekocht. Tegenwoordig kan de pensioenuitvoerder vaak pas afkopen als de gewezen pensioendeelnemer instemt dan wel geen bezwaar maakt tegen de afkoop. Men heeft nu dus vaker dan vroeger invloed op de afkoop en dus de ontvangst van de afkoopsom.

Een relevant verschil tussen beide soorten pensioenafkoop ziet op het doel van de afkoop. Pensioenuitvoerders hebben het recht om kleine pensioenen af te kopen. Het recht heeft ten doel het opschonen van de administraties van pensioenuitvoerders en daarmee het verlagen van de uitvoeringskosten. Het tot pensioendatum blijven administreren van kleine pensioenen van gewezen deelnemers is relatief duur ten opzichte van de opbrengst vanaf pensioendatum voor de gewezen pensioendeelnemer. Het collectief heeft dus in zekere zin ook baat bij de afkoop van deze kleine pensioenen. In dat licht bezien ligt het volgens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de rede dat de afkoop van klein pensioen (zeker in die gevallen waar het individu de afkoop niet kan beïnvloeden) niet nadelig uitpakt voor de deelnemer voor wat betreft de huurtoeslag. Het kunnen kiezen voor een bedrag ineens op de pensioeningangsdatum kent een andere doelstelling, namelijk het bieden van maatwerk ten aanzien van de aanwending van het

pensioenvermogen. De pensioendeel-nemer heeft het recht om op pensioendatum maximaal 10% van de waarde van het opgebouwde ouderdomspensioen uit te laten betalen. Het collectief heeft hier geen belang bij. Het is een individuele, vrijwillige keuze. Indien gebruikmaking van deze keuze gevolgen heeft voor een toeslag, zal de deelnemer dit moeten meewegen bij de keuze tot het wel of niet gedeeltelijk afkopen van het ouderdomspensioen.

Bij het hiervoor geschetste vraagstuk moet er een afweging worden gemaakt tussen de positie van het individu (is beïnvloeding van de eigen positie mogelijk), het recht willen doen aan het draagkrachtprincipe van het toeslagenstelsel, het gevolg van een extra uitzondering voor de uitvoering van het toeslagensysteem, en het doenvermogen van mensen. Alles overziend komt de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in zijn brief tot de conclusie dat er onvoldoende onderbouwing gegeven kan worden voor het opnemen van een uitzonderingsgrond voor een bedrag ineens bij toeslagen.

De oplossing van het gesignaleerde probleem lijkt volgens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid juist gezocht te moeten worden in de beoordeling van de gevolgen van de gedeeltelijke afkoop, voorafgaand aan de keuze om een deel van het ouderdomspensioen of de lijfrente af te kopen. Bij de afweging om hiervan gebruik te maken zal een deelnemer aan een pensioenregeling voor zichzelf inzichtelijk moeten maken of en zo ja, welke gevolgen de gedeeltelijke afkoop heeft voor toeslagen. Dat geldt ook voor de lijfrentehouder die overweegt zijn lijfrente gedeeltelijk af te kopen.

Een goede informatievoorziening vanuit pensioenuitvoerders, aanbieders van lijfrenten, de Belastingdienst, de SVB en eventueel een financieel adviseur draagt bij aan het voorkomen van een onverstandige keuze door deelnemers en lijfrentehouders. Deelnemers en lijfrentehouders kunnen bij het inzichtelijk maken van de gevolgen van de gedeeltelijke afkoop gebruik maken van de reeds bestaande informatie over toeslagen die te vinden is op bijvoorbeeld de website van de rijksoverheid en de Belastingdienst. Daarnaast zal bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) – die met deze brief wordt meegezonden (zie paragraaf 2.7) worden voorgeschreven dat pensioenuitvoerders en aanbieders van lijfrenten deelnemers en lijfrentehouders dienen te waarschuwen dat het opnemen van een bedrag ineens mogelijk effecten kan hebben op de verschuldigde inkomstenbelasting, premie volksverzekeringen en toeslagen. Daarnaast worden deelnemers en lijfrentehouders verwezen naar website(s) waar en hoe nadere informatie kan worden verkregen. Zo kan bijvoorbeeld worden verwezen naar de website van de Belastingdienst waar door middel van een proefberekening kan worden ingeschat wat de gevolgen voor de toeslagen zijn bij een bepaald jaarinkomen.

3.9.3. Gevolgen voor de Zvw-bijdrage

Voor bepaalde afkopers kan het gebruik maken van het keuzerecht om het pensioen of een lijfrente af te kopen, betekenen dat ze meer aan inkomensafhankelijke bijdrage

ingevolge de Zorgverzekeringswet zijn verschuldigd doordat de afkoopsom het bijdrage-inkomen verhoogt.

3.9.4. Internationale aspecten

De geschetste financiële gevolgen zullen in de eerste plaats spelen bij binnenlands belastingplichtigen, maar kunnen ook aan de orde zijn voor buitenlands belastingplichtigen. Wat voor deze groep van belastingplichtigen een extra aandachtspunt is dat, voordat tot de uitkering ineens van 10% wordt overgegaan, zekerheid bestaat aan welk land (woonland of bronland) het heffingsrecht ter zake van de 10%-afkoopsom wordt toegewezen.

In het vorenstaande kader is het zaak vast te stellen wat het bilateraal belastingverdrag tussen Nederland en het woonland daarover bepaalt. Dat is niet altijd even duidelijk. Voorkomen moet in ieder geval worden dat er over de afkoopsom dubbel gaat worden geheven.

Verdragen met Spanje en Frankrijk

Kort gezegd geldt onder de belastingverdragen die Nederland heeft gesloten met Spanje en Frankrijk een exclusief heffingsrecht voor het woonland van de ontvanger van een (niet-publiekrechtelijk) pensioen of andere soortgelijke beloning. Indien een inwoner van een van deze landen een pensioen uit Nederland ontvangt en gebruikmaakt van de mogelijkheid het bedrag ineens op te nemen dan is het gevolg van deze belastingverdragen dat het woonland hierover het heffingsrecht heeft ([Kamerstukken II, 2020 – 2021, 35 555, nr. 6, blz. 26-27](#), en [Kamerstukken I, 2020 – 2021, 35 555, nr. 1, blz. 2 t/m 4](#)). Het vorenstaande geldt ook ten aanzien van afkoopsommen van lijfrenten.

Verdrag met België

Het belastingverdrag dat Nederland heeft gesloten met België bevat een specifieke bepaling voor de afkoop van pensioen, maar ook voor de afkoop van een lijfrente. Op grond van het belastingverdrag tussen Nederland en België geldt, kort gezegd, dat het bronland belasting mag heffen over een pensioenafkoopsom die wordt uitbetaald vóór de pensioeningangsdatum. Dat zelfde geldt ook voor een afkoopsom die wordt uitbetaald voordat de lijfrente is ingegaan.

Omdat het bij het bedrag ineens een (gedeeltelijke) afkoop betreft op de pensioeningangsdatum dan wel lijfrente-ingangsdatum, geldt voor de verdeling van heffingsrechten over het bedrag ineens dat wordt opgenomen door een inwoner van België echter de hoofdregel voor pensioenen/lijfrenten. Deze hoofdregel houdt in dat het woonland (lees: België) het heffingsrecht heeft over het pensioen c.q. de lijfrente (waaronder dus het bedrag ineens), tenzij, samengevat, het pensioen in België niet tegen het algemene tarief wordt belast en een bepaald maximum (€ 25.000 per jaar) wordt overschreden. Dan komt het heffingsrecht weer aan het bronland Nederland toe.

Verdrag met Duitsland en Ierland

Ook het belastingverdrag dat Nederland heeft gesloten met Duitsland bevat een specifieke bepaling voor de afkoop van pensioen, maar ook voor de afkoop van een lijfrente. Het belastingverdrag tussen Nederland en Duitsland regelt dat een pensioenafkoopsom en een lijfrente-afkoopsommen altijd in het bronland mogen worden belast. Nederland kan dus heffen over pensioenafkoopsommen/lijfrente-afkoopsommen in de vorm van een bedrag ineens die worden betaald aan een inwoner van Duitsland. Een dergelijke afspraak over de verdeling van heffingsrechten bij afkoopsommen is ook opgenomen in het belastingverdrag tussen Nederland en Ierland.

Overige verdragslanden

Belastingverdragen zijn met name bedoeld om heffingsrechten te verdelen om daarmee dubbele belasting te voorkomen. De wijze waarop landen toegekende heffingsrechten naar hun nationale recht effectueren, valt onder hun eigen soevereiniteit. Nederland is gebonden aan de belastingverdragen en kan daar dus voor het bedrag ineens niet van afwijken. Ook niet als een land op een andere manier invulling geeft aan zijn heffingsrecht dan Nederland. Het is echter al geruime tijd verdragsbeleid dat Nederland zich bij onderhandelingen ervoor inzet dat in ieder geval het heffingsrecht over, kort gezegd, pensioenafkoopsommen en lijfrente-afkoopsommen wordt toegewezen aan het bronland, zodat wordt voorkomen dat een in Nederland fiscaal gefacilieerd(e) pensioen/lijfrente in het buitenland fiscaal voordelig kan worden afgekocht. Deze verdragsinzet is niet in alle belastingverdragen al gerealiseerd. Het voorgaande brengt mee dat het denkbaar is dat inwoners van bepaalde landen – afhankelijk van het lokale belastingrecht – een lagere belastingdruk ervaren dan het geval zou zijn geweest als zij in Nederland zouden wonen.

De verwachting is echter dat slechts een zeer beperkte groep zal emigreren om van dergelijke mogelijkheden gebruik te maken. Emigratie heeft in het algemeen namelijk een grote impact op het persoonlijke leven. Voor de raming is ingeschat dat voor slechts 0,1% van de mensen die met pensioen gaan het potentiële voordeel groot genoeg is, en dat van deze zeer kleine groep naar verwachting 20% daadwerkelijk deze stap zal maken. Deze 20% is de standaardcategorie bij een onzeker maar niet te verwaarlozen gedragseffect. In totaal gaat het dus om 0,02% van de mensen die met pensioen gaan, oftewel jaarlijks enige tientallen personen.

Als een persoon claimt niet langer inwoner te zijn van Nederland en zich beroept op een belastingverdrag met een ander land zal bovendien voor de toepassing van dat belastingverdrag moeten worden beoordeeld of deze persoon wel daadwerkelijk inwoner is geworden van dit land. Indien een (tijdelijke) emigratie hoofdzakelijk is gebaseerd op het claimen van een voordeel uit een belastingverdrag, kunnen daarnaast ook antimisbruikmaatregelen van toepassing zijn – zoals de Principal Purposes Test (PPT) die in

veel verdragen via het Multilateraal Instrument (MLI) doorwerkt – waardoor deze verdragsvoordelen kunnen worden geweigerd. De Belastingdienst zal in een voorkomend geval kritisch bezien of een (tijdelijke) emigratie hoofdzakelijk is ingegeven vanuit fiscale motieven.

Tip

Een handig document om te bepalen aan welk land het heffingsrecht ter zake van een afkoopsom van een lijfrente wordt toegewezen is [‘Verdragsstaten IB niet-ingezetenen’ van de Belastingdienst](#). Dit document bevat een overzicht waarin per door Nederland met een ander land gesloten belastingverdrag (ter voorkoming van dubbele heffing) is aangegeven aan welk land het heffingsrecht ter zake van een bepaalde inkomsten(bron) is toegewezen een en ander bekeken vanuit een buitenlands belastingplichtige die inkomsten ontvangt uit een Nederlandse bron. Dit overzicht is onder meer van belang bij de internationale aspecten inzake periodieke lijfrente-uitkeringen en afkoopsommen van lijfrenten.

3.10. Wettteksten en toelichtingen ‘Wet bedrag ineens (...)’

In deze paragraaf zijn de wijzigingen in de Wet inkomstenbelasting 2001 per de oorspronkelijk beoogde ingangsdatum van 1 januari 2023 opgenomen voor zover deze zien op lijfrenten. Mogelijk treden de bepalingen op 1 juli 2025 in werking. Dit is afhankelijk van het feit of het wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’ op dat punt wordt aangenomen door de Eerste Kamer. De teksten zijn ontleend aan de in het Staatsblad gepubliceerde tekst ([Stb. 2021, 20](#)). Daarnaast zijn de toelichtende teksten uit de bijbehorende memorie van toelichting ([Kamerstukken II, 2019 – 2020, 35 555, nr. 3](#)) per wetsartikel opgenomen. Ten slotte is de toelichtende tekst bij de via de tweede nota van wijziging op het wetsvoorstel aangebrachte wijziging opgenomen ([Kamerstukken II, 2020 – 2021, 35 555, nr. 17](#)).

3.10.1. Artikel 3.133 Wet IB 2001 (artikel IV, ond. A)

3.10.1.1. Wetttekst

Artikel 3.133 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid, onderdeel d, komt te luiden:
d. de aanspraak wordt afgekocht of vervreemd;

2. In het negende lid vervalt de laatste zin.

3. Er worden vier leden toegevoegd, luidende:

10. Bij een afkoop van een aanspraak op lijfrente of periodieke uitkeringen als bedoeld in het eerste lid vindt het eerste lid mede geen toepassing ingeval het een aanspraak betreft waarvan nog geen termijnen zijn vervallen en de waarde in het economische verkeer van

die aanspraak op het onmiddellijk aan het tijdstip van afkoop voorafgaande tijdstip niet meer bedraagt dan € 4.475. Artikel 3.126a, vijfde lid, tweede zin, is van overeenkomstige toepassing.

11. Bij een gedeeltelijke afkoop van een aanspraak op lijfrente als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, vindt het eerste lid mede geen toepassing, indien:

a. de gedeeltelijke afkoop maximaal 10% van de waarde in het economische verkeer van de aanspraak betreft;

b. de gedeeltelijke afkoop geschiedt op de ingangsdatum van de lijfrentetermijnen dan wel, ingeval op die ingangsdatum geen gedeeltelijke afkoop heeft plaatsgevonden, in de maand februari volgend op het kalenderjaar waarin de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, is bereikt; en

c. na de gedeeltelijke afkoop de waarde in het economische verkeer van de aanspraak meer bedraagt dan het bedrag, genoemd in het tiende lid.

12. Indien de afkoop, bedoeld in het elfde lid, geschiedt in de maand februari volgend op het kalenderjaar waarin de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, is bereikt, geldt mede als voorwaarde voor de toepassing van het elfde lid dat de lijfrentetermijnen tot het moment van de afkoop worden vastgesteld alsof geen gebruik wordt gemaakt van het recht op afkoop.

13. Hetgeen wordt ontvangen ter zake van een afkoop als bedoeld in het negende, tiende of elfde lid, wordt als een termijn van lijfrente aangemerkt.

3.10.1.2. Memorie van toelichting op wijzigingen

Artikel 3.133, eerste lid, Wet IB 2001 regelt de fiscale gevolgen bij een in het tweede lid van dat artikel opgenomen omstandigheid met betrekking tot onder andere een aanspraak op lijfrente of periodieke uitkering als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, Wet IB 2001. Kort gezegd gaat het hierbij om handelingen die in strijd zijn met de voorwaarden voor fiscale facilitering van lijfrenten. Hieronder wordt tevens verstaan een lijfrenterekening en een lijfrentebeleggingsrecht. Afkoop van een lijfrente is in artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001 opgenomen als zijnde een dergelijke handeling. Gevolg van het handelen in strijd met de voorwaarden is dat de premies en bedragen die zijn betaald voor de aanspraak en het daarover behaalde rendement in beginsel geheel of gedeeltelijk als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking moeten worden genomen. In artikel 3.133 Wet IB 2001 zijn hierop twee uitzonderingen opgenomen. In artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001 is geregeld dat geen sprake is van een handeling in strijd met de voorwaarden als van de aanspraak nog geen termijnen zijn vervallen, de aanspraak in één tijdstip van afkoop voorafgaande tijdstip niet meer bedraagt dan € 4.475 (bedrag zoals dat geldt in 2020). Op grond van het negende lid van genoemd artikel is – onder voorwaarden – geen sprake van een onregelmatige handeling bij de gehele of gedeeltelijke afkoop van de aanspraak bij langdurige arbeidsongeschiktheid.

Met betrekking tot artikel 3.133 Wet IB 2001 wordt allereerst voorgesteld om de uitzondering op het afkoopverbod die is vastgelegd in artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001 voor kleine lijfrentes te verplaatsen naar een nieuw tiende lid. Reden hiervoor is dat alle uitzonderingen op het “afkoopverbod” dan overzichtelijk staan opgesomd in het negende tot en met elfde lid van artikel 3.133 Wet IB 2001.

Voorgesteld wordt een elfde lid toe te voegen aan artikel 3.133 Wet IB 2001. Hierin wordt geregeld dat het eerste lid van artikel 3.133 Wet IB 2001 eveneens niet van toepassing is bij de gedeeltelijke afkoop van een aanspraak op lijfrente als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, Wet IB 2001, indien aan de in dit nieuwe lid op te nemen voorwaarden wordt voldaan. Met de verwijzing naar lijfrenten als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, Wet IB 2001 wordt geregeld dat een gedeeltelijke afkoop alleen is toegestaan voor oudedagslijfrenten, tijdelijke oudedagslijfrenten en de hiermee overeenkomende varianten van de lijfrenterekeningen en lijfrentebeleggingsrechten. Gedeeltelijke afkoop blijft fiscaal dus niet toegestaan voor nabestaandenlijfrenten, lijfrenten voor het meerderjarige invalide kind en arbeidsongeschiktheidslijfrenten.

De voorwaarden voor de gedeeltelijke afkoop zijn ontleend aan de voorgestelde voorwaarden voor een ingevolge de PW of de Wvb toegestane afkoop van een deel van de waarde van de pensioenaanspraken (zie het voorgestelde artikel 69a PW en het voorgestelde artikel 80b Wvb). Deze voorwaarden zijn: (a) maximaal 10% van de waarde in het economische verkeer van de aanspraak op een lijfrente als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, Wet IB 2001 mag worden afgekocht; (b) de gedeeltelijke afkoop moet plaatsvinden op de ingangsdatum van de termijnen van deze lijfrente en (c) na de afkoop moet de waarde in het economische verkeer van de aanspraak op lijfrente of periodieke uitkeringen meer bedragen dan € 4.475 (bedrag zoals dat geldt in 2020). Voorwaarde (b) betekent dat alleen bij de uitkerende aanbieder kan worden afgekocht. Het is namelijk uitdrukkelijk de bedoeling dat eenmalig een gedeeltelijke afkoop kan plaatsvinden over een bepaalde (deel)aanspraak. Als een lijfrente gedeeltelijk ingaat kan alleen over het deel dat ingaat 10% worden afgekocht. Zodra het resterende deel ingaat kan over het resterende deel 10% worden afgekocht. Als een lijfrente na ingang met toepassing van artikel 3.134 Wet IB 2001 wordt omgezet in een andere lijfrente kan met betrekking tot de laatstgenoemde lijfrente geen gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om 10% af te kopen. Indien aan de voorwaarden van het voorgestelde artikel 3.133, elfde lid, Wet IB 2001 wordt voldaan is artikel 3.133, eerste lid, Wet IB 2001 niet van toepassing op de gedeeltelijke afkoop van de lijfrenteaanspraken. Hierdoor is over deze afkoop geen revisierente als bedoeld in artikel 30i van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) verschuldigd.

In het voorgestelde twaaalfde lid van artikel 3.133 Wet IB 2001 wordt geregeld dat hetgeen wordt ontvangen ter zake van de in het negende, tiende en elfde lid van genoemd artikel toegestane afkopen als termijn van een lijfrente wordt aangemerkt. Hiermee wordt bewerkstelligd dat het bedrag van een dergelijke afkoop als belastbare periodieke uitkering als bedoeld in artikel 3.100 Wet IB 2001 in de heffing van de inkomstenbelasting wordt betrokken.

3.10.1.3. Toelichting op wijzigingen tweede nota van wijziging d.d. 17-11-2020

Met deze nota van wijziging wordt voorgesteld dat de afkoop in bepaalde gevallen ook op één ander vast moment kan plaatsvinden, namelijk in de maand februari volgend op het jaar waarin iemand de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt. Het effect is dat er dan geen AOW-premie is verschuldigd over het bedrag ineens.

De achtergrond hiervan is als volgt. Indien een deelnemer met pensioen gaat in een jaar voorafgaand aan het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd of het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt en besluit een bedrag ineens op te nemen, kan – afhankelijk van het overige inkomen – over het bedrag ineens AOW-premie verschuldigd zijn. Vanaf de eerste dag van de maand waarin de betreffende persoon de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, is geen AOW-premie meer verschuldigd. Als een persoon lopende het jaar de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, is een evenredig gedeelte van de AOW-premie verschuldigd over het jaarinkomen (waaronder het bedrag ineens).

Met deze nota van wijziging wordt voorgesteld de deelnemer die met pensioen gaat voorafgaand aan het jaar van het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd of het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt de mogelijkheid te bieden om de gedeeltelijke afkoop op een later moment te laten plaatsvinden, te weten in de maand februari volgend op het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt. In dat geval is de (inmiddels) pensioengerechtigde geen AOW-premie verschuldigd over het bedrag ineens. Immers, de gedeeltelijke afkoop vindt dan pas plaats in het jaar na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd en het bedrag ineens wordt derhalve tot het belastbare inkomen in dat betreffende jaar gerekend. Dit biedt de betreffende persoon ruimte voor een afweging wanneer de gedeeltelijke afkoop (de uitbetaling van het bedrag ineens) gezien zijn persoonlijke omstandigheden en eventuele gevolgen voor de premieheffing aantrekkelijker is: op de pensioeningangsdatum of in de maand februari volgend op het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd is bereikt.

(...)

Voor de volledigheid zij opgemerkt dat met deze nota van wijziging het latere moment van afkoop ook mogelijk wordt gemaakt voor het recht op afkoop dat met het wetsvoorstel wordt geïntroduceerd voor een zogenoemd bevroren pensioen in eigen beheer, het

nettopensioen, oudedagsvoorzieningen die zijn opgebouwd in de derde pijler (een lijfrenteverzekering, lijfrenterekening en lijfrentebeleggingsrecht) en de nettolijfrente.

Bij algemene maatregel van bestuur zullen nadere regels worden gesteld over het keuzerecht bedrag ineens. In het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling worden nadere regels gesteld over de informatievoorziening rondom het keuzerecht, zodat deelnemers en gewezen deelnemers in staat worden gesteld tijdig voor de pensioeningangsdatum een weloverwogen beslissing te nemen om al dan niet gebruik te maken van het keuzerecht.

3.10.2. Artikel 3.135 Wet IB 2001 (artikel IV, ond. B)

3.10.2.1. Wettekst

In artikel 3.135, zesde lid, wordt “met toepassing van artikel 66, 67 of 68 van de Pensioenwet of artikel 78, 79 of 80 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling” vervangen door “met toepassing van de artikelen 66, 67, 68 of 69a van de Pensioenwet of de artikelen 78, 79, 80 of 80b van de Wet verplichte beroepspensioenregeling”.

3.10.2.2. Memorie van toelichting op wijziging

Artikel 3.135 Wet IB 2001 regelt de fiscale gevolgen bij een onregelmatige handeling van een IB-ondernemer of resultaatgenieter met betrekking tot pensioenregelingen waaraan wordt deelgenomen op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, de Wet op het notarisambt of de Wvb. Met de voorgestelde wijziging van artikel 3.135, zesde lid, Wet IB 2001 wordt een afkoop van een deel van de pensioenaanspraken als bedoeld in artikel 69a PW of artikel 80b Wvb ook voor de toepassing van artikel 3.135, zesde lid, Wet IB 2001 aangemerkt als een toegestane afkoop. Derhalve heeft deze afkoop niet tot gevolg dat de waarde van de pensioenaanspraak in aanmerking wordt genomen als negatieve uitgaven voor de inkomensvoorzieningen. Aangezien artikel 3.135, eerste lid, Wet IB 2001 hierdoor niet van toepassing is op de gedeeltelijke afkoop van de pensioenaanspraken, is ook geen revisierente als bedoeld in artikel 30i AWR verschuldigd. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het afgekochte deel van de waarde van de pensioenaanspraken op grond van artikel 3.100, eerste lid, onderdeel d, Wet IB 2001 in de belastingheffing wordt betrokken als onder de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen vallende afkoopsom.

3.10.3. Artikel 5.16c Wet IB 2001 (artikel IV, ond. C)

3.10.3.1. Wettekst

In artikel 5.16c wordt, onder vernummering van het vijfde tot en met achtste lid tot zesde tot en met negende lid, een lid ingevoegd, luidende:

5. Het eerste lid is mede niet van toepassing op een afkoop van een nettolijfrente ingeval wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 3.133, elfde lid, onderdelen a en b, en voor zover het een lijfrente betreft als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°.

3.10.3.2. Memorie van toelichting op wijzigingen

Artikel 5.16c Wet IB 2001 regelt de fiscale gevolgen bij een onregelmatige handeling met een nettolijfrente. Ook gehele of gedeeltelijke afkoop van een nettolijfrente is daarbij aangemerkt als onregelmatige handeling. Ingeval een gehele of gedeeltelijke afkoop van een nettolijfrente plaatsvindt, vervalt op grond van artikel 5.16c, eerste lid, Wet IB 2001 op dat moment voor de volledige aanspraak de vrijstelling voor de vermogensrendementsheffing. Verder wordt in dat geval in het jaar na de afkoop het ingevolge artikel 5.16c, tweede en derde lid, Wet IB 2001 berekende bedrag tot de bezittingen gerekend voor de vermogensrendementsheffing.

Voorgesteld wordt een nieuw vijfde lid in artikel 5.16c Wet IB 2001 op te nemen waarin wordt geregeld dat artikel 5.16c, eerste lid, Wet IB 2001 niet van toepassing is bij de gedeeltelijke afkoop van een nettolijfrente die aan de voorwaarden van het eveneens in dit wetsvoorstel opgenomen artikel 3.133, elfde lid, onderdelen a en b, Wet IB 2001 voldoet. Verder is, net als bij de brutolijfrente, vereist dat de nettolijfrente een oudedagslijfrente is als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, Wet IB 2001. Indien aan deze voorwaarden wordt voldaan is bij de gedeeltelijke afkoop van een nettolijfrente geen sprake meer van een onregelmatige handeling. Overigens hoeft in dit geval niet te worden voldaan aan de voorwaarde uit artikel 3.133, elfde lid, onderdeel c, Wet IB 2001. Achtergrond hiervan is dat afkoop door de aanbieder van een “kleine” nettolijfrente niet is toegestaan (behoudens bij arbeidsongeschiktheid), zodat het voorschrijven van een zogenoemde afkoopgrens niet nodig is (zie paragraaf 3.4 van de memorie van toelichting ([Kamerstukken II, 2019 – 2020, 35 555, nr. 3](#))).

3.11. Wijziging wettekst door Tweede nota van wijziging op wetsvoorstel FVW 2025

Op 11 november 2024 is een Tweede nota van wijziging ingediend op het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2025 (*hierna: FVW 2025* / [Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 605, nr. 9](#)). Met deze nota van wijziging worden onder andere een aantal technische wijzigingen aangebracht in de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’.

Het wetsvoorstel FVW 2025 is op 17 december 2024 aangenomen door de Eerste Kamer en op 1 januari 2025 in werking getreden. De wet is op 23 december 2024 in het Staatsblad geplaatst ([Stb. 2024, 440](#)).

Met de inwerkingtreding van de FVW 2025 is artikel V, onderdeel F, van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ aangepast.

3.11.2. Artikelsgewijze toelichting

Met artikel V, onderdeel F, van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ is aan artikel 38n Wet op de loonbelasting 1964 een zin toegevoegd. Deze wetswijziging is nog niet in werking getreden.

Met artikel III, onderdeel A, van onderhavig wetsvoorstel is artikel 38n Wet op de loonbelasting 1964 opgesplitst in twee leden. Onderhavige wet heeft een eerdere inwerkingtredingsdatum dan artikel V, onderdeel F, van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’.

Zonder vorenstaand herstel had, bij het tot wet zijn verheven van het wetsvoorstel FVW 2025 en het in werking zijn getreden van die wet de wijzigingsopdracht van artikel V, onderdeel F, van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ niet goed kunnen worden uitgevoerd. Het zou dan niet duidelijk zijn geweest of de betreffende zin toegevoegd had moet worden aan artikel 38n, eerste lid, Wet op de loonbelasting 1964 of aan artikel 38n, tweede lid, Wet op de loonbelasting 1964. Met de op dit punt in deze nota van wijziging opgenomen aanpassing is dit hersteld.

Als gevolg hiervan is artikel 38n van de Wet op de loonbelasting 1964 aangepast.

3.11.3. Aanpassing wettekst (artikel XIIA)

In de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ is in artikel V, onderdeel F, na “artikel 38n” ingevoegd “, eerste lid,”.

4. Wet herziening bedrag ineens (Stb. 2026, 172)

4.1. Vooraf

Op 12 januari 2021 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel 'Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen' aangenomen. Die wet is gedeeltelijk in werking getreden per 1 januari 2021. Ten aanzien van het onderdeel 'bedrag ineens' is in de Eerste Kamer toegezegd de inwerkingtredingsdatum op te schuiven naar 1 januari 2023. Nadien is de datum van inwerkingtreding nader opgeschoven voor dit onderdeel. Lees daarover meer hierna.

Op grond van de motie Oomen-Ruijten c.s. ([Kamerstukken I, 2020 – 2021, 35 555, nr. H](#)) heeft de Eerste Kamer de regering verzocht om te zoeken naar een beter uitvoerbaar en communiceerbaar alternatief voor het uitgestelde uitbetalingsmoment. Met de (vertegenwoordigers van) pensioenuitvoerders is overeenstemming bereikt over een vormgeving van de uitgestelde uitbetaling van een bedrag ineens, die enerzijds een oplossing biedt voor de zogenoemde "geboortedatumproblematiek" en anderzijds tegemoet komt aan de uitvoeringspraktijk. E.e.a. heeft geleid tot een (uitvoerbaar en beter communiceerbaar) voorstel voor aanpassingen van het uitgestelde uitbetalingsmoment. Het voorstel voorziet in het verkorten van de periode tussen de pensioen-/lijfrente-ingangsdatum (het keuzemoment) en het uitgestelde uitbetalingsmoment en is uiteindelijk uitgemond in het wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens'.

Het wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens' ([Kamerstukken II, 2021 – 2022, 36 154, nr. 2](#)) is op 30 juni 2022 ingediend bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel vormt een aanvulling op en een aanpassing van de 'Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen' voor waar het gaat om het onderdeel 'bedrag ineens'.

Met het wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens' zijn aanpassingsvoorstellen gedaan om de door de pensioenbranche gesignaleerde complexiteitperikelen rond het uitgestelde uitbetalingsmoment van de 10%-uitkering ineens te verminderen, de uitvoeringskosten te reduceren en de begrijpelijkheid voor de deelnemer te verbeteren. De voorstelde aanpassingen hebben betrekking op twee aspecten:

1. de doelgroep die in aanmerking kan komen voor de mogelijkheid om de betaling uit te stellen binnen de randvoorwaarden van de gelijke behandelingswetgeving en de uitvoerbaarheid van de regeling;
2. praktische aanpassingen in de uitkeringsstroom.

De voorgestelde aanpassingen gelden niet alleen ten aanzien van pensioenen in de tweede pijler, maar ook ten aanzien van oudedagsvoorzieningen die zijn opgebouwd in de derde pijler (lijfrenten).

Met het wetsvoorstel werd aanvankelijk voorgesteld de inwerkingtredingsdatum van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ voor wat betreft het onderdeel ‘bedrag ineens’, inclusief het wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’, op te schuiven naar 1 juli 2023. Dit opschuiven geeft pensioen- en lijfrente-uitvoerders de benodigde voorbereidingstijd en gelegenheid om deelnemers respectievelijk lijfrentehouders tijdig te kunnen informeren.

De datum van inwerkingtreding van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ hangt samen met en is afhankelijk van de inwerkingtreding van de ‘Wet herziening bedrag ineens’. De inwerkingtredingsdatum van die wet is een aantal keren opgeschoven omdat de beoogde inwerkingtredingsdatum niet haalbaar bleek. De ‘Wet herziening bedrag ineens’ is op 8 oktober 2024 aangenomen door de Tweede Kamer. De beoogde datum van inwerkingtreding van deze wet is 1 juli 2025. Momenteel is het betreffende wetsvoorstel in behandeling bij de Eerste Kamer ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. C](#)). Dit wetsvoorstel is nader toegelicht in dit hoofdstuk.

Tijdens de Tweede Kamerbehandeling van het wetsvoorstel ‘Fiscale verzamelwet 2025’ (hierna: FVW 2025) is een Tweede nota van wijziging ingediend op het wetsvoorstel. Met deze nota van wijziging worden diverse technische wijzigingen aangebracht in de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ en de ‘Wet herziening bedrag ineens’. De aanpassing van de eerste wet is in **hoofdstuk 3** van deze compilatie toegelicht (par. 3.11). De aanpassing van de ‘Wet herziening bedrag ineens’ is nader toegelicht in dit hoofdstuk.

Zie voor de wetteksten van de ‘Wet herziening bedrag ineens’ (met toelichtende teksten) voor zover deze zien op lijfrenten de laatste paragrafen van dit hoofdstuk.

4.2. Aanpassing doelgroep

Het wetsvoorstel voorziet in eerste instantie in het verkorten van de periode tussen de pensioen-/lijfrente-ingangsdatum (het keuzemoment) en het uitgestelde uitbetalingsmoment. Daarmee wordt die periode zo kort mogelijk te houden. Hoe meer tijd er zit tussen die ingangsdata en de uitgestelde uitbetaling, des te groter is de kans op tussentijdse gebeurtenissen in de privésfeer (bijvoorbeeld scheiden) of ontwikkelingen van het pensioen of de lijfrente die van invloed kunnen zijn op de hoogte van het ouderdomspensioen c.q. de oudedagslijfrente. Het verwerken van dergelijke wijzigingen (herberekeningen uitvoeren) en het goed informeren over risico’s van keuzes is erg belastend voor de uitvoering en de stijgende uitvoeringskosten die dat met zich meebrengt zijn niet in het belang van deelnemers aan een pensioenregeling en lijfrentehouders. Het gevolg van het verkorten van die periode is dat de doelgroep die gebruik kan maken van de uitgestelde uitbetaling wordt beperkt. De volgende twee groepen lijfrentehouders krijgen de mogelijkheid om – *indien zij kiezen voor een bedrag ineens* – het bedrag ineens tot uitbetaling te laten komen in de maand januari van het jaar volgend op het jaar waarin zij AOW-gerechtigd worden (zie ook hierna in paragraaf 5.3):

- a. de lijfrentehouders wier lijfrente-ingangsdatum ligt in de maand waarin zij de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken; en
- b. de lijfrentehouders wier lijfrente-ingangsdatum ligt op de eerste dag volgend op de maand waarin zij AOW-gerechtigd worden.

Lijfrentehouders die vóór de AOW-datum hun lijfrente laten ingaan, kunnen geen gebruik maken van deze uitstelmogelijkheid.

Naast de complexiteit voor de lijfrente-uitvoerders kan de vormgeving van het uitgestelde uitbetalingsmoment in de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ ook tot een lastige afweging voor lijfrentehouders leiden. Het risico op tussentijdse gebeurtenissen in de privésfeer, zoals scheiden en overlijden, nemen toe naarmate de periode tussen de lijfrente-ingangsdatum en de uitgestelde uitbetaling langer is. Dergelijke gebeurtenissen hebben invloed op de keuze voor het bedrag ineens. Bij de afweging zal een lijfrentehouder deze risico’s mee moeten nemen. Dit kan voor een lijfrentehouder erg lastig zijn.

Om het wetsvoorstel voor de doelgroep in lijn te brengen met gelijkebehandelingswetgeving is de mogelijkheid om de uitbetaling van het bedrag ineens uit te stellen beperkt tot personen die in de maand van het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd (of de eerste dag volgend op die maand) hun lijfrente laten ingaan. Alle personen met een lijfrente-ingangsdatum op het moment dat zij AOW-gerechtigd worden, worden op dezelfde manier behandeld en krijgen allemaal de mogelijkheid om de betaling van een bedrag ineens uit te stellen.

4.3. Aanpassing uitkeringsstroom en moment van uitbetalen

Ten tweede voorziet het wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’ in een aanpassing van de uitkeringsstroom en het uitbetalingsmoment.

4.3.1. Aanpassing uitkeringsstroom

Als een lijfrentehouder kiest voor een uitgestelde uitbetaling van het bedrag ineens, wordt de periodieke lijfrente-uitkering op basis van het wetsvoorstel direct vanaf de lijfrente-ingangsdatum verlaagd op basis van 90% van de waarde van de opgebouwde lijfrente-aanspraak. Daarmee ontstaat de volgende uitkeringsstroom: 90-10-90. De totale waarde van de opgebouwde lijfrente-aanspraak blijft overigens in omvang gelijk aan de oorspronkelijke opzet met een uitkeringsstroom van 100-10-90. De hoogte van het bedrag ineens wordt op de lijfrente-ingangsdatum definitief vastgesteld. De lijfrente-uitvoerder zet deze afkoopsom als ‘bruto-reservering’ apart ten behoeve van de lijfrente-houder om het op een later tijdstip uit te betalen. Wijzigingen in de privésfeer of wijzigingen in de hoogte van de periodieke lijfrente-uitkeringen hebben geen invloed meer op de hoogte van dit bedrag, er hoeft immers geen herberekening meer plaats te vinden op het moment van uitbetaling.

De met het wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens' voorgestelde uitkeringsstroom is voor lijfrente-uitvoerders eenvoudiger uit te leggen en uit te voeren. Ten eerste hoeft een lijfrente-uitvoerder niet meer uit te leggen waarom en op welke wijze de periodieke lijfrente-uitkering na de uitgestelde uitbetaling van het bedrag ineens alsnog wordt verlaagd, hetgeen ook beter te begrijpen is voor lijfrentehouders. Ten tweede hoeft een lijfrente-uitvoerder geen herberekening te maken op het uitgestelde uitbetalingsmoment en is de persoonlijke informatievoorziening voorafgaande aan de lijfrente-ingangsdatum eenvoudiger. De lijfrente-uitvoerder hoeft immers slechts op één moment de hoogte van de periodieke lijfrente-uitkeringen en het bedrag ineens te berekenen en de lijfrentehouder daarover te informeren.

Bij overlijden na de lijfrente-ingangsdatum, maar voorafgaand aan de datum van de uitgestelde uitbetaling van het bedrag ineens, vervalt de uitkering van het bedrag ineens als zodanig. Wel geldt een nabetalingsverplichting voor lijfrente-uitvoerders aan de (inmiddels overleden) lijfrentehouder ter hoogte van het verschil tussen het totaalbedrag van de al uitgekeerde periodieke lijfrente-uitkeringen en het totaalbedrag van de periodieke lijfrente-uitkeringen die zouden zijn uitgekeerd als er geen verzoek tot uitkering van een bedrag ineens zou zijn gedaan, berekend over de periode vanaf de lijfrente-ingangsdatum tot de overlijdensdatum of de laatste dag van de maand waarin het overlijden plaatsvindt. Dit bedrag komt in de nalatenschap van de overleden lijfrentehouder. Met een tweetal voorbeelden in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is het vorenstaande nader toegelicht voor lijfrenten (*blz. 11 en 12 van [Kamerstukken II, 2021 – 2022, 36 154, nr. 3](#)*).

Voorbeeld 1 (*voorbeeld 4 in memorie van toelichting*)

De consument bereikt in augustus 2023 de AOW-gerechtigde leeftijd en sluit een direct ingaande lijfrente-verzekering af die gerekend vanaf 1 augustus 2023 periodiek uitkeert. De consument heeft daarbij de keuze gemaakt om een bedrag ineens uit te laten betalen van 10% van de waarde van de lijfrente-verzekering. De hoogte van dit uit te keren bedrag wordt bepaald op de ingangsdatum van de periodieke uitkering, namelijk op 1 augustus 2023. Aangezien de ingangsdatum van de periodieke uitkeringen ligt in de maand waarin de consument de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, heeft de consument de mogelijkheid om voor 1 augustus 2023 te kiezen voor uitbetaling van het bedrag ineens in januari 2024. De consument kiest hier ook voor. De consument ontvangt vervolgens vanaf de ingangsdatum van de periodieke uitkeringen (1 augustus 2023) een periodieke uitkering van € 1.800 per maand (90%). In oktober 2023 komt de consument echter te overlijden. Het bedrag ineens wordt dan niet meer uitgekeerd aangezien de consument in januari 2024 niet meer in leven is. Indien de consument geen gebruik zou hebben gemaakt van de mogelijkheid om een bedrag ineens uit te laten keren, dan zou de periodieke uitkering € 2.000 per maand zijn geweest. De hoogte van de nabetaling bedraagt daarom in totaal € 600 (gemiste uitkering van € 200 per maand over de maanden augustus, september en oktober, afgerond op hele maanden naar boven in dit voorbeeld).

Voorbeeld 2 (*voorbeeld 5 in memorie van toelichting*)

Voor “lijfrenterekening” dient in dit voorbeeld gelezen te worden: “lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht”. De consument bereikt in augustus 2023 de AOW-gerechtigde leeftijd en sluit een uitkerende lijfrenterekening af die gerekend vanaf 1 augustus 2023 periodiek uitkeert. De consument heeft daarbij tijdig de keuze gemaakt voor het uitbetalen van een bedrag ineens van 10% van de waarde van het tegoed van de lijfrenterekening. De hoogte van dit bedrag wordt bepaald op de ingangsdatum van de periodieke uitkeringen, namelijk op 1 augustus 2023. Aangezien de ingangsdatum van de uitkeringen ligt in de maand waarin de consument de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, of de eerste van de maand daaropvolgend, heeft de consument de mogelijkheid om voor 1 augustus 2023 te kiezen voor uitbetaling van het bedrag ineens in januari 2024. De consument kiest hier ook voor. De consument ontvangt vervolgens vanaf de ingangsdatum (1 augustus 2023) van de lijfrenterekening een periodieke uitkering van € 1.800 per maand (90%). In oktober 2023 komt de consument echter te overlijden. Het bedrag ineens wordt dan niet meer uitgekeerd aangezien de consument in januari 2024 niet meer in leven is. Indien de consument geen gebruik zou hebben gemaakt van de mogelijkheid om een bedrag ineens uit te laten keren, dan zou de uitkering € 2.000 per maand zijn geweest. De hoogte van de nabetaling ten gunste van de nalatenschap van de consument bedraagt daarom in totaal € 600 (gemiste uitkering van € 200 per maand over de maanden augustus, september en oktober, afgerond op hele maanden naar boven in dit voorbeeld). Het recht op de nog niet uitgekeerde termijnen gaat over op de erfgenamen. Zij ontvangen vervolgens periodieke uitkeringen ter grootte van € 2.000 per maand vanaf november 2023.

4.3.2. Aanpassing moment van uitbetalen; verschuiving fiscaal genietingsmoment

Op grond van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ wordt het uitgestelde bedrag ineens uitbetaald in februari (voor de maand februari was gekozen, omdat de maand januari een hele drukke maand is bij pensioenuitvoerders) volgend op het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt. Om beter aan te sluiten bij de vaste informatie-momenten van pensioenuitvoerders en lijfrente-uitvoerders richting deelnemers respectievelijk lijfrentehouders wordt voorgesteld om in plaats van in februari al in januari het bedrag ineens uit te laten betalen. Hiermee wordt ook de termijn tussen het keuzemoment (ingangsdatum pensioen- en lijfrentetermijnen) en het moment van uitbetalen verkort, hetgeen ten goede komt aan het doel om de complexiteit voor pensioen- en lijfrente-uitvoerders van het uitgestelde uitbetalingsmoment te verminderen. Deelnemers aan pensioenregelingen en lijfrentehouders ontvangen hierdoor het bedrag ineens een maand eerder.

Met het uitstellen van het betalingsmoment naar de maand januari van het jaar volgend op het jaar waarin de AOW-datum is bereikt, verschuift het fiscale genietingsmoment van het ‘bedrag ineens’ naar het moment van (uitgestelde uit)betaling.

4.4. Gevolgen voor nettopensioenen en nettolijfrente in box 3

Het recht op bedrag ineens geldt ook voor het nettopensioen en de nettolijfrente in box 3. Voor deze afkoopmogelijkheid gelden dezelfde voorwaarden als voor de (bruto)pensioenen en (bruto)lijfrenten. In de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ is als enige uitzondering opgenomen dat er bij de nettolijfrente geen eis geldt omtrent de minimale omvang die moet resteren nadat gebruik is gemaakt van de mogelijkheid van een bedrag ineens. Reden hiervoor was dat er voor een aanbieder van een nettolijfrente bij het indienen van dat wetsvoorstel en gedurende de kamerbehandelingen van het wetsvoorstel geen mogelijkheid bestond om deze af te kopen als het om een relatief kleine aanspraak gaat (behoudens afkoop bij langdurige arbeidsongeschiktheid). Dit is anders geworden sinds de wet ‘Wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met aanpassing van de regeling voor waardeoverdracht en afkoop klein pensioen en invoering van afkoop klein netto pensioen en nettolijfrente’ per 1 januari 2023 in werking is getreden. Met die wet is afkoop van een kleine nettolijfrente wel mogelijk gemaakt. In verband daarmee is in het wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’ is voorgesteld om ook bij een nettolijfrente een eis op te nemen omtrent de minimale omvang die moet resteren nadat gebruik is gemaakt van de mogelijkheid van een bedrag ineens.

De mogelijkheid om de uitbetaling van het bedrag ineens uit te stellen, geldt niet voor de nettolijfrente. Over termijnen van een nettolijfrente is geen AOW-premie verschuldigd. De voor (bruto) box 1-lijfrenten geldende “geboortedatumproblematiek” (zie terug) speelt dan ook niet voor nettolijfrenten in box 3.

4.5. Nota naar aanleiding van het verslag (TK)

In het verslag van 8 september 2022 met betrekking tot het wetsvoorstel zijn diverse vragen opgenomen over het wetsvoorstel. Deze vragen zijn in de nota naar aanleiding van het verslag inzake het wetsvoorstel ([Kamerstukken II, 2022 – 2023, 36 154, nr. 6](#)) van een antwoord voorzien. Veel vragen hebben direct dan wel indirect betrekking op lijfrenten. Het gaat daarbij voornamelijk om hoofdstuk I Algemeen, onderdelen 1. Inleiding, 2. Hoofdpijnen van het voorstel en 7. Evaluatie. Hierna zijn de betreffende vragen met bijbehorende antwoorden opgenomen. Daarbij is de volgorde en aangehouden die is gehanteerd in de nota naar aanleiding van het verslag.

4.5.1. Consequenties uitgestelde inwerkingtredingsdatum

Vraag

De leden van de VVD-fractie vragen de regering om inzichtelijk te maken welke consequenties de uitgestelde inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2023 van het wetsvoorstel heeft voor deelnemers.

Antwoord

De regering vindt het belangrijk dat deelnemers goed worden geïnformeerd over het keuzerecht bedrag ineens. Dit vergt allereerst goede informatie vanuit pensioenuitvoerders en daarnaast voldoende tijd voor een deelnemer om een weloverwogen keuze te kunnen maken. Het is belangrijk dat pensioenuitvoerders deelnemers tijdig informeren over de keuzemogelijkheid. Daarnaast zal het wetsvoorstel met zorgvuldigheid door uw Kamer worden behandeld, waarvoor een adequate termijn nodig is. Met deze elementen indachtig acht ik een voorgenomen inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2024 haalbaar.

Een uitgestelde inwerkingtredingsdatum betekent wel dat deelnemers die vóór die datum met pensioen gaan geen gebruik kunnen maken van het keuzerecht bedrag ineens. De regering beseft dat hierdoor sommige deelnemers, geen gebruik van het keuzerecht kunnen maken, hoewel zij dit wellicht wel verwacht hadden. De regering hecht echter een groot belang aan zorgvuldige informatievoorziening en afgewogen keuzes van deelnemers, waardoor uitstel van de inwerkingtredingsdatum noodzakelijk bleek.

4.5.2. Uitgestelde inwerkingtredingsdatum voldoende uitvoerbaar?

Vraag

De leden van de VVD-fractie en de CDA-fractie vragen of de voorgenomen inwerkingtredingsdatum voldoende uitvoerbaar is voor pensioenuitvoerders en of deze voldoende voorbereidingstijd biedt gezien de tijd die nodig is voor de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel.

Antwoord

Mede gezien het verzoek van de pensioenuitvoerders was de inwerkingtredingsdatum uitgesteld naar 1 juli 2023, zodat pensioenuitvoerders de benodigde voorbereidingstijd hebben en zij deelnemers tijdig kunnen informeren over de mogelijkheid van het opnemen van een bedrag ineens en de gevolgen daarvan. Met het oog op de parlementaire behandeling van het onderhavige wetsvoorstel is een inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2023 helaas niet meer haalbaar. Te meer omdat de regering het belangrijk vindt dat deelnemers tijdig worden geïnformeerd door hun pensioenuitvoerder en uw Kamer het wetsvoorstel zorgvuldig kan behandelen. Daarom stelt de regering voor om de inwerkingtredingsdatum op te schuiven naar 1 januari 2024. Daarbij merkt de regering wel op dat de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen, waarop dit wetsvoorstel een aanpassing is, al in 2021 is aangenomen door de Eerste Kamer (*Aanhangsel Handelingen I 20/2021, nr. 20, item 8*). Aangezien het wetsvoorstel vooral een vereenvoudiging van de uitvoering van de uitgestelde uitbetaling van het keuzerecht bedrag ineens beoogt, die in samenspraak met de pensioenuitvoerders tot stand is gekomen, stelt de regering een inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2024 voor.

4.5.3. Wanneer is het bedrag ineens mogelijk?

Vraag

Aanvullend vragen de leden van de D66-fractie of de regering kan bevestigen dat het bedrag ineens vanaf 1 juli 2023 mogelijk is bij alle pensioenfondsen en voor wanneer beide Kamers dan moeten hebben ingestemd.

Antwoord

Aangezien het aanbieden van het keuzerecht bedrag ineens een verplichting van de pensioenuitvoerder betreft, betekent dit dat het opnemen van een bedrag ineens vanaf de inwerkingtredingsdatum, thans voorgenomen op 1 januari 2024, bij alle pensioenuitvoerders (pensioenfondsen en pensioenverzekeraars) mogelijk moet zijn. Hetzelfde geldt voor aanbieders van oudedagsvoorzieningen die zijn opgebouwd in de derde pijler. Hoe eerder er duidelijkheid is over het wetsvoorstel, hoe eerder de pensioenuitvoerders en aanbieders van oudedagsvoorzieningen die zijn opgebouwd in de derde pijler aan de slag kunnen en deelnemers c.q. consumenten kunnen informeren over het keuzerecht.

4.5.4. Hoeveel mensen maken gebruik van oudedagsvoorzieningen in derde pijler?

Vraag

De leden van de D66-fractie vragen hoeveel mensen nog gebruikmaken van een bevroren pensioen in eigen beheer, netto pensioen en andere oudedagsvoorzieningen die zijn opgebouwd in de derde pijler en waaraan wordt gerefereerd in paragraaf 1.1 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel.

Antwoord

Uit aangiftegegevens van de Belastingdienst van 2020 volgt dat er nog circa 60.000 belastingplichtigen zijn met een bevroren pensioen in eigen beheer. Uit de evaluatie van het nettopensioen volgt dat er circa 35.000 belastingplichtigen zijn met een nettopensioen. Deze evaluatie is uitgevoerd in 2019/2020 ([Kamerstukken II, 2019 – 2020, 32 043, nr. 547](#)). Uit aangiftegegevens van de Belastingdienst uit 2018 volgt dat er circa 475.000 belastingplichtigen zijn die lijfrentepremie in aftrek brengen in de aangifte inkomstenbelasting [*Algemene Rekenkamer, Resultaten verantwoordingsonderzoek 2020 Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2021, pagina 49*]. Er is geen registratie van het totale aantal mensen met een opgebouwd nettopensioen of oudedagsvoorziening in de derde pijler.

4.5.5. Inperking doel en effectiviteit door beperking doelgroep?

Vraag

De leden van de SGP-fractie vragen of met de beperking van de doelgroep het doel en de effectiviteit niet te ver wordt ingeperkt. In het verlengde daarvan vragen de leden van de VVD-fractie hoe de inperking van de doelgroep zich verhoudt tot de wens om met het

voorstel maatwerk te kunnen bieden aan alle deelnemers. Zij vragen of de regering de inschatting deelt dat hierin de doelstelling van de wet en de uitwerking daarvan uiteenlopen.

Antwoord

Met de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen heeft de regering getracht een evenwichtig voorstel te doen waarbij enerzijds rekening wordt gehouden met de wens om maatwerk te bieden aan alle deelnemers en anderzijds rekening wordt gehouden met de wens van pensioenuitvoerders om te komen tot een voor hen uitvoerbare keuzemogelijkheid en een aan deelnemers uitlegbare variant. Met de introductie van het keuzerecht bedrag ineens (middels de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen) wordt uitwerking gegeven aan de wens om meer maatwerk mogelijk te maken bij de aanwending van het pensioenvermogen. Die mogelijkheid blijft ook in het voorliggende wetsvoorstel herziening bedrag ineens bestaan. Met dit wetsvoorstel worden alleen ten aanzien van de mogelijkheid om de uitbetaling van het bedrag ineens uit te stellen enkele aanpassingen voorgesteld ten behoeve van de uitvoerbaarheid. De regering deelt de inschatting niet dat daarmee de doelstelling van de wet en de uitwerking daarvan uiteenlopen. Het belangrijkste doel van de mogelijkheid tot uitgestelde uitbetaling is een oplossing te bieden voor de zogenoemde geboortedatumproblematiek. Daarnaast merkt de regering nog op dat de mogelijkheid tot een uitgestelde uitbetaling van het bedrag ineens geen onderdeel uitmaakte van het oorspronkelijke wetsvoorstel bedrag ineens. De mogelijkheid tot uitgestelde uitbetaling biedt derhalve meer ruimte voor maatwerk.

4.5.6. Benadeling bepaalde groepen door uitstel inwerkingtreding?

Vraag

De leden van de VVD-fractie merken op dat het de deelnemers die voor de voorgenomen inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2023 de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken, aan een wettelijke bepaling ontbreekt op basis waarvan zij om uitstel van betaling van het bedrag ineens tot 1 januari 2024 zouden kunnen vragen. Deelnemers die in de laatste maand van 2022 de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken, ontbreekt het op vergelijkbare wijze aan de mogelijkheid om per 2023 het keuzerecht op een bedrag ineens uit te oefenen. De leden van de VVD-fractie vragen of de regering de inschatting deelt dat deze groepen als gevolg van het voorstel onevenredig benadeeld lijken te worden. Indien dat het geval is vragen de leden van de VVD-fractie of de regering mogelijkheden ziet om voor deze groepen door middel van een speciale voorziening in overleg met hun pensioenuitvoerder te waarborgen dat ook zij gebruik kunnen maken van het gewenste maatwerk.

Antwoord

Voor de beantwoording van deze vraag gaat de regering er vanuit dat de leden van de VVD-fractie uit zijn gegaan van een inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2023 van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen en 1 juli 2023 voor het wetsvoorstel herziening

bedrag ineens. Echter, de relevante artikelen van Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen en het

voorliggende wetsvoorstel herziening bedrag ineens treden op hetzelfde moment in werking vanwege de nauwe samenhang tussen beiden. In de vraagstelling wordt nog uitgegaan van een inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2023. Gegeven de aangepaste voorgenomen inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2024 betekent dit dat alle deelnemers met een pensioeningangsdatum op of na 1 januari 2024 de mogelijkheid krijgen om een bedrag ineens op te nemen en de uitbetaling van het bedrag ineens uit te stellen, indien aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Stel een deelnemer bereikt op 1 juli 2024 de AOW-gerechtigde leeftijd en wil dan ook het ouderdomspensioen laten ingaan. Voor deze deelnemer staat zowel de mogelijkheid open om een bedrag ineens op te nemen als de uitbetaling ervan uit te stellen tot januari 2025. Deelnemers die vóór 1 januari 2024 de AOW-datum bereiken kunnen überhaupt nog geen bedrag ineens opnemen, aangezien het keuzerecht dan nog niet in werking is getreden. Een speciale voorziening in overleg met de pensioenuitvoerder is daarom niet nodig.

4.5.7. Fiscaal genietingsmoment uitgestelde betaling

Vraag

De leden van de VVD-fractie vragen of de regering inzichtelijk kan maken hoe de uitstel-mogelijkheid van het bedrag ineens en de in het voorstel vervatte wens om te voorkomen dat het bedrag ineens nadelige fiscale consequenties heeft voor deelnemers, zich verhoudt tot het in de Wet Inkomstenbelasting 2001 opgenomen principe, dat het genietingsmoment van inkomsten ligt op het moment van vorderbaar en inbaar worden. En of de regering kan schetsen of dit principe voor een deelnemer die besluit om de uitstel-mogelijkheid te benutten fiscale consequenties heeft en zo ja welke dat zijn.

Antwoord

In artikel 3.146 van de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001) onderscheidenlijk artikel 13a van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB 1964) is het zogenoemde genietings-moment opgenomen. Het genietingsmoment bepaalt voor een inkomens-onderscheidenlijk loonbestanddeel, wanneer het fiscaal wordt geacht te zijn genoten en belastbaar is. Als uitgangspunt geldt dat het inkomens- of loonbestanddeel wordt genoten op het tijdstip waarop het betaald of verrekend wordt, ter beschikking van de belastingplichtige onderscheidenlijk werknemer wordt gesteld of rentedragend wordt. Hiervan wordt afgeweken indien vast komt te staan dat het inkomens- of loonbestanddeel al op een eerder moment vorderbaar en inbaar is. Het inkomens- of loonbestanddeel wordt dan genoten op dat eerdere moment. Met vorderbaar en inbaar wordt in het kader van pensioenen bedoeld dat de gerechtigde tot het bedrag ineens een recht op onmiddellijke betaling zou hebben (vorderbaar) en er desgevraagd onverwijld betaling door de schuldenaar zal plaatsvinden aan de rechthebbende (inbaar).

Een bedrag ineens wordt genoten op het door de deelnemer en pensioenuitvoerder afgesproken moment waarop het bedrag ineens tot uitkering komt en wordt betaald aan de deelnemer. De deelnemer krijgt hierbij wettelijk de keuze het bedrag ineens bij de eerste uitbetaling van het pensioen te laten uitkeren of in de maand januari van het jaar na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd (indien de deelnemer voldoet aan de gestelde voorwaarden). Als de pensioendeelnemer ervoor kiest om gebruik te maken van de wettelijke uitstelmogelijkheid om het bedrag ineens te ontvangen in januari van het jaar na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd, is het bedrag ineens belast op het moment van betaling in januari van dat jaar. Van een eerder genietingsmoment van het bedrag ineens in de periode tot januari van het jaar na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd (de uitbetalingsdatum van het bedrag ineens) is dan geen sprake. Gelet op de wettelijk gemaakte keuze is het bedrag ineens niet op een eerder moment vorderbaar en inbaar.

4.5.8. Voorbeelden inzake gevolgen wetsvoorstel

Vraag

De leden van de CDA-fractie vragen om voor enkele maatmensen inzichtelijk te maken wat de gevolgen van het onderhavige wetsvoorstel op de hoogte van het pensioen en het bedrag ineens, op de belastingheffing en op eventuele toeslagen zijn.

Antwoord

Vooropgesteld zij dat de gevolgen van de uitkering van een bedrag ineens voor iedere deelnemer anders zijn. Het opnemen van een bedrag ineens is een vrijwillige keuze. Of een bedrag ineens voorziet in een behoefte voor een doorsnee gepensioneerde, verschilt per persoon en per situatie. Iedere deelnemer moet zelf bepalen of het opnemen van een bedrag voor zijn persoonlijke situatie gewenst is. Het is voor een deelnemer raadzaam om eerst informatie in te winnen over de gevolgen bij de keuze om al dan niet gebruik te maken van de mogelijkheid tot opname van een bedrag ineens.

Zie voor de geactualiseerde voorbeelden blz. 8 e.v. van de nota.

De voorbeelden illustreren de gevolgen van de opname van een bedrag ineens bij een beperkt, gemiddeld of hoog aanvullend pensioen. Het bedrag ineens leidt in alle gevallen tot een hoger bruto-inkomen waardoor het totaal te betalen bedrag aan belasting toeneemt. Dit effect neemt, door de progressie in het belastingstelsel, toe met het totale inkomen. Voor personen met een beperkt of gemiddeld inkomen kan ook sprake zijn van een negatief effect op het ontvangen bedrag aan zorgtoeslag en eventuele huurtoeslag. Voor AOW-gerechtigden met huurtoeslag leidt opname van een bedrag ineens mogelijk tot grotere gevolgen dan voor AOW-gerechtigden zonder huurtoeslag. Bij opname van een bedrag ineens wordt de pensioenuitkering vanaf de AOW-leeftijd herberekend, waardoor deze lager uitvalt dan zonder opname van het bedrag ineens het geval zou zijn. Deze daling kan leiden tot een (hoger) recht op zorgtoeslag en eventueel huurtoeslag.

De voorbeelden zijn slechts een illustratie van mogelijke effecten, waarbij veel variatie in de mogelijke scenario's denkbaar is die tot andere uitkomsten kan leiden. De voorbeelden geven slechts een indicatie van hoe een bedrag ineens kan uitpakken voor de resterende levenslange periodieke ouderdomspensioenuitkering en de gevolgen voor zorg- en huurtoeslag. De precieze gevolgen van opname van een bedrag ineens zijn namelijk van meerdere factoren afhankelijk, zoals de huishoud- en woonsituatie, en de vraag of het bedrag ineens als vermogen wordt aangehouden. Indien dit laatste het geval is, kan dit gevolgen hebben voor de belastingheffing over vermogen in box 3 of het recht op toeslagen. Dit is overigens waarschijnlijker indien het huishouden reeds over enig vermogen beschikt, of als sprake is van een hoog bedrag ineens, gelet op de hoogte van de vermogensgrens bij de toeslagen (voor een alleenstaande in 2023 ca. € 30.000 bij de huurtoeslag en ca. € 125.000 bij de zorgtoeslag) en het heffingsvrij vermogen in box 3 (in 2023 € 57.000 voor een alleenstaande).

4.5.9. Bedrag ineens niet uitgezonderd voor toetsingsinkomen toeslagen

Vraag

De leden van de CDA-fractie vragen wat het risico is op naheffingen van toeslagen door de Belastingdienst, juist voor mensen met een laag inkomen. Ook vragen deze leden of hiervoor oplossingen gevonden kunnen worden, zoals het bijvoorbeeld uitzonderen van het bedrag ineens voor het toetsingsinkomen voor de toeslagen. Het lid Omtzigt vraagt de regering te heroverwegen om de eenmalige afkoop vrij te stellen als inkomen voor de huurtoeslag.

Antwoord

Het kan voorkomen dat iemand door het opnemen van een bedrag ineens in dat jaar een dermate hoog inkomen krijgt, dat er in dat jaar geen recht bestaat op een inkomensondersteuning in de vorm van toeslagen. Dat kan leiden tot het (gedeeltelijk) moeten terugbetalen van toeslagen voor dat jaar. Dit geldt overigens ook voor eventuele andere extra inkomsten die worden ontvangen. Door de opname van een bedrag ineens resteert er in latere jaren wel een lager pensioeninkomen dat kan resulteren in een hogere toeslag. Dit hangt samen met het gegeven dat het toeslagenstelsel is gebaseerd op het principe van draagkracht.

De regering is dan ook niet voornemens een uitzondering te maken voor een bedrag ineens in het toetsingsinkomen voor de toeslagen. In een eerdere Kamerbrief over dit onderwerp is dit ook uitgebreider uiteengezet ([*Kamerstukken II, 2020 – 2021, 35 555, nr. 19*](#)). In die Kamerbrief is opgemerkt dat het toevoegen van een extra uitzondering op het inkomensbegrip in het gehele toeslagensysteem, dan wel specifiek bij de huurtoeslag, de complexiteit van het toeslagenstelsel wederom vergroot. Bezien in het licht van de problematiek van het toeslagenstelsel, weegt het argument dat het niet wenselijk is de complexiteit verder te vergroten, zwaar voor de regering. Daarnaast zou het toevoegen van een extra uitzondering ook gezien moeten worden in het licht van andere

inkomensafhankelijke regelingen. Hierbij zij ook opgemerkt dat het opnemen van een bedrag ineens is gebaseerd op een keuze. Er bestaat geen verplichting tot het opnemen van een bedrag ineens. Als de gevolgen van het opnemen van een bedrag ineens ongunstig zijn, dan hoeft een deelnemer geen gebruik te maken van het keuzerecht.

De oplossing van het gesignaleerde probleem door de CDA-fractie en het lid Omtzigt zoekt de regering dan ook in een goede informatievoorziening vanuit pensioenuitvoerders, aanbieders van oudedagsvoorzieningen in de derde pijler, de Belastingdienst, de Sociale Verzekeringsbank en eventueel een financieel adviseur zodat de consequenties van de keuze voor het bedrag ineens voor de fiscale- en uitkeringspositie van de deelnemer inzichtelijk worden gemaakt. In het ontwerpbesluit voor de wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling worden nadere voorwaarden gesteld aan de informatievoorziening vanuit pensioenuitvoerders aan deelnemers. Daarnaast wordt met het wetsvoorstel toekomst pensioenen voorgesteld een keuzebegeleidingsnorm te introduceren in de Pensioenwet (artikel 59a van de Pensioenwet). Deelnemers worden derhalve op verschillende wijzen geholpen bij het maken van een weloverwogen keuze.

Ook wordt in dit kader gesproken met vertegenwoordigers van de pensioenuitvoerders, de Belastingdienst, de Sociale Verzekeringsbank, het Nibud en betrokken ministeries om te kijken op welke manier deelnemers goed geïnformeerd kunnen worden over de opname van het bedrag ineens en de consequenties daarvan indien er sprake is van samenloop met andere overheidsregelingen. Door deze partijen wordt hierin gezamenlijk opgetrokken. Daarnaast ontwikkelt het Nibud met subsidie van het Ministerie van SZW een gratis online tool die werkenden inzicht geeft in keuzes rondom het moment van pensionering, zoals het bedrag ineens.

4.5.10. Nabetalingsverplichting bij tussentijds overlijden deelnemer

Vraag

Het lid Omtzigt vraagt of de regering bereid is om terug te gaan naar het originele voorstel om het bedrag ineens bij overlijden van de deelnemer - als hij in de tussentijd overlijdt – alsnog uit te keren aan de erfgenamen. In het verlengde hiervan geven de leden van de SP-fractie aan dat zij graag zouden zien dat het bedrag ineens hoe dan ook wordt overgemaakt, ook wanneer een gepensioneerde voortijdig komt te overlijden. De leden van de SP-fractie vragen welke mogelijkheden er zijn om het bedrag ineens direct na pensionering en ook na overlijden uit te keren. Daarnaast geven zij als optie dat het bedrag ineens in de ‘boedel’ van de overledene terecht zou kunnen komen zodat het verdeeld kan worden onder de erfgenamen.

Antwoord

In reactie op de vraag van het lid Omtzigt merkt de regering op dat zowel op grond van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen als het voorliggende wetsvoorstel herziening

bedrag ineens het bedrag ineens niet wordt uitgekeerd als een deelnemer tussentijds overlijdt. In plaats daarvan geldt – op basis van het voorliggende wetsvoorstel - bij overlijden van een deelnemer voorafgaand aan de uitbetaling van het bedrag ineens voor de pensioenuitvoerder een nabetalingsverplichting aan de deelnemer. De nabetaling kan niet aan de partner (als begunstigde) worden uitgekeerd, omdat het ouderdomspensioen betreft van de overleden deelnemer en ook niet iedereen een partner heeft. De nabetaling maakt onderdeel uit van de boedel van de overledene en komt zodoende terecht bij de gezamenlijke erfgenamen.

Er zijn een aantal redenen waarom er in geval van uitgestelde uitbetaling niet voor gekozen is om bij tussentijds overlijden het bedrag ineens uit te keren aan de erfgenamen. Ten eerste strookt het alsnog uitbetalen van het bedrag ineens aan de (inmiddels overleden) deelnemer niet met de systematiek van het ouderdomspensioen. Het ouderdomspensioen is namelijk bedoeld als een inkomensvoorziening bij ouderdom voor de deelnemer en is derhalve niet bedoeld als een voorziening bij overlijden. Voor de nabestaanden komt er – indien opgenomen in de pensioenregeling – na het overlijden van de deelnemer een nabestaandenpensioen tot uitkering. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het overmaken van het bedrag ineens aan de partner in geval van tussentijds overlijden eveneens niet strookt met de systematiek van het ouderdomspensioen. Het bedrag ineens is een vorm van ouderdomspensioen en is niet bedoeld als nabestaandenpensioen. Tevens rijst bijvoorbeeld de vraag wie begunstigde(n) moet(en) worden bij een deelnemer met meerdere (ex-)partners.

4.5.11. Voorlichting en informatievoorziening aan aspirant-afkopers

Vraag

De leden van de SP-fractie vragen wat er wordt gedaan aan uitvoerige, persoonlijke en correcte voorlichting en informatievoorziening aan mensen die overwegen het bedrag ineens op te nemen.

Antwoord

In het ontwerpbesluit voor de wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling wordt voorgeschreven dat een deelnemer op meerdere wijzen geïnformeerd dient te worden over de mogelijkheid om een bedrag ineens op te nemen. Een pensioenuitvoerder informeert een deelnemer tijdig voor de pensioeningangsdatum over het keuzerecht en over de mogelijkheid om het bedrag ineens uit te laten betalen in de maand januari volgend op het jaar waarin de deelnemer de AOW-datum bereikt. Dit betreft in eerste instantie generieke informatie. Indien een deelnemer overweegt gebruik te maken van het keuzerecht, kan de deelnemer de pensioenuitvoerder verzoeken meer specifieke en persoonlijke informatie te verstrekken. Een pensioenuitvoerder is verplicht deze informatie te verstrekken. De informatie op basis van het verzoek van de deelnemer dient in ieder geval de volgende informatie te omvatten: (a) de hoogte van de afkoopwaarde ("het bedrag ineens") en de hoogte van het periodiek uit

te keren levenslange ouderdomspensioen als gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht, alsmede (b) de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen als geen gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht. In geval de deelnemer de pensioenuitvoerder verzoekt om specifieke informatie over de mogelijkheid om het bedrag ineens uit te laten betalen in de maand januari volgend op het jaar waarin de AOW-datum wordt bereikt, informeert de pensioenuitvoerder de deelnemer ook over de gevolgen voor die uitgestelde uitbetaling bij overlijden van de deelnemer voordat de uitgestelde uitbetaling heeft plaatsgevonden. Al deze informatie helpt de deelnemer om de consequenties van het gebruikmaken van het keuzerecht tot gedeeltelijke afkoop voor de hoogte van de periodieke levenslange ouderdomspensioenuitkering beter te overzien.

In het kader van de verplichting voor pensioenuitvoerders om deelnemers correct, duidelijk en evenwichtig te informeren - dient op verzoek van de deelnemer - de pensioenuitvoerder de deelnemer nadrukkelijk te wijzen op de mogelijkheid dat het opnemen van een bedrag ineens van invloed kan zijn op de fiscale- en uitkeringspositie. Tevens dient de pensioenuitvoerder bij een verzoek de deelnemer erop te wijzen waar en hoe nadere informatie kan worden verkregen (te denken valt aan een verwijzing naar de informatie van de Belastingdienst, gemeenten, de Sociale Verzekeringsbank (de 'SVB') en de mogelijkheid tot het inschakelen van een financieel adviseur). Om de deelnemer zo duidelijk en evenwichtig mogelijk te kunnen informeren, wordt ook op www.mijnpensioenoverzicht.nl expliciet de waarschuwing opgenomen dat het opnemen van een bedrag ineens (voor zover van toepassing) invloed kan hebben op de verschuldigde inkomstenbelastingen, de verschuldigde premie volksverzekeringen, de Zvw-premie en de inkomensafhankelijke regelingen. Tot slot zij opgemerkt dat met het wetsvoorstel toekomst pensioenen de norm keuzebegeleiding wordt geïntroduceerd (*Kamerstukken II, 2021 – 2022, 36 067, nr. 2*). Na inwerkingtreding van het wetsvoorstel toekomst pensioenen wordt op basis van deze norm van pensioenuitvoerders gevraagd om deelnemers op een adequate wijze te begeleiden bij het maken van keuzes, waaronder bij het maken van een keuze omtrent bedrag ineens. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt toezicht op de naleving van de informatieverplichtingen van pensioenuitvoerders en houdt derhalve ook toezicht op de informatieverstrekking en keuzebegeleiding door pensioenuitvoerders over dit keuzerecht.

Naast de informatievoorziening vanuit de pensioenuitvoerder wordt op www.mijnpensioenoverzicht.nl een indicatie getoond van het bedrag ineens en de gevolgen daarvan voor de periodieke levenslange pensioenuitkering voor een deelnemer of gewezen deelnemer die binnen tien jaar de AOW-leeftijd bereikt.

Tot slot, er vindt ook overleg plaats met de vertegenwoordigers van de pensioenuitvoerders, de Belastingdienst, het Nibud, de Sociale Verzekeringsbank en betrokken ministeries om te kijken of er vanuit de uitvoeringsorganisatie tot een

informatiemiddel voor deelnemers kan worden gekomen, waar deelnemers eenvoudig informatie kunnen vinden over het keuzerecht bedrag ineens en de consequenties daarvan. Door deze informatievoorziening ontstaat er een consistent beeld en vanwege de brede betrokkenheid van verschillende relevante partijen is tevens gewaarborgd dat de informatie volledig en juist is, en bovendien aansluit bij de behoeftes van zowel pensioenuitvoerders als deelnemers.

4.5.12. Uitkeringsstroom 90-10-90 bij uitgestelde uitbetaling

Vraag

De leden van de SP-fractie stellen vragen over de voorgestelde uitkeringsstroom van 90-10-90 in geval er sprake is van een uitgestelde uitbetaling van het bedrag ineens. Zij vragen hoe deze uitkeringsstroom zich verhoudt met de oorspronkelijke uitkeringsstroom van 100-10-90 en op welke manier wordt voorkomen dat verlaging plaatsvindt. De leden van de SP-fractie stellen een oplossing voor om verlaging te voorkomen en vragen hoe dit toegepast zou kunnen worden op de wet.

Antwoord

De regering benadrukt allereerst dat er geen sprake is van misgelopen gelden dan wel verlaging van het pensioen door toepassing van de voorgestelde uitkeringsstroom 90-10-90 ten opzichte van de uitkeringsstroom 100-10-90. De totale waarde van de opgebouwde pensioenaanspraken op ouderdomspensioen is in beide situaties gelijk aan elkaar. Het opnemen van een bedrag ineens verhoogt of verlaagt de totale waarde van het ouderdomspensioen niet, maar leidt uitsluitend tot een aanpassing van de uitkeringsstroom. Hieronder worden de verschillende uitkeringsstromen nader toegelicht.

- a) Indien een deelnemer geen bedrag ineens opneemt, wordt de levenslange periodieke pensioenuitkering op de pensioeningangsdatum berekend en toegekend. De levenslange periodieke uitkering betreft een constante uitkeringsstroom (100), dat wil zeggen een periodieke ouderdomspensioenuitkering waarvan de hoogte gelijk blijkt.
- b) Op grond van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen wordt bij de uitkeringsstroom 100-10-90 vanaf de pensioeningangsdatum tot aan de uitgestelde uitbetaling nog geen rekening gehouden met de latere uitbetaling van het bedrag ineens. De levenslange periodieke uitkering wordt in eerste instantie berekend alsof er niet voor het bedrag ineens gekozen zou zijn. Op het moment dat het uitbetalingsmoment van het bedrag ineens wordt bereikt, wordt op basis van die resterende contante waarde - waaraan de reeds uitgekeerde periodieke pensioenuitkeringen zijn onttrokken - het bedrag ineens berekend. Tot slot wordt de levenslange periodieke pensioenuitkering opnieuw berekend op basis van de dan nog resterende contante waarde van de aanspraak op ouderdomspensioen.
- c) In het wetsvoorstel herziening bedrag ineens wordt voorgesteld om de uitkeringsstroom

aan te passen naar 90-10-90. Bij keuze voor uitkering van een bedrag ineens wordt in de uitkeringsstroom 90-10-90 de levenslange periodieke pensioenuitkering direct vanaf de pensioeningangsdatum toegekend en - rekening houdend met de keuze voor het bedrag ineens – vastgesteld op basis van 90% van de contante waarde van de opgebouwde pensioenaanspraak op ouderdomspensioen. Zowel de levenslange periodieke pensioenuitkering als de hoogte van het bedrag ineens worden op de pensioeningangsdatum definitief vastgesteld. Het levenslange pensioen is voor en na uitkering van het bedrag ineens even hoog.

In vergelijking met de uitkeringsstroom 90-10-90 is zowel de '10' (de hoogte van het bedrag ineens) als de '90' lager in de uitkeringsstroom 100-10-90. Dat komt omdat bij de uitkeringsstroom 100-10-90 eerst een periode het volledige ouderdomspensioen is uitgekeerd, en er dus minder pensioen resteert voor het bedrag ineens en de levenslange periodieke pensioenuitkering na het uitbetalen van het bedrag ineens. Kortom, de contante waarde van het totaal aan aanspraken op ouderdomspensioen is gelijk bij beide uitkeringsstromen. Er is daarom geen sprake van misgelopen gelden.

4.5.13. Hogere belastingdruk bij verkrijging bedrag ineens

Vraag

De leden van de SGP-fractie vragen of de regering het eens is met de stelling dat het verkrijgen van het bedrag ineens gemiddeld zal leiden tot een hogere belastingdruk, door met name de hoge marginale druk, en dat deelnemers die gebruik maken van de mogelijkheid van een bedrag ineens netto veelal meer belasting zullen afdragen en/of minder toeslagen zullen ontvangen dan deelnemers die hier niet voor kiezen. Daarnaast vragen deze leden waarom niet is gekozen om het bedrag ineens minimaal zo aantrekkelijk te maken als de standaardoptie van gelijke periodieke uitkeringen.

Antwoord

De regering erkent dat iemand door het opnemen van een bedrag ineens in dat jaar een hoger inkomen heeft (ten opzichte van de situatie dat er geen bedrag ineens wordt opgenomen). Een hoger verzamelinkomen in het jaar van de opname van het bedrag ineens kan leiden tot een verlaging of stopzetting van de toeslagen en tot het (gedeeltelijk) moeten terugbetalen van toeslagen voor dat jaar. Daar staat tegenover dat het inkomen in de jaren daarna naar verwachting juist lager wordt. In die jaren daarna kan de opname van het bedrag ineens daarom een tegengesteld effect hebben op de verschuldigde inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen en op het recht op toeslag. Hierbij zij nog opgemerkt dat het opnemen van een bedrag ineens is gebaseerd op een keuzerecht. Er bestaat geen verplichting tot het opnemen van een bedrag ineens. De regering erkent dat het niet in alle gevallen voor iedere deelnemer voordelig is om te kiezen voor het opnemen van een bedrag ineens. Het is daarom van belang dat een deelnemer goed geïnformeerd wordt zodat dat hij een weloverwogen keuze kan maken. Voor pensioenuitvoerders gelden er informatievoorschriften. Een deelnemer moet erop

gewezen worden dat de opname van een bedrag ineens mogelijke consequenties heeft voor de belastingdruk en toeslagen. Hiermee wil de regering bijdragen aan het maken van weloverwogen keuzes door deelnemers. Als de gevolgen van het opnemen van een bedrag ineens voor een deelnemer ongunstig zijn, dan hoeft een deelnemer geen gebruik te maken van het keuzerecht. Dit geldt eveneens voor de al bestaande keuzemogelijkheid van het hoog-laag pensioen waarbij een deelnemer bijvoorbeeld eerst vijf jaar een hoger pensioen ontvangt en daarna een lager pensioen. Ook een dergelijke keuze is vrijwillig en kan gevolgen hebben voor de belastingdruk en toeslagen. Wat betreft de vraag om het bedrag ineens minimaal zo aantrekkelijk te maken als de standaardoptie van gelijke periodieke uitkeringen, geldt dat dit dan bijvoorbeeld via een eindheffing zou moeten. De regering acht een eindheffing echter geen geschikt middel hiervoor. Elders in deze nota is dit in antwoord op vragen van het lid Omtzigt uitvoeriger toegelicht.

4.5.14. Nibud: bij laag inkomen 80% afkoopsom kwijt aan belastingen e.d.

Vraag

Het Nibud heeft in een publicatie erop gewezen dat mensen met een laag inkomen meer dan 80% van de afkoopsom kwijt kunnen zijn aan belastingen en het (terug)betalen van toeslagen. Het lid Omtzigt ontvangt graag een reactie op deze conclusies van het Nibud-rapport.

Antwoord

Het Nibud geeft aan dat er drie belangrijke conclusies zijn. Per onderdeel gaat de regering daar op in. Allereerst concludeert het Nibud dat er substantiële interesse is in de opname van het bedrag ineens, maar dat er ook nog veel onbekendheid is met deze nieuwe keuzemogelijkheid. De regering verwacht dat het bedrag ineens meer bekendheid krijgt op het moment dat pensioenuitvoerders daar ook actief over gaan informeren. Aangezien het bedrag ineens een wettelijke keuzerecht is, zal iedere pensioenuitvoerder deelnemers hierover informeren. Ten tweede concludeert het Nibud dat bij de opname van het bedrag ineens vóór de AOW-datum vooral lagere- en middeninkomens financieel slechter af zijn. Dat heeft vooral te maken met de nadelige effecten op, en het eventueel verlies van, toeslagen. Bij de beantwoording van een van de vragen van de leden van de SGP-fractie is de regering reeds ingegaan op de effecten van het opnemen van een bedrag ineens voor de verschuldigde inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen en op het recht op toeslag. De regering erkent dat het niet in alle gevallen voor iedere deelnemer voordelig is om te kiezen voor het opnemen van een bedrag ineens. Daarbij wil de regering echter wel benadrukken dat het opnemen van een bedrag ineens een vrijwillige keuze is van de deelnemer. Er bestaat geen verplichting tot het opnemen van een bedrag ineens. Bovendien zijn in de wet verschillende voorwaarden (zoals maximaal 10% bedrag ineens en geen stapeling van het hoog-laagpensioen met bedrag ineens) opgenomen om de deelnemers te beschermen tegen een te grote achteruitgang van de levenslange pensioenuitkering. Door de regering wordt de oplossing van het gesignaleerde probleem gezocht in een goede informatievoorziening vanuit pensioenuitvoerders en aanbieders van

oudedagsvoorzieningen in de derde pijler. Mede daarom wordt nu ook gesproken met de vertegenwoordigers van de pensioenuitvoerders, de Belastingdienst, het Nibud, de Sociale Verzekeringsbank en betrokken ministeries, om te bezien of vanuit de uitvoeringsorganisaties tot een gezamenlijk informatiepunt voor deelnemers gekomen kan worden. Maar ook informatie op bijvoorbeeld de websites van de Belastingdienst en de Sociale Verzekeringsbank en informatie door een financieel adviseur draagt bij aan het inzichtelijk maken van de consequenties van de keuze voor het bedrag ineens voor de fiscale- en uitkeringspositie van de deelnemer. Dat laatste hangt ook samen met de derde conclusie van het onderzoek van Nibud, namelijk dat uit het onderzoek is gebleken dat 41% van de respondenten begeleiding wil bij de keuze voor het bedrag ineens.

De regering meent dat door de informatieverplichtingen die in het ontwerpbesluit voor de wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling worden uitgewerkt en de gesprekken die nu met de verschillende partijen worden gevoerd over een gezamenlijk informatiepunt deelnemers ondersteund worden bij de keuze voor het al dan niet opnemen van een bedrag ineens. Ook de keuzebegeleidingsnorm uit het wetsvoorstel toekomst pensioenen draagt bij aan de betere begeleiding bij keuzes zoals als het opnemen van een bedrag ineens.

4.5.15. Geen eindheffing voor 'bedrag ineens'

Vraag

Het lid Omtzigt verzoekt de regering de mogelijkheid om de afkoop ('het bedrag ineens') te behandelen als eindheffing (zoals bijvoorbeeld bij de zorgbonus ook gedaan is) te heroverwegen. Daarnaast vragen de leden van de SP-fractie welke mogelijkheden er zijn om het bedrag ineens uit te keren in de maand volgend op pensionering, maar uit te zonderen voor berekeningen betreffende zaken als toeslagen, heffingen en AOW-premie.

Antwoord

De Wet LB 1964 kent de mogelijkheid van een eindheffing. Bij een eindheffing wordt de loonbelasting geheven bij de inhoudingsplichtige in plaats van bij de deelnemer zelf. In het geval van een bedrag ineens is standaard de pensioenuitvoerder de inhoudingsplichtige. De regering ziet een aantal inhoudelijke bezwaren bij het introduceren van een eindheffing voor een bedrag ineens. Het belasting- en toeslagenstelsel is inkomensafhankelijk en is gebaseerd op draagkracht. Hoe meer inkomen, des te meer belasting verschuldigd is en des te minder recht bestaat op ondersteuning vanuit de overheid in de vorm van toeslagen. Het opnemen van een bedrag ineens op de ingangsdatum van het pensioen is een keuzerecht van de deelnemer.

Als de deelnemer gebruikmaakt van de opname van een bedrag ineens, dan leidt dit éénmalig tot een grotere draagkracht voor de deelnemer, wat kan leiden tot meer te betalen belasting en minder recht op toeslagen. Aangezien de pensioenuitkering lager wordt door de opname van een bedrag ineens, werkt het in de belastingjaren na opname

van het bedrag ineens (levenslang) echter andersom: minder draagkracht leidt tot minder te betalen belasting en meer recht op ondersteuning vanuit de overheid in de vorm van toeslagen. Bij de keuze voor een eindheffing wordt deze koppeling met de draagkracht van de individuele deelnemer losgelaten en zal gewerkt moeten worden met een collectief gemiddeld tarief dat volgens een eerste inschatting mogelijk meer dan 50% zou bedragen, uitgaande van budgetneutraliteit voor de overheidsfinanciën ten opzichte van het huidige wetsvoorstel, en indien ook rekening zou worden gehouden met de hogere uitgaven aan toeslagen. Uit een rapport van het Nibud volgt dat de inkomensgroep tussen ongeveer € 27.000 en € 60.000 bruto per jaar die ná de AOW-datum een bedrag ineens opneemt netto meer dan 50% overhoudt van het bedrag Ineens ([*Nibud, Rapport Bedrag ineens, een goed idee?, 2022*](#)). Voor deze groep is een eindheffingstarief van 50% nadelig. Voor de inkomensgroep daaronder (tot € 27.000 bruto per jaar) kan een eindheffingstarief wel helpen. Toch blijft het voor deelnemers uit deze inkomensgroep fiscaal uiteindelijk ook niet aantrekkelijk om een bedrag ineens tegen 50% te laten belasten. Als in plaats van een bedrag ineens wordt gekozen voor een hogere reguliere pensioenuitkering geldt voor deze groep een veel lagere en meer gelijkmatige belastingdruk over het pensioengeld. Het tabeltarief in de inkomstenbelasting voor deze groep bedraagt bijvoorbeeld 19,17% (2022) en de afbouw van de algemene heffingskorting 3,106% vanaf een inkomen van € 21.318 (2022). Gelet op het inkomensafhankelijke belasting- en toeslagenstelsel naar individuele draagkracht zal voor deze groep een bedrag ineens doorgaans fiscaal niet aantrekkelijk zijn, ook niet met een eindheffings-tarief van 50%. Daarnaast zitten aan het introduceren van een eindheffing ook uitvoerings-aspecten, omdat niet voortgeborduurd kan worden op de reeds bestaande mogelijkheden van eindheffing. Het huidige wettelijk kader biedt namelijk niet de mogelijkheid van eindheffing voor een bedrag ineens. De vergelijking die het lid Omtzigt maakt met de zorgbonus gaat niet op, omdat een zorgbonus kwalificeert als loon uit tegenwoordige dienstbetrekking en een bedrag ineens als loon uit vroegere dienstbetrekking.

Dit alles overziende is de regering van mening dat eindheffing geen goede oplossing is. Dat neemt niet weg dat het opnemen van een bedrag ineens niet voor iedere deelnemer voordelig is. De regering benadrukt daarom het belang van een goede informatievoorziening, zodat deelnemers een weloverwogen keuze kunnen maken.

4.5.16. Toelichting bij tweede nota van wijziging op wetsvoorstel

Vraag

Het valt het lid Omtzigt op dat in de tweede nota van wijziging, die het tweede keuzemoment introduceerde, een toelichting werd gegeven bij het alternatief “De doelgroep beperken tot één kalenderjaar”. Het lid Omtzigt geeft aan dat deze toelichting zegt dat de oplossing, die nu alsnog gekozen wordt (met een kleine afwijking), juridisch niet houdbaar is. Het lid Omtzigt nodigt de regering uit aan te geven waarom die toelichting niet van toepassing zou zijn op de gekozen oplossing.

Antwoord

Door te kiezen voor het beperken van de doelgroep tot deelnemers die in de maand van het bereiken van de AOW datum (niet-beïnvloedbare datum) of die op de eerste dag volgend op de maand waarin zij AOW-gerechtigd worden met pensioen gaat, wordt expliciet gekozen voor het oplossen van alleen de “geboortedatumproblematiek”. Hierdoor speelt er geen discussie over de verschillende uitkomsten door ingangsmomenten die wel beïnvloedbaar zijn. Indien wel uitgegaan zou worden van een grotere doelgroep dan die van de maand van AOW-datum, is de vraag hoe die grotere groep vorm gegeven zou moeten worden. Het risico bestaat dat een ongerechtvaardigd onderscheid wordt gemaakt. Indien uit wordt gegaan van het beperken van de doelgroep tot één kalenderjaar, dan spelen de aspecten zoals vermeld in de Kamerbrief waar het lid Omtzigt aan refereert ([*Kamerstukken II, 2020 – 2021, 35 555, nr. 16 \(bijlage, alternatief 2\)*](#)). Bij de nu gekozen vormgeving is naar het oordeel van de regering geen sprake van ongelijke behandeling. Daarnaast wil de regering nogmaals benadrukken dat veel waarde wordt gehecht aan een zo goed mogelijke uitvoering van nieuwe wet- en regelgeving. De oorspronkelijke vormgeving van de uitgestelde betaling van het bedrag ineens heeft tot grote bezwaren van (vertegenwoordigers van) pensioenuitvoerders geleid ten aanzien van de uitvoerbaarheid en begrijpelijkheid. Een goede pensioenuitvoering, beperkte uitvoeringskosten en een uitlegbare informatievoorziening zijn ook in het belang van de deelnemer. Daarom voelt de regering zich genoodzaakt om de periode tussen de pensioeningangsdatum en de uitgestelde uitbetaling te begrenzen, hetgeen tot gevolg heeft dat de doelgroep wordt beperkt.

*4.5.17. Inzet bedrag ineens niet mogelijk voor sabbatical**Vraag*

De leden van de D66-fractie vragen naar de mogelijke inzet van het bedrag ineens voor een sabbatical, waarna een deelnemer weer aan het werk gaat.

Antwoord

Bij de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen zijn aan het bedrag ineens voorwaarden verbonden (). Eén van die voorwaarden is dat de gedeeltelijke afkoop (bedrag ineens) op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen dient plaats te vinden. Dit betekent dat het ouderdomspensioen in beginsel slechts op één moment, bij het ingaan van de uitkeringsfase, gedeeltelijk (maximaal 10%) kan worden afgekocht. Met het wetsvoorstel herziening bedrag ineens wordt een extra uitbetalingsmoment geïntroduceerd, maar ook in dat geval vindt de keuze voor het bedrag ineens nog steeds op de pensioeningangsdatum plaats. Het opnemen van een bedrag ineens is niet toegestaan tijdens de opbouwfase. Het opnemen van een bedrag ineens tijdens de opbouwfase voor een sabbatical is derhalve niet toegestaan. De belangrijkste redenen daarvoor is dat het opnemen van een bedrag ineens tijdens de opbouwfase het risico met zich meebrengt dat de pensioenopbouw gedurende die periode wordt misgelopen.

Daarnaast leidt het stellen van een verplicht bestedingsdoel tot een flinke toename in de regeldruk, omdat er toezicht moet worden gehouden op de besteding van het bedrag. Ook is onduidelijk wie het toezicht op het bestedingsdoel zou moeten houden. Tot slot wordt met het stellen van deze voorwaarde geborgd dat de solidariteit binnen een pensioenfonds zo min mogelijk onder druk komt te staan, doordat op deze wijze selectie-effecten worden beperkt.

De uitbreiding van de fiscale ruimte voor het sparen van bovenwettelijk verlof maakt onderdeel uit van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen. Werknemers kunnen opgebouwd verlof gebruiken voor bijvoorbeeld het nemen van een Sabbatical.

4.6. Nota van wijziging

Op 19 januari 2023 is de nota van wijziging op het wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens' ingediend bij de Tweede Kamer ([Kamerstukken II, 2022 – 2023, 36 154, nr. 7](#)). Met deze nota van wijziging wordt de werking van – het met het wetsvoorstel voorgestelde – artikel 3.133, lid 11 Wet IB 2001 uitgebreid.

Geregeld wordt dat de mogelijkheid tot gedeeltelijke afkoop ook van toepassing is op zogenoemde 'stakingslijfrenten'. Daarnaast is met de nota van wijziging een delegatiegrondslag opgenomen zodat in lagere regelgeving nadere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot dergelijke lijfrenten. Het betreft dat het geven van afkoopvoeten ter bepaling van de afkoopwaarde.

4.7. Kamerbehandeling, inwerkingtreding en wetteksten

De 'Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen' (hierna: Wet bedrag ineens) is door de Tweede en Eerste Kamer aangenomen en gedeeltelijk inwerking getreden. Het onderdeel 'bedrag ineens' is nog niet in werking getreden. Daarvoor gold een oorspronkelijk beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2023. Die is uiteindelijk niet gehaald.

Om pensioen- en lijfrente-uitvoerders de benodigde voorbereidingstijd te geven en deelnemers respectievelijk lijfrentehouders tijdig te kunnen informeren, is met het wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens' in eerste instantie voorgesteld om het onderdeel 'bedrag ineens', inclusief de onderhavige herziening, op 1 juli 2023 in werking te laten treden. Met de nota naar aanleiding van het verslag (zie paragraaf 4.5; [Kamerstukken II, 2022 – 2023, 36 154, nr. 6](#)) is voorgesteld om dat onderdeel van de 'Wet bedrag ineens', alsmede het wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens' later, namelijk op 1 januari 2024, in werking te laten treden. Dit bleek niet haalbaar. De inwerkingtredingsdatum van laatstgenoemd wetsvoorstel is een aantal keren opgeschoven (zie [Kamerstukken II, 2022 – 2023, 36 154, nr. 8](#) en [nr. 10](#)).

Op 7 oktober 2024 is de tweede nota van wijziging op het wetsvoorstel 'Wet herziening

bedrag ineens' ingediend bij de Tweede Kamer ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 154, nr. 20](#)). Het wetsvoorstel is na [stemming op 8 oktober 2024](#) aangenomen door de Tweede Kamer. Het gewijzigde wetsvoorstel is op 8 oktober 2024 naar de Eerste Kamer gestuurd ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. C](#)). Het wetsvoorstel is op 16 juni 2026 [aangenomen door de Eerste Kamer](#). Op 2 juli 2026 is de officiële wettekst geplaatst in het Staatsblad ([Stb. 2026, 172](#)). De beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2029.

Tijdens de Tweede Kamerbehandeling van het wetsvoorstel 'Fiscale verzamelwet 2025' (hierna: FVW 2025) is een Tweede nota van wijziging ingediend op laatstgenoemd wetsvoorstel. Met deze nota van wijziging zijn een aantal technische wijzigingen aangebracht in de 'Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen' en de 'Wet herziening bedrag ineens'. De aanpassing van die laatste wet is verderop in deze compilatie toegelicht.

Zie voor de wetteksten van de 'Wet herziening bedrag ineens' (met bijbehorende toelichtende teksten) voor zover deze zien op lijfrenten de laatste paragrafen van dit hoofdstuk.

4.8. Nota naar aanleiding van het verslag (EK)

In het verslag van 19 november 2024 met betrekking tot het wetsvoorstel zijn diverse vragen opgenomen over het wetsvoorstel ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. D](#)). Deze vragen zijn in de nota naar aanleiding van het verslag inzake het wetsvoorstel ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. E](#)) door de minister van SZW van een antwoord voorzien.

Het gaat om 57 vragen en bijbehorende antwoorden. Gelet op dit grote aantal zijn deze vragen met bijbehorende antwoorden niet in deze compilatie opgenomen. Deze kunnen rechtstreeks worden ingezien door met de linker muisknop te klikken op [Nota naar aanleiding van het verslag inzake wetsvoorstel Wet herziening bedrag ineens](#).

4.9. Nader uitstel en ontwikkeling keuzetool

In zijn brieven van 13 maart 2025 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Tweede en Eerste Kamer geïnformeerd over het nadere uitstel van de beoogde inwerkingtreding van het keuzerecht bedrag ineens ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 154, nr. 21](#) en [Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. F](#)) naar 1 juli 2026. Daarnaast is de minister in die brieven ingegaan op de [uitkomsten van een vooronderzoek door het Nibud](#) naar een keuzetool voor bedrag ineens. Het opnemen van een bedrag ineens heeft gevolgen voor het inkomen en daarmee mogelijk ook voor het recht op toeslagen. Om die reden is het belangrijk dat er een tool als laagdrempelige keuzehulp beschikbaar is om mensen te ondersteunen bij hun keuze voor een bedrag ineens. Aan die keuzetool wordt gewerkt.

4.10. Verslag deskundigenbijeenkomst d.d. 18 maart 2025

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op 18 maart 2025 gesprekken gevoerd over:

- het (gewijzigde) wetsvoorstel 'Wet herziening bedrag ineens' ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. C](#)); en
- de brief van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 13 maart 2025 inzake uitstel van de inwerkingtredingsdatum van het keuzerecht bedrag ineens en vooronderzoek Nibud naar een tool voor het bedrag ineens ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 154, nr. 21](#) en [Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. F](#)).

Van deze gesprekken heeft de commissie een geredigeerd woordelijk verslag uitgebracht op 25 april 2025 ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. G](#)).

4.11. Verslag van schriftelijk overleg

Naar aanleiding van de brief van 13 maart 2025 van de minister van SZW (zie paragraaf 4.8) en de deskundigenbijeenkomst van 18 maart 2025 (zie paragraaf 4.9) heeft de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid schriftelijk overleg gevoerd met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over onder andere het uitstel van de inwerkingtreding van het bedrag ineens. Hiervan is op 27 mei 2025 verslag gelegd ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. H](#)). Dit verslag bestaat uit:

- de uitgaande brief van 22 april 2025; en
- de antwoordbrief van 21 mei 2025.

In de uitgaande brief van 22 april 2025 aan de minister van SZW zijn de vragen van kamerleden van diverse fracties opgenomen. De vragen zijn van een antwoord voorzien in de antwoordbrief van de minister van SZW van 21 mei 2025. Hierna zijn de betreffende vragen met bijbehorende antwoorden opgenomen. Daarbij is de volgorde en aangehouden die is gehanteerd in de antwoordbrief.

4.11.1. Beoogde ingangsdatum van 1 juli 2026 (te) optimistisch?

Vraag

In uw brief geeft u aan dat de ontwikkelingstijd van een rekentool van Nibud (die voor deelnemers inzicht helpt krijgen welke financiële gevolgen het gebruik maken van het bedrag ineens voor hen heeft) 8-10 maanden zal bedragen. Daarbij gaat u ervan uit dat de ontwikkeling van die tool “op korte termijn” start en leidt daaruit af dat de tool begin 2026 in gebruik kan zijn.

Vervolgens geeft u aan dat pensioenfondsen ten minste negen maanden nodig hebben om de wet te implementeren, en dat de deelnemers zes tot negen maanden voor de pensioendatum geïnformeerd worden. Bent u het met genoemde leden eens dat gezien deze termijnen van ontwikkeling en implementatie de beoogde ingangsdatum van 1 juli

2026 zeer optimistisch geraamd is? Zien deze leden het goed dat die alleen in het allerstrakste tijdpad, waarin zich geen enkele tegenvaller voordoet, gehaald kan worden? Klopt het dat zelfs in het beste geval de pensioenfondsen een implementatietijd overhouden die aan de onderkant van hun bandbreedte zit? Beperkt dit niet te zeer de tijd en ruimte die de deelnemers hebben om tot een verantwoorde keuze in deze ingewikkelde materie te komen? Is er hiermee niet een grote kans dat in de aanloop naar 1 juli 2026 opnieuw besloten zou moeten worden tot uitstel van de beoogde ingangsdatum?

Antwoord

De regering vindt het belangrijk dat deelnemers goed worden geïnformeerd over het keuzerecht bedrag ineens. Dit vergt goede informatie vanuit de uitvoerder en daarnaast voldoende tijd voor de (gewezen) deelnemer om een keuze te maken. Uitvoerders informeren de deelnemer 6 tot 9 maanden voor de pensioendatum. In eerste instantie betreft het algemene informatie over keuzes, waaronder het keuzerecht bedrag ineens. Op verzoek van de (gewezen) deelnemer verstrekt de uitvoerder nadere informatie, waaronder de hoogte van het bedrag ineens.

Bij de kamerbehandeling is toegezegd dat het ministerie van SZW de ontwikkeling van een keuzetool zal ondersteunen. Het Nibud heeft aangegeven daarvoor een subsidieaanvraag te willen indienen. Uitgangspunt is dat de keuzetool tijdig voor de beoogde inwerkingtreding beschikbaar is. De regering deelt uw mening dat het tijdpad ambitieus is. De haalbaarheid hangt onder af van de doorlooptijd van de subsidieaanvraag, de ontwikkeltijd van de keuzetool en de uiterste datum waarop de tool beschikbaar moet zijn. Uitgangspunt blijft dat mensen in staat worden gesteld om zich door middel van de tool nader te verdiepen in de consequenties voordat de keuze voor bedrag ineens definitief gemaakt is. Tegelijkertijd ontslaat de keuzetool pensioenuitvoerders niet van hun wettelijke verplichting om deelnemers goed te begeleiden bij een eventuele keuze voor een bedrag ineens. De keuzetool is daarbij een aanvullend hulpmiddel.

Ook uitvoerders hebben voldoende tijd nodig voor implementatie van de wetgeving. De aangekondigde keuzetool wordt niet ontwikkeld door uitvoerders en vergt dus geen implementatietijd voor deze partijen. Uitvoerders moeten bijvoorbeeld voorbereidingen treffen voor de uitvoering, communicatie en keuzebegeleiding, waaronder de aanpassing van de keuzeomgeving.

In de brief van 13 maart 2025 aan uw Kamer is aangegeven dat in de gaten zal worden gehouden of uitvoerders zich nog comfortabel voelen bij de beoogde inwerkingtreding en daarover in overleg te blijven. Ook is opgemerkt dat de uiteindelijke datum afhankelijk zal zijn van de voortgang van het parlementaire proces.

4.11.2. Samenloop invoering bedrag ineens en transitie naar nieuwe pensioenstelsel

Vraag

In de deskundigenbijeenkomst van 18 maart 2025 in de Eerste Kamer gaven de daar aanwezige bestuurders van pensioenfondsen aan dat invoering van het bedrag ineens in dezelfde periode dat de fondsen bezig zijn om de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel vorm te geven, de pensioenfondsen voor een enorm complexe opgave stelt. Het beroep op de IT-specialisten, de rekenaars en de communicatiemedewerkers die hun handen al méér dan vol hebben aan de transitie, wordt dan nog eens flink verzwaard met de vormgeving, communicatie en keuzebegeleiding van het bedrag ineens. Zij geven aan dat dit met grote risico's voor de uitvoering gepaard zal gaan.

Eigenlijk moet de datum van invoering van een bedrag ineens zes tot negen maanden liggen nà het invaren van een fonds. Echter, omdat dit invaren niet gelijktijdig voor alle fondsen gebeurt en er velen zijn die pensioen hebben opgebouwd bij verschillende fondsen, is dat een complicatie. Tenzij je besluit om de invoeringsdatum sowieso al op te schuiven naar een half jaar na invaren van het laatste pensioenfonds. Vanuit die optiek vragen de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en het CDA zich ernstig af het niet veel beter zou zijn de ingangsdatum van het bedrag ineens te bepalen op een moment dat alle (of vrijwel alle) fondsen die de ouden rechten in het nieuwe systeem gaan invaren dat proces doorlopen hebben. Te denken valt bijvoorbeeld aan 1 juli 2029. Graag verzoeken deze leden u hierop te reflecteren.

Antwoord

De regering vindt het belangrijk dat (gewezen) deelnemers bij de invoering van bedrag ineens kunnen rekenen op een zorgvuldige aanpak vanuit pensioenuitvoerders. Ook moeten (gewezen) deelnemers goed worden geïnformeerd over het keuzerecht en de gevolgen die de keuze voor bedrag ineens voor hen kan hebben. Daarbij moeten zij voldoende tijd hebben om deze keuze te maken. Uit de gesprekken met de (vertegenwoordigers van) pensioenuitvoerders kwam voort dat uitvoerders na de instemming van de Eerste Kamer zes tot negen maanden nodig hebben om bedrag ineens goed te kunnen implementeren.

De samenloop van de inwerkingtreding met de transitie maakt de uitvoering en communicatie voor uitvoerders ingewikkeld. Tegelijkertijd weegt de regering mee dat uitstel tot na de transitie tot teleurstelling leidt bij mensen die bij de ingangsdatum van hun pensioen graag gebruik hadden willen maken van dit keuzerecht.

Ook zou dan nog later invulling worden gegeven aan de afspraken die het kabinet en sociale partners in 2019 hebben gemaakt in het Pensioenakkoord ([Kamerstukken II, 2018 – 2019, 32 043, nr. 457](#), en [Kamerstukken II 2019 – 2020, 32 043, nr. 519](#)) over het keuzerecht bedrag ineens. Bij het uitstellen van de beoogde invoeringsdatum is sprake van

budgettaire derving waarvoor dekking gevonden moeten worden, dit speelt sterker naarmate de beoogde invoeringsdatum verder uitgesteld wordt.

Op dit moment zou de regering niet willen concluderen dat uitstel tot na de transitie noodzakelijk is. Temeer omdat het oorspronkelijke wetsvoorstel Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen reeds in 2021 is aangenomen door uw Kamer en de sector daarmee ook ruim de tijd heeft gehad om zich hierop voor te bereiden.

4.11.3. Aanvraag bedrag ineens vóór invaren pensioenen, maar uitkering erna

Vraag

Zien de aan het woord zijnde leden het goed dat die deelnemers voor wie de (communicatie over de) aanvraag van het bedrag ineens vóór de datum van invaren valt, maar de daadwerkelijke uitkeringsdatum van het bedrag ná de datum van invaren, mogelijk met andere bedragen te maken krijgen dan waarop zij zich bij het maken van hun keuze hadden gebaseerd? Zet dit het maken van een verantwoorde keuze voor deze mensen niet nog eens extra onder druk?

Antwoord

Bij het beantwoorden van deze vraag moeten twee situaties worden onderscheiden. Ten eerste de situatie waarbij de pensioeningangsdatum van de (gewezen) deelnemer ligt vóór de invaardatum. Ten tweede de situatie waarbij de deelnemer de keuze krijgt voorgelegd vóór de invaardatum, maar waarbij de pensioeningangsdatum ligt na de invaardatum.

Invaren heeft geen gevolgen voor het bedrag ineens als de pensioeningangsdatum van de (gewezen) deelnemer vóór de invaardatum ligt, ook niet als de (gewezen) deelnemer ervoor kiest om de uitbetaling ervan uit te stellen. De pensioenuitvoerder zet het bedrag ineens namelijk als een bruto reservering apart ten behoeve van de latere uitbetaling. Hierdoor kunnen er geen veranderingen van bedragen ontstaan door invaren. Het geld staat immers al gereserveerd voor de betreffende deelnemer.

Verder geldt het volgende. De pensioenuitvoerder moet voorafgaand aan pensioeningang aan degene die gepensioneerd wordt allerlei informatie verstrekken die van belang zijn voor het 'pensioneren', zoals informatie over de keuze voor bedrag ineens of het uitstellen van de pensioeningangsdatum. Daarbij moet de pensioenuitvoerder bevorderen dat deze informatie deze persoon inzicht geeft in de gevolgen van een keuze of combinatie van keuzes voor het pensioen. Ook moet pensioenuitvoerder de (gewezen) deelnemer keuzebegeleiding bieden. Deze keuzebegeleiding is wettelijk voorgeschreven.

Dit betekent dat de pensioenuitvoerder zich dusdanig moet inspannen dat de (gewezen) deelnemer op een adequate wijze wordt begeleid bij het maken van keuzes. De (gewezen) deelnemer moet in staat worden gesteld om een passende keuze te maken.

Het moment van pensionering (vóór of na de transitiedatum) kan inderdaad gevolgen hebben voor de hoogte van het bedrag ineens. In het huidige systeem van de wet krijgt een (gewezen) deelnemer een bedrag ineens dat gelijk is aan maximaal 10% van de waarde zijn aanspraak op ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de eventuele overschotten of tekorten bij het pensioenfonds. Na invaren kan de waarde van de aanspraak op ouderdomspensioen gewijzigd zijn. Dat is onder andere afhankelijk van de dekkingsgraad bij invaren en de gemaakte pensioenafspraken over het verdelen van het pensioenfondsvermogen. Duidelijke communicatie hierbij, over onder meer de gevolgen van belangrijke gebeurtenissen voor het pensioen en de gevolgen van een keuze of combinatie van keuzes voor het pensioen (artikel 48, derde lid, Pw), en de keuzebegeleiding van de pensioenuitvoerder zijn zeer van belang zodat (gewezen) deelnemers een passende keuze kunnen maken over het moment van pensioneren en daarmee over de hoogte van het bedrag ineens. Dat geldt nadrukkelijk ook voor personen die rond het invaarmoment met pensioen gaan. De AFM is de betrokken toezichthouder die toezicht houdt op de naleving hiervan.

4.11.4. Uitstellen leidt tot teleurstelling bij mensen. Datum na moment transitie naar nieuwe pensioenstelsel?

Vraag

Bent u het met de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en het CDA eens dat het steeds opnieuw uitstellen van de ingangsdatum van het bedrag ineens steeds weer leidt tot teleurstelling bij mensen die hoop hadden op de genoemde datum van deze keuzemogelijkheid gebruik te kunnen maken? Deelt u de opvatting dat het ook tegen die achtergrond goed is om nu voor een datum te kiezen die aan alle kanten realistisch is en waarvan het risico nogmaals te moeten verdagen minimaal is. Pleit ook dit niet voor een datum die ligt na het moment dat alle fondsen de transitie naar het nieuwe pensioensysteem achter de rug hebben?

Antwoord

Het uitstellen van de beoogde inwerkingtredingsdatum van bedrag ineens leidt, zoals het Nibud heeft toegelicht tijdens de rondetafelbijeenkomst, telkens tot teleurstelling bij mensen die hoopten gebruik te kunnen maken van de keuzemogelijkheid. Ook uitstellen van bedrag ineens tot na de transitie leidt tot teleurstelling, omdat dan opnieuw een grote groep mensen die voornemens is om in de tussentijd met pensioen te gaan niet van deze keuzemogelijkheid gebruik kan maken.

Daarom is als beoogde inwerkingtredingsdatum van het keuzerecht bedrag ineens nu gekozen voor 1 juli 2026 (over ruim een jaar). Voordat bedrag ineens in werking kan treden, moet de Eerste Kamer instemmen met het wetsvoorstel. Vanaf dat moment kan definitief duidelijkheid worden geboden over de inwerkingtredingsdatum van het

wetsvoorstel en kan de pensioensector de benodigde voorbereidingen treffen voor de inwerkingtreding van bedrag ineens.

4.11.5. *Keuze met terugwerkende kracht bij invoering ná 2028?*

Vraag

In het geval dat u kiest om de wet bedrag ineens pas ná 2028 in te voeren (dus na het invaren van het laatste fonds) zullen er mensen zijn die vanaf de nu geplande datum van invoer (1-7-2025) hebben gerekend op deze mogelijkheid. Deze groep is goed af te bakenen aan de hand van hun leeftijd. Nu is in de wet bepaald dat men vóór pensioendatum moet kiezen voor een bedrag ineens. Zou bij wijze van overgangsrecht de mogelijkheid geïntroduceerd kunnen worden van een keuze met terugwerkende kracht voor deze specifieke groep die dan uiteraard wel gekozen moet hebben voor een gewoon pensioen vanaf pensioendatum en niet voor een hoog/laag-pensioen? Wat zijn van een dergelijke regeling de pro's en contra's?

Antwoord

In bovenstaande vraag wordt een datum van 1 juli 2025 genoemd; voor de volledigheid zij opgemerkt dat de beoogde inwerkingtredingsdatum inmiddels 1 juli 2026 is.

Het wetsvoorstel regelt de opname van het bedrag ineens voor mensen die op of na de inwerkingtreding van het keuzerecht met pensioen gaan. Het is niet mogelijk om een bedrag ineens op te nemen zonder wettelijke grondslag; dus voordat de wet ingaat. Afkoop van pensioen (waaronder opname bedrag ineens) is slechts mogelijk indien de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet op de loonbelasting 1964 hier in voorzien (artikel 65 van de Pensioenwet, artikel 77 Wet verplichte beroepspensioenregeling en artikel 19b de Wet op de loonbelasting 1964).

Ook voorziet dit wetsvoorstel niet in overgangsrecht waarbij personen die tussen 1 juli 2025 en de inwerkingtredingsdatum met pensioen gaan met terugwerkende kracht alsnog een bedrag ineens kunnen opnemen. Ook voorziet dit wetsvoorstel niet in overgangsrecht waarbij deze groep na pensioeningang op een later moment alsnog kan kiezen voor een bedrag ineens. In beide gevallen zou dat een aanzienlijke wetsaanpassing van het voorliggende wetsvoorstel betekenen en een nieuwe novelle vergen.

Het voorstel van de leden zou echter ook betekenen dat complexiteit aan de uitvoering wordt toegevoegd omdat deze mensen reeds pensioenuitkeringen ontvangen. Door bedrag ineens met terugwerkende kracht aan te bieden moeten de pensioenuitkeringen die zij reeds ontvangen hebben, herberekend worden. Het bedrag dat zij te veel hebben ontvangen zou op een manier terugbetaald moeten worden aan het fonds, of er zal een groter bedrag van bedrag ineens moeten worden ingehouden om hiervoor te compenseren.

De introductie van een extra keuzemoment, al dan niet met terugwerkende kracht, voor deze groep zou een grote impact voor de uitvoering behelzen. De impact ziet op technische aanpassingen, operationele inzet en extra werkzaamheden. Bijvoorbeeld extra informatievoorziening en keuzebegeleiding aan reeds gepensioneerden.

Ook zal een pensioenuitvoerder bij de berekeningen voor een bedrag ineens ná pensioeningang rekening moeten houden met de reeds uitgekeerde pensioenbedragen. Een keuze met terugwerkende kracht zou betekenen dat de pensioenuitkeringsstroom kortgezegd van 100% periodieke uitkering met terugwerkende kracht gewijzigd wordt naar 90-10-90 (90% periodieke pensioenuitkering, 10% bedrag ineens, 90% periodieke pensioenuitkering). Dit terwijl al pensioenuitkeringen zijn gedaan, maakt het zeer complex. Ook een andere variant waarbij de pensioenuitkeringsstroom wordt gewijzigd van 100% periodieke uitkering naar 100-10-90 is zeer complex. Bovendien zal een bedrag ineens na pensioeningang in beide varianten niet gelijk zijn aan het bedrag ineens op pensioendatum. Ook complicerend is wat de vraagstellers zelf al benoemen: één van de voorwaarden is dat de betrokkene niet tegelijkertijd ook mag kiezen voor een hoog/laag of laag/hoog-pensioen. Het is moeilijk uit te leggen dat iedereen dan met terugwerkende kracht nog bedrag ineens zou mogen aanvragen, behalve deze groep. Het introduceren van een keuzemogelijkheid met terugwerkende kracht leidt derhalve tot een vergelijkbare complexiteit die in de motie Oomen-Ruijten ([Kamerstukken I, 2020 – 2021, 35 555, nr. H](#)) is geconstateerd bij de destijds geldende uitkeringsstroom 100-10-90. In die motie is de regering opgeroepen om tot een minder complexe uitvoering te komen.

4.11.6. Invloed bedrag ineens op norminkomen voor toeslagen

Vraag

Belangrijke bottleneck is het feit dat een bedrag ineens het jaarinkomen zodanig beïnvloedt dat dit gevolgen heeft voor het norminkomen voor eventuele toeslagen. Dit speelt automatisch bij die inkomens die toeslagen ontvangen, dus de lagere inkomens. Het buiten beschouwing laten van het bedrag zou het eenvoudigst zijn, maar dat levert grote rechtsongelijkheid (de facto betalen dan immers degenen die een bedrag ineens ontvangen minder belasting dan degenen die daar geen gebruik van maken). Rekenkundig zou men het bedrag ineens ook kunnen uitsmeren over pakweg 5 jaar en dus de bruto maanduitkering van het pensioen fictief verhogen. Je betaalt dan de belasting gespreid, hetgeen in elk geval minder gevolgen voor de toeslagen heeft, dan wel geen verschil meer optreedt met de situatie dat men geen uitkering ineens kiest. Los van deze suggestie: bent u bereid om in overleg met de staatssecretaris van Financiën onderzoek te doen naar mogelijkheden die de negatieve gevolgen van een bedrag ineens voor ontvangers van toeslagen kunnen tegengaan?

Antwoord

In de brief aan de Tweede Kamer van 30 september 2024 ([Kamerstukken II, 2024–2025, 36 154, nr. 15](#)) is de regering ingegaan op het amendement van het lid Van Dijk om

deelnemers die een toeslag ontvangen bij deze afweging te ontzorgen door op aanvraag het bedrag volledig uit te zonderen van het toetsingsinkomen voor toeslagen.

Bij de appreciatie van het amendement is onderkend dat het amendement ingaat op een zorg die breder in de Kamer is geuit. Tegelijkertijd zorgt het amendement voor inconsistenties in het toeslagenstelsel, heeft het bredere uitstralingseffecten en leidt het tot foutgevoelige en arbeidsintensieve uitvoering. Om deze redenen is het amendement ontraden; de Tweede Kamer heeft dit amendement verworpen.

De regering waardeert dat de leden een andere oplossingsrichting aanreiken, maar wijst erop dat genoemde argumenten ook gelden in de situatie dat het bedrag ineens wel direct zou worden uitbetaald en genoten door de belastingplichtige, maar dit inkomen voor de belastingheffing en toeslagberekening wordt uitgesmeerd over bijvoorbeeld vijf jaar. Dat brengt ook mee dat de regering geen nader onderzoek doet naar mogelijkheden om bedrag ineens voor de fiscaliteit en inkomensafhankelijke regelingen afwijkend te behandelen.

In lijn met de aangereikte oplossingsrichting bestaat reeds de mogelijkheid om te kiezen voor een hoog-pensioen. Hierdoor kan iemand bijvoorbeeld ervoor kiezen om in de eerste vijf jaar een hogere uitkering te ontvangen en daarna een lagere uitkering. In de periode tussen de pensioeningangsdatum en het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd geldt een verruimde bandbreedte voor de AOW-overbrugging. Ook de zogenaamde AOW-overbrugging wordt aangemerkt als een vorm van een hoog/laag-uitkering. Bij een hoog/laag-uitkering wordt, net als bij een bedrag ineens, pensioen naar voren gehaald. Anders dan bij een bedrag ineens is er geen sprake van een piekinkomen, maar een tijdelijk hoger inkomen. Het inkomen wordt belast op het moment dat het inkomen wordt genoten. Op de website pensioenduidelijkheid.nl zal informatie worden opgenomen over de alternatieven voor een bedrag ineens.

4.11.7. Inwerkingtreding per 1 juli 2026 uitvoerbaar?

Vraag

U schrijft dat het NIBUD acht tot tien maanden nodig heeft om de rekentool te ontwikkelen en daarvoor een subsidieaanvraag wil doen. Wanneer kan het NIBUD op zijn vroegst beginnen met het ontwikkelen van de rekentool? Als het NIBUD nu begint met de ontwikkeling, dan is de tool tussen medio december 2025 en medio februari 2026 af. Er resteert dan 4,5 tot 6,5 maand tot de eerste deelnemers kunnen kiezen voor het bedrag ineens, terwijl pensioenuitvoerders deelnemers 6 tot 9 maanden voor de pensioendatum informeren. Acht u inwerkingtreding per 1 juli 2026 dan nog steeds uitvoerbaar, zo vragen de leden van D66?

Antwoord

Tijdens de parlementaire behandeling in de Tweede Kamer heeft de regering toegezegd de ontwikkeling van een keuzetool te willen ondersteunen. Het Nibud heeft aangegeven

daartoe een subsidieaanvraag op korte termijn in te dienen. De ontwikkeling van de keuzetool door Nibud kan definitief starten nadat de subsidieaanvraag is goedgekeurd. De regering deelt uw mening dat het tijdpad ambitieus is. Uitgangspunt is dat de keuzetool tijdig voor de beoogde inwerkingtreding beschikbaar is. De haalbaarheid hangt onder meer af van de beoordeling van de subsidieaanvraag, de ontwikkeltijd van de keuzetool en de uiterste datum waarop de tool beschikbaar moet zijn. De beoogde inwerkingtreding van het keuzerecht bedrag ineens is 1 juli 2026 en is mede afhankelijk van de voortgang van de parlementaire behandeling in de Eerste Kamer. Als de beoogde inwerkingtreding niet haalbaar is, dan ontvangt uw Kamer informatie over de consequenties. Uitgangspunt blijft dat mensen in staat worden gesteld om zich door middel van de tool nader te verdiepen in de consequenties voordat de keuze voor bedrag ineens definitief gemaakt is. Tegelijkertijd ontslaat de keuzetool pensioenuitvoerders niet van hun wettelijke verplichting om deelnemers goed te begeleiden bij een eventuele keuze voor een bedrag ineens. De keuzetool is daarbij een aanvullend hulpmiddel.

4.11.8. Uitstel tot na transitie naar nieuw pensioenstelsel niet noodzakelijk

Vraag

Tijdens de deskundigenbijeenkomst van 18 maart 2025 in de Eerste Kamer gaf de vertegenwoordiger van PFZW aan dat de wet an sich uitvoerbaar en communiceerbaar is, maar dat de samenloop met de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel de communicatie en de uitvoering ingewikkeld maakt voor deelnemers en pensioenuitvoerders. Kunt u reflecteren op de samenloop van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de invoering van het bedrag ineens? Tijdens de bijeenkomst werd de suggestie gedaan om de invoering van het bedrag ineens uit te stellen tot na de invaarperiode van de Wet toekomst pensioenen. Hoe kijkt u naar deze suggestie? Welke voor- en nadelen ziet u en hoe weegt u deze?

Antwoord

De regering herkent het signaal dat de wet op zichzelf genomen uitvoerbaar is, maar de samenloop van de inwerkingtreding met de transitie de uitvoering en communicatie ingewikkeld maakt.

Tegelijkertijd weegt de regering ook het belang van mensen die de invoering van het bedrag ineens al geruime tijd in het vooruitzicht wordt gesteld. En het feit dat gedurende die periode deelnemers ook begeleid moeten worden in andere keuzes rondom hun pensionering, zoals de keuze voor hoog-laag.

Als de beoogde inwerkingtredingsdatum bijvoorbeeld wordt uitgesteld tot 1 jaar na de uiterste transitiedatum, is er geen samenloop met de transitieperiode en de implementatieperiode van bedrag ineens.

Uitstel tot na de transitie leidt echter wel tot teleurstelling bij (gewezen) deelnemers die gebruik hadden willen maken van dit keuzerecht. Verder leidt het uitstellen van de invoeringsdatum met een jaar tot een derving van 26 miljoen euro. Ook weegt mee dat bedrag ineens invulling geeft aan afspraken die gemaakt zijn tussen het kabinet en de sociale partners, waarover pensioenuitvoerders uitvoerig zijn geconsulteerd ([Kamerstukken II 2018 – 2019, 32 043, nr. 457](#)) en de beoogde inwerkingtredingsdatum al meerdere keren is uitgesteld.

Gezien deze redenen zou de regering op dit moment niet willen concluderen dat uitstel tot na de transitie noodzakelijk is.

4.11.9. Stoplichttool of complexere variant

Vraag

Het NIBUD beschrijft in het vooronderzoek naar de rekentool een beperkte, maar toegankelijke variant, een ‘stoplichttool’, of een uitgebreidere, maar complexere variant. In uw brief spreekt u uw voorkeur uit voor de toegankelijke variant, maar stelt een aantal eisen die de tool in de ogen van de leden van de D66-fractie toch complex maken. Deze leden vragen of het mogelijk is om twee tools te ontwikkelen: een eenvoudige tool die ook mensen met een lagere financiële en digitale geletterdheid, lager taalbegrip, en lager doenvermogen inzicht geeft in de risico’s van het opnemen van het bedrag ineens én een gedetailleerde tool die mensen vervolgens, al dan niet met hulp van een financieel adviseur, kunnen invullen om de precieze(re) gevolgen van het opnemen van het bedrag ineens te berekenen.

Antwoord

De regering heeft de voorkeur voor het ontwikkelen van één keuzehulp voor bedrag ineens.

In de kamerbrief van 13 maart 2025 ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. F](#)) is toegelicht dat daarbij een balans gevonden zal moeten worden tussen precisie en complexiteit aan de ene kant en het beslag op doenvermogen en gebruiksgemak aan de andere kant. Volgens het Nibud kan een te complexe tool die te veel beslag legt op het doenvermogen leiden tot fouten in de invoer, en dus ook tot een foute uitkomst, die door de schijnbare precisie van een bedrag in euro’s wordt versluierd. Het ontwikkelen van een extra tool legt ook extra beslag op capaciteit en (publieke) middelen voor ontwikkeling en onderhoud.

In de kamerbrief is er ook op gewezen dat een (gewezen) deelnemer op dit moment al op de site van de Belastingdienst met een proefberekening kan inschatten wat de gevolgen voor de toeslagen zijn bij een bepaald jaarinkomen. Het is mogelijk om een (gecombineerde) proefberekening te maken voor de huurtoeslag, het kindgebonden budget, de kinderopvangtoeslag en de zorgtoeslag. Voor het inzichtelijk krijgen van de gevolgen voor toeslagen kan de (gewezen) deelnemer straks dus al kiezen uit twee tools.

4.11.10. Gevolgen voor inkomensafhankelijke fiscale kortingen

Vraag

In uw brief van 13 maart 2025 over de rekentool voor de individuele gevolgen van de invoering van de Wet bedrag ineens worden de ouderenkorting, algemene heffingskorting en arbeidskorting helemaal niet genoemd. Wat is daarvoor de verklaring? De Wet bedrag ineens heeft toch gevolgen voor de inkomensafhankelijke fiscale kortingen net zoals voor de toeslagen?

Antwoord

Het hogere verzamelinkomen heeft tot gevolg dat eventuele heffingskortingen lager kunnen worden of kunnen komen te vervallen omdat deze inkomensafhankelijk zijn. Voor mensen boven de AOW-leeftijd zijn dit de algemene heffingskorting en de (alleenstaande) ouderenkorting ([*Kamerstukken II, 2019 – 2020, 35 555, nr. 3*](#)). Opname van het bedrag ineens heeft geen invloed op eventuele arbeidskorting, omdat dit geen inkomen uit tegenwoordige arbeid betreft.

In de brief van 13 maart 2025 is opgenomen dat de focus van de tool ligt op de bruto- en netto bedragen inclusief toeslagen. De genoemde kortingen zijn niet expliciet genoemd; deze kortingen vallen wel onder de bruto- netto berekening.

4.11.11. Gevolgen voor fiscale kortingen meenemen bij ontwikkeling rekentool

Vraag

Kunt u toezeggen dat de gevolgen voor de fiscale kortingen ook en volledig worden meegenomen bij de voorgenomen ontwikkeling van de rekentool? Zo niet, waarom niet?

Antwoord

Als de subsidie wordt verleend, vindt de ontwikkeling van de tool plaats onder de verantwoordelijkheid van het Nibud. Algemeen uitgangspunt is dat de tool de deelnemer meer inzage biedt in de gevolgen van de keuze voor bedrag ineens op het inkomen in het jaar van uitkering en van de inkomens in later jaren. Het vervallen van genoemde kortingen wordt daarin meegenomen.

Tijdens de ontwikkeling van de tool zal de presentatie van de uitkomsten in overleg met gebruikers en stakeholders worden vastgesteld.

4.11.12. Onwerkbare complexiteit van belasting- en toeslagenstelsel?

Vraag

Deelt u de opvatting van het lid van de 50PLUS-fractie dat de voorgenomen rekentool ten behoeve van het inschatten van de individuele gevolgen van de Wet bedrag ineens, de onwerkbare complexiteit van het belasting en toeslagenstelsel blootlegt? Had de wet op gronden van complexiteit en de daaruit voortkomende onrechtvaardigheden niet ingetrokken moeten worden?

Antwoord

De regering deelt de opvatting dat het wetsvoorstel zou moeten worden ingetrokken niet (*Aangenomen is dat wordt bedoeld: de introductie van het bedrag ineens in te trekken*). In het regeerprogramma is opgenomen dat het kabinet de sociale zekerheid, toeslagen en inkomstenbelasting wil hervormen. Een hervorming van het belasting- en toeslagenstelsel is echter niet op korte termijn gerealiseerd.

De basis van het bedrag ineens is vrijwilligheid. Er is geen verplichting om een bedrag ineens op te nemen. De keuzemogelijkheid om maximaal 10% van het opgebouwde pensioen als eenmalige uitkering te laten uitbetalen kan voor een aantal mensen van meerwaarde zijn. De voorgenomen wetgeving houdt rekening met de gevolgen voor fiscaliteiten en inkomensafhankelijke regelingen door de verplichting van pensioenuitvoerders om (gewezen) deelnemers erop te wijzen dat opname van een bedrag ineens gevolgen heeft voor de verschuldigde inkomstenbelasting, premies volksverzekeringen en het recht op inkomensafhankelijke regelingen. Als aanvulling op de communicatie ondersteunt de regering de invoering van een tool voor bedrag ineens, die als laagdrempelige keuzehulp beschikbaar is om mensen te ondersteunen bij hun keuze voor een bedrag ineens.

*4.11.13. Werkbare en inzichtelijke tool**Vraag*

Het lid van de 50PLUS-fractie wil dat pensioendeelnemers ook geïnformeerd worden over grote verschillen die er zijn bij de individuele gevolgen van de Wet bedrag ineens. Het zou dan zeer behulpzaam zijn als de voorgenomen rekentool standaard kan vermelden hoeveel procent van het brutobedrag van de eenmalige opname er uiteindelijk netto overblijft, dus na aftrek van de gevolgen van de opname op de inkomensafhankelijke regelingen. Is dat mogelijk?

Antwoord

In brief aan de Eerste Kamer van 13 maart 2025 ([*Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. E*](#)) is overeenkomstig de wens van het lid van de 50PLUS-fractie opgenomen dat de focus van de tool ligt op bruto- en netto bedragen inclusief toeslagen. Vanuit het oogpunt van doenvermogen zullen de uitkomsten niet worden gepresenteerd als een exact bedrag euro's maar in een kleurenschema («risicometer»).

De ontwikkeling van de tool plaatsvinden in overleg met gebruikers en stakeholders worden vastgesteld om tot een tool te komen die voor gebruikers werkbaar en inzichtelijk is.

*4.11.14. Precisie en complexiteit vs. beslag op doenvermogen en gebruikersgemak**Vraag*

Indien de voorgenomen rekentool laat zien hoeveel procent van het brutobedrag er onderaan de streep netto overblijft, dan kunnen mensen met lagere inkomens ook

controleren en waarnemen dat mensen met veel hogere inkomens een groter deel van het bedrag mogen houden. Acht de regering het, net als het aan het woord zijnde lid, nuttig dat pensioendeelnemers deze beoordeling kunnen maken?

Antwoord

De regering acht het wenselijk om in de keuzetool alleen uitkomsten te tonen die gebaseerd zijn op de eigen (inkomens)situatie van de gebruiker. Bij het ontwerpen van de tool zal een balans gevonden moeten worden tussen precisie en complexiteit aan de ene kant en beslag op doenvermogen en gebruikersgemak aan de andere kant.

Als de gebruiker benieuwd is naar uitkomsten bij een ander inkomen, dan kan de gebruiker andere inkomensgegevens invoeren.

4.11.15. Bedrag ineens alleen bij expliciete keuze deelnemer

Vraag

Deelt u de zienswijze dat pensioendeelnemers met lagere inkomens kunnen afzien van opname van 10% ineens als zij waarnemen dat zij netto veel minder overhouden dan mensen met hogere inkomens?

Antwoord

Het bedrag ineens is vormgegeven als keuzerecht van de (gewezen) deelnemer. Opname bedrag ineens (afkoop) vindt alleen plaats als de (gewezen) deelnemer expliciet kiest voor bedrag ineens.

Bij het maken van de keuze moet de (gewezen) deelnemer door de pensioenuitvoerder in staat worden gesteld om een passende keuze te maken. Als een deelnemer niet in actie komt dan vindt er geen afkoop plaats. Een deelnemer die geen gebruik wil maken van het keuzerecht hoeft daar dus ook niet van af te zien.

De precieze gevolgen van opname van een bedrag ineens zijn van meerdere individuele factoren afhankelijk, zoals het inkomen, toeslagen, de huishoud- en woonsituatie en het moment in het jaar waarop recht op AOW ontstaat. Deelnemers verschillen ook in hun preferenties en kunnen zelf de afweging maken of zij wel of niet willen kiezen voor bedrag ineens.

4.11.16. Inzicht in wat pensioendeelnemers overhouden; 6 tabellen

Vraag

Is het de regering bekend wat pensioendeelnemers met de hoogste pensioenen procentueel overhouden van hun 10% ineens versus wat pensioendeelnemers met de laagste pensioenen procentueel overhouden als zij kiezen voor de opname van 10% ineens? Hoe groot kan het verschil in procenten zijn?

Antwoord

Vooropgesteld zij dat de gevolgen van een bedrag ineens voor iedere deelnemer anders zijn. Het opnemen van een bedrag ineens is een vrijwillige keuze. Of een bedrag ineens voorziet in een behoefte voor een gepensioneerde, verschilt per persoon en per situatie. Iedere deelnemer moet zelf bepalen of het opnemen van een bedrag voor zijn persoonlijke situatie gewenst is. Het is raadzaam voor een deelnemer om eerst informatie in te winnen bij de keuze om al dan niet gebruik te maken van de mogelijkheid tot opname van een bedrag ineens. Pensioenuitvoerders zijn wettelijk verplicht om deelnemers bij deze keuze te begeleiden.

Tabellen 1 tot en met 6 geven inzicht in wat pensioendeelnemers overhouden als zij kiezen voor opname van 10% ineens. Tabel 1, 2 en 3 gaan uit van opname door alleenstaande gepensioneerden en tabellen 4, 5 en 6 gaan uit van opname door gepensioneerde paren. De voorbeelden tonen wat pensioendeelnemers overhouden bij drie niveaus van aanvullend pensioen, te weten een laag aanvullend pensioen van 200 euro per maand, een laag aanvullend pensioen van 450 euro per maand en een hoog aanvullend pensioen van 5000 per maand. In de voorbeelden is verder uitgegaan van parameters in de fiscaliteit en toeslagen in 2025.

De precieze gevolgen van opname van een bedrag ineens zijn van meerdere factoren afhankelijk, zoals de huishoud- en woonsituatie, het moment in het jaar dat recht op AOW ontstaat en of het bedrag ineens als vermogen wordt aangehouden. De onderstaande voorbeelden geven slechts een indicatie van hoe een bedrag ineens kan uitpakken voor de resterende levenslange periodieke ouderdomspensioenuitkering en de gevolgen voor zorg- en huurtoeslag. In de voorbeelden wordt voor een alleenstaande/samenwonende AOW-gerechtigde (zonder minderjarige kinderen) gezien wat het bruto, netto- en besteedbaar inkomen is in geval van een volledige AOW-uitkering en bij de onderscheiden hoogtes van het aanvullend pensioen. Daarnaast is verondersteld dat er een huurwoning is met een huur van 604 euro per maand voor alleenstaanden en 633 euro per maand voor paren, en dat de AOW en het pensioen ingaan op 1 januari 2025. Bij opname van een bedrag ineens wordt de pensioenuitkering vanaf de AOW-leeftijd herberekend, waardoor deze lager uitvalt dan zonder opname van het bedrag ineens het geval zou zijn. In de herberekening is aangesloten bij de eerdere berekeningen voor de Tweede Kamer.

In de tabellen is zichtbaar dat het bedrag ineens in alle gevallen leidt tot een hoger bruto-inkomen waardoor het totaal te betalen bedrag aan belasting toeneemt. Voor personen met een lager of middeninkomen kan sprake zijn van een negatief effect op het ontvangen bedrag aan zorgtoeslag en (eventuele) huurtoeslag. De alleenstaande en het paar met het laagste pensioen (200 euro per maand) houden procentueel gezien het meeste over van het bedrag ineens. Dit komt doordat de toename in de te betalen belastingen kleiner is dan in de andere voorbeelden. Bovendien is er geen negatief effect op het ontvangen

bedrag aan zorgtoeslag. De alleenstaande en het paar met een laag aanvullend pensioen van 450 euro per maand houden juist het minst over van het bedrag ineens.

De te betalingen belastingen nemen toe, en er is sprake van negatieve effecten in de zorg- en huurtoeslag. De voorbeelden met een hoog aanvullend pensioen (5000 euro per maand) houden iets meer dan de helft over van de nabetaling.

Tabel 1. Effecten bedrag ineens van 10% bij een lager aanvullend pensioen van (aanvankelijk) 200 euro per maand, bedragen afgerond op honderdtallen en op basis van parameters 2025, alleenstaande AOW

=> Zie voor tabel 1 blz. 19 van het verslag ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. H](#)).

Tabel 2. Effecten bedrag ineens van 10% bij een lager aanvullend pensioen van (aanvankelijk) 450 euro per maand, bedragen afgerond op honderdtallen en op basis van parameters 2025, alleenstaande AOW

=> Zie voor tabel 2 blz. 19/20 van het verslag ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. H](#)).

Tabel 3. Effecten bedrag ineens van 10% bij een hoger aanvullend pensioen van (aanvankelijk) 5000 euro per maand, bedragen afgerond op honderdtallen en op basis van parameters 2025, alleenstaande AOW

=> Zie voor tabel 3 blz. 20 van het verslag ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. H](#)).

Tabel 4. Effecten bedrag ineens van 10% bij een lager aanvullend pensioen van (aanvankelijk) 200 euro per maand, bedragen afgerond op honderdtallen en op basis van parameters 2025, paar AOW

=> Zie voor tabel 4 blz. 20/21 van het verslag ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. H](#)).

Tabel 5. Effecten bedrag ineens van 10% bij een lager aanvullend pensioen van (aanvankelijk) 450 euro per maand, bedragen afgerond op honderdtallen en op basis van parameters 2025, paarAOW

=> Zie voor tabel 5 blz. 21 van het verslag ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. H](#)).

Tabel 6. Effecten bedrag ineens van 10% bij een hoger aanvullend pensioen van (aanvankelijk) 5000 euro per maand, bedragen afgerond op honderdtallen en op basis van parameters 2025, paar AOW

=> Zie voor tabel 6 blz. 21/22 van het verslag ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. H](#)).

4.11.17. Berekenen en bekend maken kengetal

Vraag

Is het gevraagde kengetal al eens berekend en bekend gemaakt bij de behandeling van deze wet of kunt u dit alsnog berekenen op basis van twee fictieve echtparen en twee alleenstaanden?

Antwoord

Zie bovenstaande reactie bij vraag 7 van het lid 50PLUS-fractie (zie paragraaf 4.11.16).

4.11.18. Te maken vergelijking bij beoordeling van wet

Vraag

Deelt u de mening van het lid van de 50PLUS-fractie dat ook kiezers deze vergelijking zouden moeten kunnen maken bij hun beoordeling van de wet?

Antwoord

Zie bovenstaande reactie bij vraag 5 van het lid 50PLUS-fractie (zie paragraaf 4.11.14).

4.11.19. Geen onderscheid naar inkomen bij keuzerecht

Vraag

Deelt u de mening van dit lid dat de omvang van het verschil tussen wat de hoogste inkomens procentueel mogen houden van hun opname ineens en wat de laagste inkomens procentueel mogen houden van hun opname ineens niet groter mag zijn dan een bepaalde waarde? Indien u deze mening deelt, welke waarde is dat? Indien u dit niet deelt, dan aanvaardt u dus elke mate van onrechtvaardigheid?

Antwoord

Het keuzerecht maakt geen onderscheid naar inkomen. Alle (gewezen) deelnemers die met pensioen gaan worden op dezelfde manier behandeld en krijgen allemaal de mogelijkheid om gebruik te maken van het keuzerecht. Of een bedrag ineens voorziet in een behoefte, verschilt per persoon en per situatie.

Uitvoerders informeren (gewezen) deelnemers dat de keuze gevolgen kan hebben voor de verschuldigde inkomensbelastingen en premie volksverzekeringen en het recht op inkomensafhankelijke regelingen. Door middel van de keuzetool kan de (gewezen) deelnemer meer inzicht krijgen in die gevolgen. Iedere (gewezen) deelnemer moet zelf bepalen of het opnemen van een bedrag voor zijn persoonlijke situatie gewenst is.

Als ervoor wordt gekozen om bedrag ineens op te nemen en daardoor het jaarinkomen van de aanvrager toeneemt, zal de aanvrager over het totale inkomen belasting moeten betalen volgens de op dat moment geldende belastingregels. Wat een gepensioneerde

uiteindelijk overhoudt aan bedrag ineens is afhankelijk van de toeslagen en het inkomen dat diegene ontvangt. Het opnemen van een bedrag ineens is een vrijwillige keuze. Zoals de regering eerder heeft aangegeven is het afhankelijke van de persoonlijke situatie van de (gewezen) deelnemer of het opnemen van een bedrag ineens in diens situatie een verstandige keuze is.

4.11.20. Deelnemers kunnen binnen huidige stelsel tot geïnformeerde keuze komen

Vraag

Deelt u de mening dat het misschien wel beter was geweest om deze wet pas in te voeren na een grote (vereenvoudigende) belastingherziening?

Antwoord

Het keuzerecht bedrag ineens vergt een goede keuzebegeleiding zodat deelnemers een weloverwogen keuze kunnen maken. Dat geldt ook voor de bestaande keuze voor een hoog-laag uitkering. Een vereenvoudiging van het fiscale stelsel zal leiden tot een beter begrip bij burgers. Hoewel het kabinet mogelijkheden tot vereenvoudiging uitwerkt, zal de daadwerkelijke herziening van het fiscale stelsel niet op korte termijn gerealiseerd kunnen worden. Alles overwegende is de regering van oordeel dat deelnemers ook binnen het huidige stelsel tot een geïnformeerde keuze kunnen komen.

4.11.21. Tool niet voor in buitenland wonende deelnemers die onderworpen zijn aan buitenlands belastingstelsel

Vraag

Het lid van de 50PLUS-fractie neemt aan dat de voorgenomen rekentool weinig tot geen relevante informatie biedt aan in het buitenland wonende pensioendeelnemers. Klopt dat? Op welke wijze wordt voorzien in de informatiebehoefte van deze groep?

Antwoord

De tool zal niet bruikbaar zijn voor in het buitenland wonende deelnemers die onderworpen zijn aan een buitenlands belastingstelsel. In de tool kan een kwalitatieve toelichting worden opgenomen dat de tool voor deze groep niet geldt.

Het is raadzaam voor deze doelgroep om een financieel adviseur in te schakelen in het land van verblijf, die hen kan adviseren over de belastingregels die in dat land gelden. In het buitenland wonende deelnemers die onder het Nederlandse belasting- en toeslagenstelsel vallen kunnen wel gebruik maken van de tool.

4.11.22. Intrekken bedrag ineens niet aan de orde

Vraag

Bent u bereid het wetsvoorstel in te trekken, gelet op de gesignaleerde grote uitvoeringsproblemen en zorgen over communicatie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Op de vraag over de bereidheid om het bedrag ineens in te trekken is bij vraag 3 van het lid van de 50PLUS-fractie reeds geantwoord (zie paragraaf 4.11.12).

4.11.23. Inkomensondersteuning o.b.v. draagkrachtprincipe

Vraag

De regering heeft de effecten van het bedrag ineens 10% bij een aanvullend pensioen van (aanvankelijk) 600 euro per maand in kaart gebracht. Volgens deze berekeningen levert iemand met een inkomen van € 26.800 ongeveer € 4.200 in aan toeslagen, terwijl iemand met een inkomen boven de toeslagengrens dit probleem niet heeft. Vindt u het evenredig dat juist pensioengerechtigden met een lager inkomen financieel nadeel ondervinden van de regeling voor het bedrag ineens, terwijl hogere inkomensgroepen dit nadeel niet ervaren?

Antwoord

Toeslagen zijn inkomensafhankelijke regelingen waarbij wordt aangesloten op het draagkrachtprincipe. Mensen met de laagste inkomens die de meeste ondersteuning nodig hebben, ontvangen de hoogste toeslagen. Mensen met een hogere draagkracht ontvangen minder of geen toeslagen.

In het jaar waarin een bedrag ineens wordt ontvangen, is het inkomen ook daadwerkelijk hoger. Mensen die een bedrag ineens ontvangen, hebben in dat jaar daarom minder inkomensondersteuning nodig. Omgekeerd ontvangen mensen die een bedrag ineens hebben opgenomen in latere jaren mogelijk hogere toeslagen (als ze niet al op het maximum zaten) omdat hun pensioeninkomen lager is dan in de situatie waarin zij geen bedrag ineens zouden hebben opgenomen, conform het draagkrachtprincipe.

4.11.24. Verschil in uitwerking: met en zonder bedrag ineens

Vraag

Kunt u dit verschil in uitwerking nader toelichten?

Antwoord

In het rekenvoorbeeld in tabel 1 ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. E](#)) heeft de deelnemer zonder bedrag ineens een bruto-inkomen van 26.800 euro per jaar. Het recht op huur- en zorgtoeslag is in totaal 4.200 euro per jaar. Bij een keuze voor bedrag ineens stijgt het bruto-inkomen in het voorbeeld naar 39.400 euro per jaar. Als gevolg is in het jaar waarin bedrag ineens wordt uitbetaald geen recht op toeslagen. In het jaar nadat bedrag ineens is uitbetaald is het bruto-inkomen 26.100 euro per jaar. Het bijhorende recht op huur- en zorgtoeslag is 4.400 euro per jaar.

In het rekenvoorbeeld in tabel 3 heeft de deelnemer zonder bedrag ineens een bruto-

inkomen van 44.800 euro per jaar. Bij dat inkomen is geen recht op huur- of zorgtoeslag. Keuze voor bedrag ineens brengt daar geen verandering in.

4.11.25. Wettelijke verplichtingen m.b.t. bedrag ineens

Vraag

In een eerdere beantwoording geeft de regering aan dat pensioenuitvoerders wettelijk verplicht zijn om met keuzebegeleiding de deelnemer in staat te stellen een passende keuze te maken ([*Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. E*](#)). De directeur van het Pensioenfonds Werk en (Re)Integratie (verder: PWRI) stelde tijdens de deskundigenbijeenkomst van 18 maart 2025 het volgende: “In principe hebben onze deelnemers een inkomen onder de toeslaggrens. De gevolgen voor toeslagen van een bedrag ineens zijn bekend. Die zijn bij u bekend en die zijn bij de AFM bekend. Daar kunnen wij over communiceren, maar het zal toch nog niet zo eenvoudig zijn om dat op een hele heldere manier aan onze deelnemers duidelijk te maken.”. Kan de regering toelichten op welke wijze pensioenfondsden hun wettelijke verplichtingen met betrekking tot het bedrag ineens kunnen nakomen, wanneer fondsbesturen al aangeven dat een aanzienlijk deel van de pensioengerechtigden moeite zal hebben om een weloverwogen keuze te maken?

Antwoord

De informatie die de uitvoerder aan de (gewezen) deelnemer verstrekt dient correct, duidelijk en evenwichtig te zijn. Ook moet de informatie tijdig aan deelnemers worden verstrekt of beschikbaar worden gesteld. Die verplichting geldt ook voor de informatie over bedrag ineens. De pensioenuitvoerder bevordert daarbij dat de persoonlijke informatie aansluit bij de informatiebehoefte en kenmerken van de (gewezen) deelnemer.

Ook moet de pensioenuitvoerder bevorderen dat de informatie de deelnemer inzicht geeft in de keuzemogelijkheden en de gevolgen van een keuze of combinatie van keuzes voor het pensioen. De pensioenuitvoerder begeleidt de (gewezen) deelnemer op adequate wijze bij het maken van een keuze (voor bedrag ineens) binnen de pensioenregeling, zorgt voor de inrichting van een keuzeomgeving en stelt de (gewezen) deelnemer in staat om een passende keuze te maken.

De AFM heeft in haar rapport ‘Keuzebegeleiding begint bij de deelnemer’ benadrukt dat er altijd sturing uitgaat van de keuzeomgeving (*AFM, Keuzebegeleiding begint bij de deelnemer, februari 2025*). Het bewust inzetten van deze sturing in het belang van de (gewezen) deelnemers kan hen helpen bij het maken van een passende keuze. De AFM heeft in haar rapport ook een concreet voorbeeld opgenomen van een pensioenfonds. In dat voorbeeld vult het pensioenfonds op basis van kenmerken van het deelnemersbestand en de door het fonds gekozen doelstellingen de keuzebegeleiding nader in. Het is belangrijk dat pensioenuitvoerders nagaan wat hun deelnemers nodig hebben om een passende keuze te kunnen maken en hiermee rekening houden bij het inrichten van

de keuzebegeleiding bij het bedrag ineens.

De te ontwikkelen keuzehulp kan (gewezen) deelnemers ook helpen bij het verkrijgen van inzicht in de gevolgen van bedrag ineens. In de kamerbrief van 13 maart 2025 ([*Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 154, nr. F*](#)) is opgemerkt dat daarbij ook rekening wordt gehouden met gebruikersgemak en het doenvermogen. De keuzetool voor bedrag ineens ontslaat pensioenuitvoerders niet van hun wettelijke verplichting om adequate keuzebegeleiding te bieden, passend bij hun specifieke deelnemersbestand.

4.11.26. Informatieverstrekking over voorzienbare gevolgen, risico's en voor- en nadelen van keuzes

Vraag

Door de opname van het bedrag ineens is het inkomen eenmalig hoger, wat invloed heeft op de belastingen en toeslagen. Die eenmalige inkomenscomponent kan ervoor zorgen dat een gepensioneerde zijn of haar recht op bijvoorbeeld zorg- of huurtoeslag verliest, of dat deze lager moet worden vastgesteld. Daarbij komt bijvoorbeeld de aanslag voor de inkomstenbelasting pas in het jaar na het relevante belastingjaar. Hierdoor merken veel gepensioneerden pas één jaar na de opname wat ze precies aan belasting/toeslagen moeten (terug)betalen. Ziet de regering eventuele risico's in deze keerzijde van het bedrag ineens? Zou de uitkering van het bedrag ineens er bijvoorbeeld voor kunnen zorgen dat mensen in de schulden terechtkomen, omdat ze het geld al hebben uitgegeven, waarover ze achteraf toch nog belasting moeten afdragen?

Antwoord

Dit zijn terechte zorgen. Juist daarom is het belangrijk dat (gewezen) deelnemers in staat worden gesteld om goed geïnformeerd een passende keuze te maken. De huidige regelgeving bevat diverse waarborgen zodat (gewezen) deelnemers goed geïnformeerd deze keuze kunnen maken.

Deelnemers en gewezen deelnemers worden door pensioenuitvoerders geïnformeerd over voorzienbare gevolgen, risico's en voor- en nadelen van keuzes en combinatie van keuzes met concrete acties die een (gewezen) deelnemer kan opvolgen. Onderdeel van deze informatie is dat een dergelijke keuze gevolgen kan hebben voor de verschuldigde inkomensbelastingen en premie volksverzekeringen en het recht op inkomensafhankelijke regelingen. Ook informeert de pensioenuitvoerder de (gewezen) deelnemer waar meer informatie te vinden is.

Met de te ontwikkelen keuzetool bedrag ineens kan de (gewezen) deelnemer meer inzicht krijgen in de gevolgen voor fiscaliteiten en inkomensafhankelijke regelingen.

In de informatieverstrekking kan ook worden gewezen op het belang om een wijziging in

het inkomen door te geven aan de Belastingdienst. Toeslaggerechtigden kunnen een wijziging in het inkomen doorgeven via Mijn Toeslagen. Belastingplichtigen met een voorlopige aanslag voor de inkomstenbelasting kunnen een wijziging doorgeven via Mijn Belastingdienst.

Informatieverstrekking over gevolgen, risico's en handelingsperspectieven kunnen het risico verkleinen dat mensen onverwacht met een aanslag of terugvordering worden geconfronteerd.

4.11.27. Keuzebegeleiding bij deelnemers met lage zelfredzaamheid, beperkte taalvaardigheden of lage mate van digitale vaardigheid

Vraag

Het PWRI waarschuwde tijdens deze deskundigenbijeenkomst ook dat met de invoering van het bedrag ineens de deur wordt openzet voor het plegen van malversaties. Daarbij werd erop gewezen dat het hiermee aantrekkelijk gaat worden voor anderen om “te kijken of ze zo'n bedrag ineens niet naar zich toe kunnen trekken”. Een substantieel deel van de (bijna) gepensioneerden heeft een lage zelfredzaamheid, bijvoorbeeld vanwege een chronische ziekte, beperkte taalvaardigheden of een lage mate van digitale vaardigheid. Voor deze groep is het maken van een weloverwogen keuze over het opnemen van het bedrag ineens bijzonder lastig. Zij zijn vaak afhankelijk van hulp van familie of vrienden, bijvoorbeeld bij het inloggen met DigiD of het begrijpen van digitale communicatie. Op welke wijze wordt gewaarborgd dat het opnemen van het bedrag ineens op een veilige en verantwoorde manier gebeurt voor deze deelnemers? Welke maatregelen worden genomen om te voorkomen dat deze groep onder druk wordt gezet door personen uit hun (directe) omgeving om tot opname over te gaan?

Antwoord

Het opnemen van een bedrag ineens is een vrijwillige keuze die het individu zelf moet maken. Het is belangrijk dat deelnemers goed weten wat de gevolgen van bedrag ineens voor hen kunnen zijn, zodat zij een doordachte keuze kunnen maken. Om ervoor te zorgen dat de opname van bedrag ineens op een veilige en verantwoorde manier gebeurt, worden verschillende maatregelen genomen.

Pensioenuitvoerders informeren (gewezen) deelnemers over de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen als gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht.

Pensioenuitvoerders bieden keuzebegeleiding en informeren (gewezen) deelnemers over de gevolgen en voorzienbare risico's.

Bij vragen kunnen deelnemers terecht bij hun pensioenuitvoerder. Deze informatie en keuzebegeleiding draagt eraan bij dat (gewezen) deelnemers een weloverwogen keuze kunnen maken. Bij de inrichting van de keuzeomgeving kunnen pensioenuitvoerders aandacht besteden aan het risico dat deelnemers onder druk worden gezet. Ook kan een

uitvoerder een individueel gesprek aanbieden. In dat gesprek kunnen de handelingsperspectieven en gevolgen van bedrag ineens worden toegelicht. Hiermee kan het risico worden verkleind dat een deelnemers onder druk een keuze maakt die niet in het belang van de deelnemer is. In algemene zin heeft keuzebegeleiding door de pensioenuitvoerder niet tot gevolg dat de uitvoerder verantwoordelijk wordt voor de door de deelnemer gemaakte keuze; deze verantwoordelijkheid blijft bij de deelnemer liggen. Als gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht wordt het bedrag ineens overgemaakt aan de (gewezen) deelnemer.

4.11.28. Deelnemers PWRI met schuldenproblematiek

Vraag

In de position paper van het PWRI, ingestuurd ten behoeve van de deskundigenbijeenkomst, staat het volgende: “Deelnemers van PWRI hebben relatief vaak een schuldenproblematiek. Dat kan betekenen dat het bedrag ineens toekomt aan de schuldeiser, waarna vervolgens een lager pensioen resulteert” (*Dinsdag 18 maart 2025, commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) - Eerste Kamer der Staten-Generaal, position paper Wim Hoek, PWRI*). Kan de regering uitsluiten dat mensen met schulden door hun schuldeisers onder druk worden gezet en zich daardoor gedwongen voelen om het bedrag ineens op te nemen?

Antwoord

Het keuzerecht bedrag ineens moet na de inwerkingtreding verplicht door de aanbieder worden aangeboden ongeacht de vermogenspositie of schuldpositie van de (gewezen) deelnemer. Daarmee wordt geborgd dat iedere (gewezen) deelnemer op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen gebruik kan maken van het keuzerecht. De uitvoerder heeft in principe geen gegevens over de vermogenspositie of schuldpositie van de (gewezen) deelnemer.

Eventuele beïnvloeding van de (gewezen) deelnemer door derden (in positieve of negatieve zin) kan niet worden uitgesloten. Het is aan de (gewezen) deelnemer om te besluiten of gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht. De (gewezen) deelnemers zijn niet verplicht om gebruik te maken van het keuzerecht. Pensioenuitvoerders informeren (gewezen) deelnemers over de hoogte van het periodiek ouderdomspensioen als gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht. Ook informeren pensioenuitvoerders de (gewezen) deelnemers over de gevolgen en voorzienbare risico's.

Verder kent bedrag ineens geen verplicht bestedingsdoel. Het staat de (gewezen) deelnemer bijvoorbeeld vrij om bedrag ineens te gebruiken voor het aflossen van schulden of hypotheek. Aflossing van schulden kan aansluiten bij de wensen en behoeften van de (gewezen) deelnemer. De (gewezen) deelnemer is echter niet verplicht om gebruik te maken van het bedrag ineens om schulden af te lossen.

4.11.29. Beslag op pensioeninkomen en ten goede komen bedrag ineens

Vraag

Hoe wordt voorkomen dat het opgenomen bedrag rechtstreeks ten goede komt aan schuldeisers, terwijl de mensen met schulden achterblijven met financiële nadelen op de lange termijn?

Antwoord

Bedrag ineens is een keuzerecht. De (gewezen) deelnemer is niet verplicht om gebruik te maken van het keuzerecht. Als de deelnemer geen keuze maakt, vindt geen opname bedrag ineens (afkoop) plaats. De uitvoerder informeert de (gewezen) deelnemer voorafgaande aan de keuze onder andere over de hoogte van het periodiek uit te keren ouderdomspensioen als gebruik wordt gemaakt van het keuzerecht. Ook waarschuwt de uitvoerder de (gewezen) deelnemer voor gevolgen van de keuze voor bijvoorbeeld inkomensafhankelijke regelingen.

Als de deelnemer gebruik maakt van het keuzerecht, keert de uitvoerder bedrag ineens in beginsel uit aan de gepensioneerde. Als er echter al beslag ligt op het pensioeninkomen van de gepensioneerde op het moment dat het bedrag ineens wordt uitgekeerd, wordt het bedrag ineens rechtstreeks uitgekeerd aan de beslagleggende partij omdat het inkomen in dat geval boven de beslagvrije voet uitstijgt. Dit kan voor gepensioneerde het voordeel hebben dat schulden sneller afgelost kunnen worden en verdere kosten voorkomen kunnen worden. Als uitkering van het bedrag ineens plaatsvindt voordat beslag ingaat mag de gepensioneerde het bedrag ineens houden.

Als sprake is van een (gewezen) deelnemer onder curatele of beschermingsbewind, dan geldt in beginsel dat het (gedeeltelijk) afkopen van pensioen niet onder de handelingen valt die een curator of bewindvoerder uitvoert in het kader van het beheer van het vermogen van de betrokkene. Indien aanleiding wordt gezien voor een bedrag ineens is in het algemeen een machtiging van de kantonrechter nodig. Als sprake is van een schuldregeling in het kader van de Wsnp (Wet schuldsanering natuurlijke personen), dan dient de rechter-commissaris te beoordelen of de (gewezen) deelnemer die onder Wsnp-bewind staat onredelijk wordt benadeeld door de afkoop. In een minnelijke schuldregeling in het kader van de Wgs (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) worden over het algemeen de richtlijnen van een Wsnp traject gevolgd. De schuldhulpverlener zal dan een afweging maken of afkoop proportioneel is en de schuldeisers hierover informeren in het schuldregelingsvoorstel dat wordt gedaan.

In het wetsvoorstel zijn verschillende voorwaarden voorgesteld die eventuele negatieve gevolgen voor de (gewezen) deelnemer verkleinen. Afkoop in verband met de keuze voor bedrag ineens kan alleen plaatsvinden op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen. Op dat moment heeft de deelnemer een goed inzicht in de financiële situatie na

pensionering. Bedrag ineens is gemaximeerd tot 10% van de waarde van het ouderdomspensioen. Het keuzerecht kan niet worden gecombineerd met een keuze voor een hoog-laag pensioen. Daarmee wordt voorkomen dat de deelnemer een te groot gedeelte van het ouderdomspensioen naar voren haalt en daarmee een te grote achteruitgang heeft in levenslange pensioenuitkering.

4.11.30. Pensioenuitvoerder kent niet volledige inkomens- en vermogenspositie van deelnemer

Vraag

In hoeverre spelen de thema's die aan bod komen in de vragen 3 t/m 5 (zie paragrafen 4.11.25 t/m 4.11.27) hierbij een rol?

Antwoord

Op pensioenuitvoerders rust een verplichting tot informatieverstrekking en keuzebegeleiding. De pensioenuitvoerder kent niet de volledige inkomens- en vermogenspositie van de (gewezen) deelnemer en weet niet of sprake is van een schuldpositie. De verplichting geldt ongeacht of wel of niet sprake is van een schuldpositie. Een uitvoerder moet een (gewezen) deelnemer informeren over voorzienbare gevolgen, risico's en voor- en nadelen van de keuze voor een bedrag ineens. De uitvoerder moet nadrukkelijk wijzen op de mogelijkheid dat een keuze voor bedrag ineens invloed kan hebben op de verschuldigde inkomensbelastingen en premie volksverzekeringen en het recht op inkomensafhankelijke regelingen. De uitvoerder informeert de (gewezen) deelnemer waar hierover meer informatie kan worden verkregen.

Op de website pensioenduidelijkheid.nl zal informatie worden opgenomen ten behoeve van mensen in een schuldpositie. Op die website komt ook informatie over het doorgeven van een wijziging in het inkomen via Mijn Toeslagen. De toeslaggerechtigde ziet dan de gevolgen voor het toeslagbedrag.

4.11.31. Potentiële bestedingsdoeleinden bedrag ineens

Vraag

Het PWRI gaf tijdens deze deskundigenbijeenkomst ook het volgende aan: "Daarnaast geldt, denk ik, ook dat we niet moeten onderschatten dat het bedrag ineens voor heel veel Nederlanders en zeker ook voor onze deelnemers een ontzettend groot bedrag is. Dat is een bedrag dat ze in hun hele leven nog nooit bij elkaar hebben gezien. Het is natuurlijk wel buitengewoon verleidelijk." Deelt de regering de mening van het lid van de OPNL-fractie dat het lastig is om te voorspellen hoe (bijna-)pensioengerechtigden met het bedrag ineens zullen omgaan, aangezien velen van hen nooit eerder zo'n groot bedrag tot hun beschikking hebben gehad?

Antwoord

Bedrag ineens biedt gepensioneerden de mogelijkheid om tot 10% van hun totale

pensioenvermogen ineens op te nemen. Zij zijn helemaal vrij om zelf te bepalen waaraan dit geld besteed wordt. Hoewel het onmogelijk is om exact te voorspellen hoe mensen met een bedrag ineens om zouden gaan, geven de onderstaande peilingen van EenVandaag en het Nibud inzicht in de potentiële bestedingsdoeleinden.

Uit een onderzoek van EenVandaag onder 4.700 deelnemers van 55 jaar en ouder die in de komende jaren nog met pensioen gaan blijkt het volgende.

Tabel 7

Waar eenmalige opname pensioen voor gebruiken? Aanstaande gepensioneerden die regeling willen gebruiken.	
	%
Verre of lange reis maken	27
Hypotheek aflossen	23
Bedrag op spaarrekening zetten	23
Investeren of beleggen	22
Verhuizing of tweede (vakantie)woning	21
Gift aan kinderen, partner of anderen	16
Camper of caravan	13
Verbouwing/aanpassingen aan huis	11

Bron: EenVandaag Opiniepanel (2024)

Tabel 8

Waarvoor bedrag ineens gebruiken? Wat zou je willen doen met zo'n eenmalig bedrag van € 10.000, in procenten (respondenten die pensioen opbouwen bij werkgever, meerdere antwoorden mogelijk; n=1.066 in 2024)		
	% 2021	% 2024
Reizen	27	30
Geen specifiek gebruik; ik wil graag geld ter beschikking hebben	25	27
Hypotheek afbetalen	24	22
Zelf beleggen	12	14
Een product kopen (bijv. auto, boot, camper)	12	12
Verbouwen	10	11
Schenken aan kinderen of familie	10	9
Andere schulden afbetalen	10	8
Verhuizen, nieuw huis kopen	7	8
Anders	8	6
Opleiding	2	2
Schenken aan een goed doel	1	2
Reizen en beschikbaar geld ook in 2024 belangrijkste bestedingsdoelen bedrag ineens		

Bron: Nibud, Pensioenpeiling 2024

Het is belangrijk dat (gewezen) deelnemers door hun pensioenuitvoerder goed geïnformeerd worden over de gevolgen van hun keuze. Ook kunnen (gewezen) deelnemers financieel advies inwinnen. Dit laatste is echter niet verplicht.

4.11.32. Optie bedrag ineens Verenigd Koninkrijk bij pensioen

Vraag

Het lid van de OPNL-fractie merkt op dat bijvoorbeeld in het Verenigd Koninkrijk al een langere tijd de mogelijkheid is om een bedrag ineens op te nemen uit het pensioen. In de praktijk lijkt het bedrag ineens hier echter niet zonder problemen (*Tax-free withdrawals from pension pots surge amid fears over autumn budget | Pensions | The Guardian 17- 10-2024*). Is de regering bekend met de situatie omtrent het van het bedrag ineens in het Verenigd Koninkrijk?

Antwoord

In het VK werd afgelopen najaar gesproken over versobering van de fiscale faciliteiten bij opname van een bedrag ineens uit het pensioenvermogen. Voorstellen voor deze veranderingen leidden bij deelnemers van de pensioenregelingen tot vragen voor uitvoerders en de neiging bij deelnemers om snel een bedrag ineens op te nemen om nog gebruik te kunnen maken van de ruime fiscale mogelijkheden, zo is te lezen in *The Guardian*. In voorkomende gevallen leek vooral de discussie over deze versobering tot aandacht en reactie te leiden onder Britse deelnemers, waarbij ze weinig aandacht hadden voor de negatieve pensioengevolgen later van het opnemen van een bedrag ineens. Dat is tegenstrijdig omdat het hier gaat over regelingen juist bedoeld om te voorzien in pensioeninkomen. Vergeleken met het VK is in Nederland is de prikkel echter andersom; het opnemen van een bedrag ineens, ten koste van toekomstig pensioen, leidt hier juist niet tot een fiscaal voordeel (rond toeslagen).

4.11.33. Verschil in uitwerking met en zonder bedrag ineens

Vraag

Welke lessen trekt de regering uit de ervaringen van landen die het bedrag ineens al hebben ingevoerd, zoals het Verenigd Koninkrijk, maar ook Zwitserland en Australië?

Antwoord

In het VK gelden voor leeftijden vanaf circa 55 jaar geen beperkende voorwaarden voor het opnemen van het pensioen als bedrag ineens. In Zwitserland gelden hiervoor wel voorwaarden; het is mogelijk om een bedrag ineens op te nemen uit het pensioenvermogen onder voorwaarde dat het bedrag gebruikt wordt voor financiering van de eigen woning (*zie bijvoorbeeld de website van deze financiële instelling: Pension fund: Advance withdrawal to finance home ownership | AXA*). In Australië gelden ook beperkende voorwaarden, denk daarbij naast gebruik voor de eigen woning aan bekostigen van medische ingrepen, armoede of arbeidsongeschiktheid (*zie de website van de Australische belastingdienst: When you can access your super early | Australian Taxation Office*). Dit zijn zeker interessante voorbeelden van voorwaarden die gelden voor opname van een bedrag ineens. Maar omdat per persoon kan verschillen wat gezien de omstandigheden een nuttig bestedingsdoel is, heeft het kabinet gekozen geen verplicht bestedingsdoel op

te nemen – zie hiervoor de memorie van toelichting bij het Wetsvoorstel bedrag ineens, RVU en verlofsparen ([Kamerstukken II, 2019 – 2020, 35 555, nr. 3](#)).

Verder leidt het stellen van voorwaarden bij opname tot een flinke toename in de regeldruk, omdat er toezicht moet worden gehouden op de besteding van het bedrag en in de praktijk discussie kan ontstaan of er sprake is van een kwalificerend bestedingsdoel.

4.12. Verslag van schriftelijk overleg

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft nader schriftelijk overleg gevoerd met de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over uitstel van de inwerkingtreding van het bedrag ineens. Hiervan heeft de commissie verslag uitgebracht op 15 september 2025 ([Kamerstukken I, 2024–2025, 36 154, nr. I](#)). Dit verslag bestaat uit:

- de uitgaande brief van 24 juni 2025;
- de antwoordbrief van 15 september 2025.

In de uitgaande brief van 24 juni 2025 aan de minister van SZW zijn de vragen van kamerleden van diverse fracties opgenomen (*blz. 2 tot en met 4*). De vragen zijn van een antwoord voorzien in de Nota naar aanleiding van nadere vragen over uitstel van de inwerkingtreding van het bedrag ineens die is opgenomen in de antwoordbrief van de minister van SZW van 15 september 2025 (*vanaf blz. 6*). Hierna zijn alleen de vragen met bijbehorende antwoorden opgenomen voor zover deze extra informatie bieden over de inwerkingtreding van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ en het wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’ en (de ontwikkeling van) de keuzetool. Daarbij is de volgorde en aangehouden die is gehanteerd in de antwoordbrief.

4.12.1. Opdracht Nibud voor ontwikkeling keuzetool

Vraag

Heeft Nibud inmiddels een opdracht ontvangen om de keuzetool te gaan ontwikkelen?

Antwoord

Het Nibud heeft begin juni een concept subsidieaanvraag ingediend voor het ontwikkelen van een keuzetool, begin september gevolgd door een definitieve subsidieaanvraag. Deze keuzetool biedt een aanvullende mogelijkheid voor deelnemers om een indicatie te krijgen van de gevolgen die de keuze voor het opnemen van een bedrag ineens heeft voor hun toeslagen en bruto- en netto-inkomen. Het Nibud gaat uit van een doorlooptijd voor het ontwikkelen van de tool van 8 maanden (met 1 maand uitloop). Uitgaande van een ontwikkeltijd van 8 à 9 maanden zou de tool rond mei of juni 2026 voor deelnemers beschikbaar kunnen zijn.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat geen sprake is van een opdracht aan het Nibud.

4.12.2. Integratie keuzetool in systemen pensioenfondsen

Vraag

Zien de leden van de aan het woord zijnde fracties het goed dat de keuzetool uiteindelijk geïntegreerd moet worden in de systemen van de pensioenfondsen vóórdat de fondsen de benodigde keuzebegeleiding kunnen bieden? Dit integreren kost implementatietijd. Bent u het met deze leden eens dat ook in een strak tijdpad die implementatie niet vóór 1-7-2026 gebeurd kan zijn?

Antwoord

De keuzetool zal worden aangeboden op de website van het Nibud. Pensioenuitvoerders worden wettelijk verplicht om deelnemers te informeren op welke wijze meer informatie verkregen kan worden over de gevolgen van bedrag ineens voor onder andere inkomensafhankelijke regelingen. Uitvoerders kunnen daaraan invulling aan geven door deelnemers door te verwijzen naar de tool op de website van het Nibud.

De subsidieaanvraag voorziet niet in de mogelijkheid dat uitvoerders de Nibud tool integreren (inbouwen) in hun eigen keuzeomgeving. Een tijdpad voor integratie in de systemen in keuzeomgevingen van de uitvoerder is daarmee niet aan de orde.

De tool biedt zoals gezegd een aanvullende mogelijkheid voor deelnemers om een indicatie te krijgen van de gevolgen die de keuze voor het opnemen van een bedrag ineens heeft voor hun toeslagen en bruto- en netto-inkomen. Deze keuzetool is echter een bovenwettelijke informatievoorziening en ontslaat pensioenuitvoerders niet van de wettelijke verplichting om een eigen adequate keuzebegeleiding aan te bieden en informatie te verstrekken.

Een uitvoerder moet een (gewezen) deelnemer informeren over voorzienbare gevolgen, risico's en voor- en nadelen van de keuze voor een bedrag ineens. De uitvoerder moet nadrukkelijk wijzen op de mogelijkheid dat een keuze voor bedrag ineens invloed kan hebben op de verschuldigde inkomensbelastingen en premie volksverzekeringen en het recht op inkomensafhankelijke regelingen. Omdat de uitvoerder niet beschikt over de volledige inkomens- en vermogenspositie van de deelnemer is de uitvoerder niet verplicht om de financiële gevolgen door te rekenen. De uitvoerder informeert de deelnemer of gewezen deelnemer wel waar hierover meer informatie kan worden verkregen.

4.12.3. Tijdpad integreren tool

Vraag

Hoe ziet op dit moment het meest realistische tijdpad eruit voor het gereed hebben van een geteste, goed werkende en in de systemen van de pensioenfondsen geïntegreerde tool?

Antwoord

Zoals in het antwoord op vraag 5 (zie par. 4.12.2) is aangegeven is het niet de intentie om de tool te integreren binnen de systemen van pensioenuitvoerders. Pensioenuitvoerders

kunnen ervoor kiezen om in hun keuzeomgeving deelnemers door te verwijzen naar de website van het Nibud. Een tijdpad voor integratie in de systemen in keuzeomgevingen van de uitvoerder is daarmee niet aan de orde. In het antwoord op vraag 4 (zie par. 4.12.1) is ingegaan op het tijdpad voor de ontwikkeling door het Nibud.

4.12.4. Rol Belastingdienst

Vraag

Hebben deze leden het goed begrepen dat de Belastingdienst op dit moment vanwege de druk op de eigen organisatie op dit moment maar zeer beperkt kan bijdragen aan het ontwikkelen van een dergelijke tool en aan communicatie over de mogelijke gevolgen van gebruik maken van het bedrag ineens? Nu lijkt het erop dat de hele verantwoordelijkheid voor de keuzebegeleiding bij de pensioenfondsen wordt gelegd, terwijl die niet beschikken over delen van de essentiële informatie. Bent u met de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, CDA en de ChristenUnie van mening dat de Belastingdienst hier ook een rol in heeft die niet gemist kan worden?

Antwoord

De subsidieaanvraag door het Nibud voorziet in de ontwikkeling van de tool onder zijn verantwoordelijkheid. Tijdens de ontwikkeling van de tool zal de presentatie van de uitkomsten in overleg met gebruikers en stakeholders in een expertgroep worden vastgesteld. De Belastingdienst heeft zich bereid getoond om onderdeel uit te maken van deze expertgroep.

Keuzebegeleiding is een wettelijke verantwoordelijkheid van pensioenuitvoerders, niet van de Belastingdienst.

Specifiek voor toeslagen is op de websites van de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen een rekenhulp beschikbaar waarmee de gevolgen voor de toeslagen doorgerekend kunnen worden bij een wijziging van het inkomen. Een incidentele uitkering zoals een bedrag ineens kan ook in deze rekentool worden doorgerekend. In de communicatie heeft de Dienst Toeslagen nu al veel aandacht voor mensen die de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken, omdat dit één van de levensgebeurtenissen is die grote invloed kan hebben op het recht op en de hoogte van toeslagen.

4.12.5. Invoering bedrag ineens na transitiemoment pensioenen

Vraag

U bevestigt in uw antwoorden dat waar de deelnemer een keuze voor het bedrag ineens maakt vlak vóór het transitiemoment, en de uitkering plaatsvindt na het transitiemoment, de hoogte van het bedrag ineens anders kan zijn dan tevoren verwacht. Vooral voor financieel kwetsbare deelnemers zal dit moeilijk te begrijpen zijn, terwijl voor hen – mocht het bedrag lager uitvallen dan tevoren verwacht – de relatieve financiële impact het hoogst is. Daar helpt geen keuzebegeleiding bij, want dit is inherent aan de systematiek. Is het niet alleen al om deze reden veel verstandiger om het bedrag ineens pas in te voeren nadat de transitie afgerond is?

Antwoord

Ook bij een keuze voor bedrag ineens na de transitie kan de hoogte van het bedrag ineens tussen het verstrekken van de informatie en het effectueren van de keuze variëren, omdat na transitie het vermogen bestemd voor pensioenuitkeringen fluctueert waarvan het bedrag ineens.

4.12.6. Andere invulling te geven aan motie Oomen-Ruijten?

Vraag

Ziet u naast voorlichting en keuzebegeleiding nog andere mogelijkheden om invulling te kunnen geven aan het in de motie Oomen-Ruijten c.s. op dit punt gevraagde?

Antwoord

Naar aanleiding van de motie Oomen-Ruijten (CDA) c.s. zijn in het wetsvoorstel aanpassingen voorgesteld om bedrag ineens beter uitvoerbaar en begrijpelijker te maken. Voor de uitgestelde betaling is de doelgroep, de uitkeringsstroom en het uitbetalingsmoment aangepast. Het wetsvoorstel voorziet niet in een uitzondering van bedrag ineens voor het toetsingsinkomen. Een daartoe strekkend amendement door het lid Van Dijk 19 (CDA) is door de Tweede Kamer verworpen.

De keuze voor bedrag ineens kan gevolgen hebben voor inkomens- en vermogensafhankelijke regelingen. De huidige wetgeving bevat diverse waarborgen om de daarmee samenhangende risico's te verkleinen.

Pensioenuitvoerders moeten deelnemers informeren over voorzienbare gevolgen, risico's en voor- en nadelen van keuze in combinatie met concrete acties die een deelnemer kan opvolgen.

De deelnemer die overweegt gebruik te maken van het keuzerecht bedrag ineens wordt door de uitvoerder nadrukkelijk gewezen op de mogelijkheid dat het gebruikmaken van de keuzemogelijkheid invloed kan hebben op de inkomstenbelasting, premie volksverzekeringen, bijdrage Zorgverzekeringswet en inkomensafhankelijke regelingen.

De pensioenuitvoerder wijst de deelnemer door naar websites waar meer informatie te vinden is. Dit gebeurt bijvoorbeeld door een verwijzing naar de website pensioenduidelijkheid.nl waarop de regering informatie over bedrag ineens zal laten opnemen. Ook heeft de regering toegezegd om de ontwikkeling van een keuzetool bedrag ineens te ondersteunen. Andere flankerende maatregelen zijn niet voorzien.

4.13. Uitstel van de inwerkingtreding van bedrag ineens

Naar aanleiding van de beantwoording van de nadere vragen op 15 september 2025 over uitstel van de inwerkingtreding van het bedrag ineens hebben de leden van een aantal kamerfracties van de Eerste Kamer in een [brief van 21 oktober 2025](#) gezamenlijk een aantal vervolgvragen gesteld aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De beantwoording van 15 september 2025 nemen de zorgen van de leden van de betreffende

kamerfracties over het moment van de inwerkingtreding van het keuzerecht bedrag ineens helaas niet weg. Deze leden hechten sterk aan een inwerkingtredingsdatum waarop de uitvoerders in staat zijn de communicatie en de keuzebegeleiding maximaal en eenduidig te verzorgen, en waarop de potentiële gebruikers zo eenvoudig mogelijk een helder beeld kunnen krijgen van wat het al dan niet gebruikmaken van het bedrag ineens in hun persoonlijke situatie betekent. Deze leden hebben grote twijfels of deze situatie, voor zowel de uitvoerders als voor de rechthebbenden, kan ontstaan als de invoering van het bedrag ineens plaatsvindt in de periode dat de grote meerderheid van de pensioenuitvoerders nog volop bezig is met de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

In de beantwoording van de vervolgvragen van de Eerste Kamer heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Eerste Kamer per brief van 29 januari 2026 ([Kamerstukken I, 2025-2026, 36 154, nr. J](#)) meegedeeld dat het niet langer haalbaar is om het keuzerecht bedrag ineens per 1 juli 2026 in werking te laten treden, gegeven dat de sector een voorbereidingstijd van zes tot negen maanden nodig heeft. Vanuit de Eerste Kamer zijn vragen gesteld over een eventueel uitstel van het keuzerecht tot na de uiterste transitiedatum. Vanuit de pensioensector zijn op dit punt ook zorgen geuit. Ten tijde van het opstellen van laatstgenoemde brief was nog niet besloten tot een nieuwe beoogde inwerkingtredingsdatum. Het is aan een nieuw kabinet om te besluiten over een nieuwe inwerkingtredingsdatum.

Op 27 maart 2026 is de "Voorjaarsnota 2026" van het kabinet gepresenteerd. In de nota zijn 2 maatregelen op het gebied van lijfrenten opgenomen. Een van de maatregelen betreft de Wet (herziening) bedrag ineens. De invoering ervan is nader uitgesteld tot 1 januari 2029 ([Kamerstukken II, 2025-2026, 36 915, nr. 1, pnt. 27, blz. 30](#)).

Zoals inmiddels als bekend mag worden verondersteld, kan de keuze voor een bedrag ineens (van maximaal 10%) grote en onvoorspelbare gevolgen hebben voor belastingen en toeslagen, waardoor zorgvuldige en realistische keuzebegeleiding essentieel is. In [een op 19 mei 2026 gepubliceerd paper](#) heeft het Nibud onderzocht wat de financiële, praktische en juridische consequenties zijn van het opnemen van een bedrag ineens bij pensionering. Het doel van het paper is inzicht te geven in de gevolgen voor het netto inkomen, zowel in het jaar van opname als over de volledige uitkeringsfase.

De analyse in het paper combineert kwantitatieve berekeningen met een gevoeligheidsanalyse waarin rekening wordt gehouden met alternatieve veronderstellingen die doorwerken in belastingen en huur- en zorgtoeslagen. Daarnaast worden in het paper juridische kaders en praktische beperkingen van keuzebegeleiding door pensioenuitvoerders besproken.

Het onderzoek is afgebakend tot de effecten die samenhangen met het bedrag ineens en richt zich niet op andere keuzemogelijkheden binnen het pensioenstelsel.

Het wetsvoorstel “Wet (herziening) bedrag ineens” is op 16 juni 2026 [aangenomen door de Eerste Kamer](#). Op 2 juli 2026 is de officiële wettekst geplaatst in het Staatsblad ([Stb. 2026, 172](#)). De beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2029.

4.14. *Wetteksten en toelichtingen wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’*

In dit hoofdstuk zijn de wijzigingen in de Wet op het financieel toezicht en de Wet inkomstenbelasting 2001 opgenomen voor zover deze zien op lijfrenten. De teksten zijn ontleend aan het (gewijzigde) wetsvoorstel ‘Wet herziening bedrag ineens’ dat op 30 juni 2022 is ingediend bij de Tweede Kamer ([Kamerstukken II, 2021–2022, 36 154, nr. 2](#)) en de nota van wijziging bij het wetsvoorstel van 19 januari 2023, als ook de tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel van 7 oktober 2024. Daarnaast zijn de toelichtende teksten uit de bijbehorende oorspronkelijke memorie van toelichting ([Kamerstukken II, 2021–2022, 36 154, nr. 3](#)), de Nota van wijziging ([Kamerstukken II, 2022–2023, 36 154, nr. 7](#)) en de Tweede nota van wijziging ([Kamerstukken II, 2024–2025, 36 154, nr. 20](#)) per wetsartikel opgenomen. De in die tweede nota opgenomen wijzigingen zijn uitsluitend bedoeld om het wetsvoorstel wetstechnisch te verbeteren.

4.14.1. *§ 4.3.1.5a / artikel 4.71.0a Wft (wetsvoorstel; artikel I, ond. C)*

4.14.1.1. *Wetteksten*

Met deze wijziging wordt artikel III van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ **volledig** gewijzigd.

Artikel III van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ komt te luiden:

A

In de Wet op het financieel toezicht wordt na paragraaf 4.3.1.5 een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 4.3.1.5a. Uitkeringsproduct

Artikel 4:71.0a

1. Een aanbieder van een uitkeringsproduct biedt de consument voorafgaand aan de totstandkoming van de overeenkomst inzake een uitkeringsproduct de mogelijkheid om de keuze te maken om een deel van de aanspraak op de periodieke uitkeringen als bedrag ineens uit te laten keren indien:

- a. het bedrag ineens maximaal tien procent van die aanspraak op periodieke uitkeringen bedraagt;
- b. het bedrag ineens wordt uitgekeerd tegelijk met de eerste periodieke uitkering; en
- c. de resterende aanspraak op de periodieke uitkeringen meer bedraagt dan het bedrag, genoemd in artikel 3.133, tiende lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001.

2. Onder een uitkeringsproduct als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan een lijfrenteverzekering, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdeel a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, van de Wet inkomstenbelasting 2001 waarbij periodiek een bedrag wordt uitgekeerd aan de consument.
3. De uitbetaling in verband met het bedrag ineens, bedoeld in het eerste lid, wordt op verzoek van de consument door de aanbieder uitgesteld tot de maand januari volgend op het jaar waarin de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, is bereikt, met dien verstande dat uitbetaling op dat moment alleen mogelijk is als de consument in leven is op de eerste dag van die maand en als de ingangsdatum van de periodieke uitkeringen:
 - a. is gelegen in de maand waarin de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, is bereikt; of
 - b. gelijk is aan de eerste dag van de maand, volgend op de maand waarin de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, is bereikt.
4. Bij overlijden van de consument na de ingangsdatum van de periodieke uitkeringen, maar voor de eerste dag van de maand januari, bedoeld in het derde lid, keert de aanbieder van het uitkeringsproduct eenmalig een bedrag uit ten gunste van de nalatenschap van de consument indien de consument overeenkomstig het derde lid heeft verzocht om uitstel van de betaling van het bedrag ineens.
5. Het bedrag, bedoeld in het vierde lid, is gelijk aan het verschil tussen de som van de termijnen die zou worden uitgekeerd wanneer geen verzoek tot het uitkeren van een bedrag ineens was gedaan en de som van de feitelijk uitgekeerde termijnen, berekend over de periode vanaf de ingangsdatum van de periodieke uitkeringen tot de overlijdensdatum of de laatste dag van de maand waarin het overlijden plaatsvindt.
6. Na toepassing van het vierde en vijfde lid worden in geval van een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in artikel 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, van de Wet inkomstenbelasting 2001 de uitkeringen gedaan aan de erfgenamen van de consument alsof de consument niet heeft gekozen voor een bedrag ineens.
7. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op opgebouwde aanspraken op periodieke uitkeringen voortvloeiend uit nettolijfrenten als bedoeld in artikel 5.16 van de Wet inkomstenbelasting 2001 voor zover sprake is van een lijfrenteverzekering, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, van de Wet inkomstenbelasting 2001.

B

In de bijlage bij artikel 1:79 en de bijlage bij artikel 1:80 wordt in de opsomming van artikelen in het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen in de numerieke volgorde “4:71.0a, eerste, derde, vierde en zesde lid” ingevoegd.

4.14.1.2. Memorie van toelichting op wijzigingen in onderdeel C

Onderdeel A

In artikel 4:71.0a van de Wet op het financieel toezicht (Wft), zoals dit artikel is opgenomen in de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen maar nog niet in werking is getreden, is bepaald dat een aanbieder van een zogenoemd uitkeringsproduct de consument de mogelijkheid moet bieden om een deel van de waarde van de aanspraak op periodieke uitkeringen op te nemen als een bedrag ineens. Voorgesteld wordt dit artikel te wijzigen ter verbetering van de uitvoerbaarheid hiervan door aanbieders van uitkeringsproducten en voor een betere aansluiting bij de vormgeving van de wijzigingen van de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Daarnaast worden enkele meer technische aanpassingen voorgesteld. In het voorgestelde eerste lid is opgenomen dat de aanbieder van een uitkeringsproduct voorafgaand aan de totstandkoming van de overeenkomst inzake een uitkeringsproduct de consument de mogelijkheid moet bieden om een deel van de opgebouwde aanspraak op periodieke uitkeringen op te nemen als een bedrag ineens. Hierbij dient voldaan te worden aan een drietal voorwaarden. Als eerste mag het bedrag ineens niet meer bedragen dan tien procent van de waarde van de aanspraak op de periodieke uitkeringen. Ten tweede dient het bedrag ineens tegelijk uitgekeerd te worden met de eerste termijn van de periodieke uitkeringen. De achtergrond hiervan is dat het bedrag ineens uiterlijk op de ingangsdatum van de periodieke uitkering dient te worden bepaald. Als derde voorwaarde is opgenomen dat na uitkering van het bedrag ineens de resterende aanspraak op de periodieke uitkeringen meer dient te bedragen dan het bedrag, genoemd in artikel 3.133, tiende lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001).

In het tweede lid wordt aangegeven wat moet worden verstaan onder het begrip “uitkeringsproduct” bedoeld in het eerste lid. Het moet gaan om een lijfrenteverzekering, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, Wet IB 2001 waarbij periodiek een bedrag wordt uitgekeerd aan de consument. Het gaat derhalve om periodieke uitkeringen ten behoeve van de oudedagsvoorziening en bijvoorbeeld niet ten behoeve van nabestaanden. In het tweede lid is ten opzichte van artikel 4:71.0a, tweede lid, Wft, zoals dit artikel is opgenomen in de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen, de zinsnede “product waarbij het bedrag dat is opgebouwd door middel van een” niet langer opgenomen. De mogelijkheid voor de consument om een bedrag ineens uit te laten keren geldt ook na het omzetten of aanwenden van een fiscale oudedagsreserve als bedoeld in artikel 3.128 Wet IB 2001, een stakingswinst als bedoeld in artikel 3.129 Wet IB 2001 of een aanspraak ingevolge een oudedagsverplichting als

bedoeld in artikel 38p van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB 1964). Hierover was naar aanleiding van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen bij verschillende partijen onduidelijkheid ontstaan. Met deze aanpassing van artikel 4:71.0a wordt deze onduidelijkheid weggenomen.

Op verzoek van de consument, voorafgaand aan de overeenkomst inzake een uitkeringsproduct, dient de aanbieder van een uitkeringsproduct de uitbetaling van het bedrag ineens uit te stellen tot de maand januari volgend op het jaar waarin de consument de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Uitbetaling van het bedrag ineens is dan alleen mogelijk als de consument in leven is op de eerste dag van de maand januari van de uitbetaling van het bedrag ineens. Daarnaast dient de ingangsdatum van de periodieke uitkeringen te zijn gelegen in de maand waarin de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt of op de eerste dag van de kalendermaand die volgt op de kalendermaand waarin de consument de pensioengerechtigde leeftijd bereikt (derde lid). Bij overlijden van de consument na de ingangsdatum van de periodieke uitkeringen, maar voor de eerste dag van de maand januari dient een aanbieder van een uitkeringsproduct eenmalig een bedrag uit te keren ten gunste van de nalatenschap van de consument indien de consument gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid van uitstel van de betaling van het bedrag ineens (vierde lid).

Deze uitbetaling is gelijk aan het verschil tussen de som van de termijnen die zouden worden uitgekeerd indien niet de keuze voor een bedrag ineens zou zijn gemaakt en de som van de feitelijk uitgekeerde termijnen, berekend over de periode vanaf de ingangsdatum van de periodieke uitkeringen tot de overlijdensdatum of de laatste dag van de maand van overlijden (vijfde lid). Deze nabetaling bij overlijden is ook uitgebreider in paragraaf 2.2.2. van het algemeen deel van deze memorie van toelichting toegelicht. In geval van een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht worden na toepassing van het vierde en vijfde lid de uitkeringen gedaan aan de erfgenomen alsof de consument niet heeft gekozen voor een bedrag ineens (zesde lid). Dit is ook nader uitgewerkt in voorbeeld 5 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

In het zevende lid is de zin “In dat geval is artikel 3.133, elfde lid, onderdeel c, van de Wet inkomstenbelasting 2001 niet van toepassing.” niet langer opgenomen. Als het voorstel van wet tot wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met aanpassing van de regeling voor waardeoverdracht en afkoop klein pensioen en invoering van afkoop klein nettopensioen en nettolijfrente tot wet is verheven en in werking is getreden, wordt afkoop van een kleine nettolijfrente ook mogelijk waardoor deze begrenzing, net als voor de brutolijfrente, ook voor de nettolijfrente dient te gelden.

Onderdeel B

De bijlagen bij de artikelen 1:79 en 1:80 Wft worden gewijzigd teneinde artikel 4:71.0a te kunnen handhaven door middel van het opleggen van een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete.

4.14.2. Artikel 3.133 Wet IB 2001 (wetsvoorstel; artikel I, ond. D)

4.14.2.1. Wettekst

Met deze wijziging wordt artikel IV, onderdeel A, van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ **op een aantal punten** gewijzigd.

Artikel IV van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ wordt als volgt gewijzigd:

1. In het in onderdeel A, onder 3, opgenomen tiende lid wordt “€ 4.475” vervangen door “€ 4.607”.
2. Het in onderdeel A, onder 3, opgenomen elfde lid komt te luiden:
 11. Bij een gedeeltelijke afkoop als bedoeld in artikel 4:71.0a van de Wet op het financieel toezicht van een aanspraak op lijfrente als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, vindt het eerste lid geen toepassing.
3. Het in onderdeel A, onder 3, opgenomen twaalfde lid vervalt, onder vernummering van het in onderdeel A, onder 3, opgenomen dertiende lid tot twaalfde lid.

4.14.2.2. Memorie van toelichting op wijziging

In artikel 3.133 Wet IB 2001 is de regeling opgenomen van de (fictieve) negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen. Deze worden in de heffing betrokken zodra met betrekking tot een inkomensvoorziening wordt gehandeld in strijd met de voorwaarden die daarvoor gelden. Dit artikel wordt op grond van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen aangepast. Deze aanpassingen zijn nog niet in werking getreden. Met het onderhavige wetsvoorstel worden ook met betrekking tot de aanpassingen van artikel 3.133 Wet IB 2001 enkele wijzigingen voorgesteld ter verbetering van de uitvoerbaarheid hiervan voor een aanbieder van een lijfrenteverzekerings, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, Wet IB 2001 en voor een betere aansluiting bij de vormgeving van de aan de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling gekoppelde wijzigingen van de Wet LB 1964. Daarnaast worden enkele meer technische aanpassingen voorgesteld.

Voorgesteld wordt in artikel 3.133, tiende lid, Wet IB 2001 het maximumafkoopbedrag van 2021 te wijzigen naar het maximumafkoopbedrag van 2022.

Op grond van het in het onderhavige wetsvoorstel voorgestelde artikel 4:71.0a Wft krijgt een consument de mogelijkheid tot afkoop van een deel van de aanspraak op periodieke uitkeringen. Met het voorgestelde artikel 3.133, elfde lid, Wet IB 2001 worden de fiscale gevolgen hiervan geregeld zodanig dat een gedeeltelijke afkoop als bedoeld in artikel 4:71.0a Wft niet leidt tot toepassing van artikel 3.133, eerste lid, Wet IB 2001. Aangezien het in het onderhavige wetsvoorstel voorgestelde artikel 4:71.0a Wft in tegenstelling tot het in de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen opgenomen artikel 4:71.0a, eerste lid, Wft, reeds voorziet in de voorwaarden die gelden voor deze afkoop wordt in het voorgestelde artikel 3.133, elfde lid, Wet IB 2001 verwezen naar deze bepaling en zijn deze voorwaarden niet meer opgenomen in het voorgestelde artikel 3.133, elfde lid, Wet IB 2001.

4.14.3. Artikel 5.16c Wet IB 2001 (wetsvoorstel; artikel I, ond. D)

4.14.3.1. Wettekst

Met deze wijziging wordt artikel IV, onderdeel C, van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ **volledig** gewijzigd.

Artikel IV van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ wordt als volgt gewijzigd (vervolg):

4. Onderdeel C komt te luiden:

C

Artikel 5.16c wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid wordt “artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d” vervangen door “artikel 3.133, tiende lid”.
2. Onder vernummering van het zesde tot en met negende lid tot zevende tot en met tiende lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
6. Het eerste lid is mede niet van toepassing op een gedeeltelijke afkoop als bedoeld in artikel 4:71.0a, zesde lid, van de Wet op het financieel toezicht.

4.14.3.2. Memorie van toelichting op wijziging

Artikel 5.16c Wet IB 2001 regelt de fiscale gevolgen bij een handeling in strijd met de voorwaarden voor een nettolijfrente. Dit artikel wordt met de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen aangepast, maar deze wijzigingen zijn nog niet in werking getreden en worden met het onderhavige wetsvoorstel aangepast zoals hieronder toegelicht. Met het voorstel van wet tot wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met aanpassing van de regeling voor

waardeoverdracht en afkoop klein pensioen en invoering van afkoop klein nettopensioen en nettolijfrente is een vijfde lid ingevoegd in artikel 5.16c Wet IB 2001, waarin is geregeld dat artikel 5.16c, eerste lid, Wet IB 2001 mede niet van toepassing is bij de afkoop van een kleine nettolijfrente mits wordt voldaan aan de voorwaarde van artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001. De Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen verplaatst de tekst van artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001 naar artikel 3.133, tiende lid, Wet IB 2001. Met het onderhavige wetsvoorstel wordt de verwijzing in de tekst van artikel 5.16c, vijfde lid, Wet IB 2001 naar artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001 daarom aangepast naar een verwijzing naar artikel 3.133, tiende lid, Wet IB 2001. Tevens wordt de tekst van artikel 5.16c, vijfde lid, Wet IB 2001 zoals dat is opgenomen in de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen maar nog niet in werking is getreden, verplaatst naar artikel 5.16c, zesde lid, Wet IB 2001, onder vernummering van het zesde tot en met negende lid tot zevende tot en met tiende lid. Voorts wordt artikel 5.16c, zesde lid (nieuw), Wet IB 2001 in lijn gebracht met de overige voorgestelde aanpassingen met het onderhavige wetsvoorstel.

4.14.4. Indexatiebepaling (wetsvoorstel; artikel II)

4.14.4.1. Wettekst

Het in artikel I, onderdeel D, onder 1, als tweede genoemde bedrag wordt vóór toepassing van dat onderdeel vervangen door een ander bedrag. Dit bedrag wordt berekend door het te vervangen bedrag te vermenigvuldigen met de ingevolge artikel 10.1 van de Wet inkomstenbelasting 2001 aan het begin van het kalenderjaar 2023 toegepaste inflatiecorrectie op het bedrag, genoemd in artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, van die wet.

4.14.4.2. Memorie van toelichting op wijziging

Voorgesteld wordt in artikel 3.133, tiende lid, Wet IB 2001 het maximumafkoopbedrag van 2021 te wijzigen naar het maximumafkoopbedrag van 2022 (zie paragraaf 11.2). Dit bedrag indexeert jaarlijks op grond van artikel 10.1, eerste lid, Wet IB 2001.

Voor het geval dat de inwerkingtreding van deze wijziging na 1 januari 2023 plaatsvindt, is in het voorgestelde artikel II een additionele indexatiebepaling opgenomen, die uitsluitend (via het in artikel IV genoemde koninklijke besluit) in werking zal treden ingeval dat nodig is.

4.14.5. Artikel 3.133, lid 11 Wet IB 2001 (nota van wijziging)

4.14.5.1. Wettekst

Aan het in artikel I, onderdeel D, onder 2, voorgestelde elfde lid worden twee zinnen toegevoegd, luidende:

De eerste zin is van overeenkomstige toepassing op een aanspraak op lijfrente als bedoeld in de artikelen 3.125, eerste lid, onderdelen a of c, of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, die is ondergebracht bij een verzekeraar als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 2°. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels wordt gesteld met betrekking tot de tweede zin.

4.14.5.2. Toelichting op wijziging

Op grond van het in het onderhavige wetsvoorstel voorgestelde artikel 4:71.0a van de Wet op het financieel toezicht (Wft) krijgt een consument de mogelijkheid tot afkoop van een deel van de aanspraak op periodieke uitkeringen. Met het voorgestelde artikel 3.133, elfde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001) wordt geregeld dat een gedeeltelijke afkoop als bedoeld in artikel 4:71.0a van de Wft niet leidt tot toepassing van artikel 3.133, eerste lid, Wet IB 2001. De Wft is echter niet van toepassing op in eigen beheer ondergebrachte lijfrenten die als tegenprestatie bij de overdracht van een onderneming zijn ontstaan als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, Wet IB 2001.

Met de in deze nota van wijziging opgenomen uitbreiding van artikel 3.133, elfde lid, Wet IB 2001 wordt geregeld dat de mogelijkheid tot gedeeltelijke afkoop ook van toepassing is op deze lijfrenten. Daarnaast wordt een delegatiegrondslag opgenomen zodat in lagere regelgeving nadere regels gesteld kunnen worden met betrekking tot deze lijfrenten. Het betreft dan het geven van afkoopvoeten ter bepaling van de afkoopwaarde.

4.14.6. § 4.3.1.5a Wft (tweede nota van wijziging; artikel I)

4.14.6.1. Wettekst

Artikel I, onderdeel C, wordt als volgt gewijzigd:

1. Na “Artikel III komt te luiden:” worden een opschrift en aanhef ingevoegd, luidende:

ARTIKEL III. WIJZIGING VAN DE WET OP HET FINANCIIEEL TOEZICHT

De Wet op het financieel toezicht wordt als volgt gewijzigd:

2. De aanhef van onderdeel A komt te luiden:

Na paragraaf 4.3.1.5 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

4.14.6.2. Toelichting op wijziging

Abusievelijk was in de voorgestelde wijziging van artikel III van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen het opschrift van het artikel weggefallen, en klopte de aanhef wetstechnisch niet.

4.14.7. Artikel 3.133, lid 11 Wet IB 2001 (tweede nota van wijziging; artikel II)

4.14.7.1. Wettekst

In de tweede zin van het in artikel I, onderdeel D, onder 2, opgenomen elfde lid, wordt “de artikelen” vervangen door “artikel” en vervalt “of 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°,”.

4.14.7.2. Toelichting op wijziging

De voorgestelde aanpassing van artikel I, onderdeel D, tweede zin, betreft een technische aanpassing. Een lijfrente als bedoeld in artikel 3.126a, vierde lid, aanhef en onderdeel a, onder 1°, 2° of 3°, Wet IB 2001 kan niet zijn ondergebracht bij een verzekeraar als bedoeld in 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, Wet IB 2001. Deze verwijzing is dan ook onjuist. Voorgesteld wordt deze verwijzing te laten vervallen.

4.14.8. Indexatiebepaling (tweede nota van wijziging; artikel III)

4.14.8.1. Wettekst

In artikel II wordt “artikel I, onderdeel D, onder 1,” vervangen door “artikel I, onderdeel D, onder 1, van deze wet”.

4.14.8.2. Toelichting op wijziging

In de indexatiebepaling, opgenomen in artikel II, was niet zonder meer duidelijk dat het ging om de indexatie van het bedrag, opgenomen in de voorliggende wijzigingswet (in artikel I, onderdeel D, onder 1).

4.14. Wijziging wettekst door Tweede nota van wijziging op wetsvoorstel FVW 2025

4.14.1. Algemene toelichting

Op 11 november 2024 is een Tweede nota van wijziging ingediend op het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2025 (FVW 2025 / [Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 605, nr. 9](#)). Met deze nota van wijziging worden o.a. diverse technische wijzigingen aangebracht in de ‘Wet herziening bedrag ineens’. Deze zien o.a. op het herstel van omissies van wetstechnische aard waardoor bepaalde wijzigingsopdrachten niet goed uitgevoerd kunnen worden. Het gaat daarbij om onjuiste verwijzingen en nummeringen en een indexatietabel. Het wetsvoorstel FVW 2025 is op 17 december 2024 aangenomen door de Eerste Kamer en op 1 januari 2025 in werking getreden. De wet is op 23 december 2024 in het Staatsblad geplaatst ([Stb. 2024, 440](#)).

4.14.2. Artikelsgewijze toelichting

In de artikelen I, onderdeel D, onder 4, en II van het bij koninklijke boodschap van 29 juni 2022 ingediende voorstel van wet houdende wijziging van de ‘Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen’ in verband met de herziening van de mogelijkheid tot afkoop in de vorm van

een bedrag ineens alsmede tot wijziging van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet herziening bedrag ineens; Kamerstukken 36 154) zijn een aantal omissies geslopen van technische aard waardoor de betreffende wijzigingsopdrachten niet goed uitgevoerd kunnen worden.

Het gaat om onjuiste verwijzingen en nummeringen (wijzigingsopdrachten 1 en 2) en een indexatieartikel dat de indexatie regelt van het in artikel I, onderdeel D, onder 1. van genoemd wetsvoorstel vermelde bedrag, dat op grond van de betreffende wijzigingsopdracht moet worden opgenomen in artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001, maar die indexatie slechts regelt tot en met het kalenderjaar 2023 terwijl de beoogde wijzigingen in ieder geval niet eerder dan 1 juli 2025 in werking zullen treden (wijzigingsopdracht 3). De voorgestelde wijzigingen zijn nodig voor een juiste uitvoering van de betreffende wijzigingsopdrachten.

Als gevolg hiervan worden artikel 3.133 en de indexatiebepaling van de Wet inkomstenbelasting 2001 aangepast.

4.14.3. Aanpassing wettekst (artikel XIIB)

Indien het bij koninklijke boodschap van 29 juni 2022 ingediende voorstel van wet houdende wijziging van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen in verband met de herziening van de mogelijkheid tot afkoop in de vorm van een bedrag ineens alsmede tot wijziging van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet herziening bedrag ineens) (Kamerstukken 36 154) tot wet wordt verheven, worden de artikelen I, onderdeel D, onder 4, en II van die wet als volgt gewijzigd:

1. In het in artikel I, onderdeel D, onder 4, opgenomen onderdeel C, onder 1, wordt “vijfde lid” vervangen door “zesde lid”.
2. In het in artikel I, onderdeel D, onder 4, opgenomen onderdeel C, onder 2, wordt “het zesde tot en met negende lid tot zevende tot en met tiende lid” vervangen door “het zevende tot en met tiende lid tot achtste tot en met elfde lid” en wordt het daarin opgenomen zesde lid vernummerd tot zevende lid.
3. In artikel II, tweede zin, wordt “het kalenderjaar 2023” vervangen door “het kalenderjaar 2023 tot en met het kalenderjaar waarin deze wet in werking treedt”.

5. Fiscale verzamelwet 2026; lijfrenten (Stb. 2025, 431)

5.1. Vooraf

De fiscale wetgeving is constant aan veranderingen onderhevig. Dit vergt voortdurend inhoudelijke wijzigingen en technisch onderhoud. Het is voor de meeste maatregelen in dit wetsvoorstel 'Fiscale verzamelwet 2026' ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 735, nr. 2](#)) wenselijk dat ze per 1 januari 2026 in werking treden. Dit op 25 april 2025 bij de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstel bevat onder andere maatregelen op lijfrentegebied.

Het onderhavige wetsvoorstel is zo veel mogelijk beperkt tot maatregelen die met ingang van 1 januari 2026 in werking moeten treden of vanwege de uitvoerbaarheid voor die datum in het Staatsblad moeten zijn opgenomen. Een aantal maatregelen op het terrein van lijfrenten hebben terugwerkende kracht. In dat verband is op 25 april 2025 op de website van de rijksoverheid een [nieuwsbericht met toelichtende tekst](#) gepubliceerd.

Het onderhavige wetsvoorstel is een inhoudelijk verzamelwetsvoorstel. In het wetsvoorstel is sprake van thematische of uitvoeringstechnische samenhang. Het wetsvoorstel bestaat uit verschillende maatregelen die op zichzelf te klein zijn om afzonderlijk als zelfstandig wetsvoorstel in te dienen. In het wetsvoorstel zijn onder andere diverse maatregelen op lijfrentegebied opgenomen. Deze maatregelen zijn opgenomen in dit verzamelwetsvoorstel aangezien deze maatregelen vrij technisch van aard zijn, van beperkte omvang en complexiteit zijn en naar verwachting niet politiek omstreden zijn. Deze maatregelen beogen het fiscale kader voor lijfrenten in beperkte mate aan te passen dan wel bestaand beleid te codificeren.

Hierna zijn de maatregelen op het terrein van lijfrenten samengevat en nader toegelicht aan de hand van de Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 735, nr. 3](#)). Voor enkel technische wijzigingen is in het algemene deel van de Memorie van toelichting geen toelichting opgenomen. De toelichting op enkel technische wijzigingen is te vinden in de artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel.

Op 23 september 2025 is dit wetsvoorstel aangenomen door de Tweede Kamer. Op die dag is het gewijzigde wetsvoorstel ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 735, nr. B](#)) ingediend bij de Eerste Kamer. Op 2 december 2025 is het wetsvoorstel aangenomen door de Eerste Kamer. De officiële (wet)tekst is op 12 december 2025 in het Staatsblad ([Stb. 2025, 431](#)) gepubliceerd.

5.2. Belastbaarheid niet of niet langer kwalificerende lijfrente

5.2.1. Algemene toelichting

In de praktijk kan het voorkomen dat uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen voor een lijfrente die niet (langer) voldoet aan de fiscale voorwaarden voor lijfrenten. Er kan bijvoorbeeld in de lijfrenteovereenkomst zijn verzuimd om op te nemen dat de lijfrente niet afgekocht mag worden of men start met het uitkeren van de termijnen na de uiterste wettelijke datum. In principe is er dan sprake van een niet of niet langer kwalificerende lijfrente. Het mogelijke gevolg hiervan is dat in het verleden wel uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen, maar bij uitkering van de termijnen, indien de wettelijke termijn voor belastingheffing is verstreken (*Hiermee wordt bedoeld dat de termijn die geldt vanaf het moment dat een (stakingswinst)lijfrente niet (langer) voldoet aan de fiscale voorwaarden is verstreken waardoor er geen belastingheffing meer kan plaatsvinden*), deze termijnen niet meer in de belastingheffing kunnen worden betrokken. Dat is een ongewenste situatie.

Voorgesteld wordt om voor dergelijke situaties te bepalen dat indien een dergelijke lijfrente tot uitkering komt, deze uitkeringen worden aangemerkt als belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen waardoor deze uitkeringen wel in de belastingheffing betrokken worden. Daarnaast wordt in aanvulling hierop specifiek voor niet of niet langer kwalificerende lijfrenten die zijn ontstaan bij het staken van een onderneming (stakingswinstlijfrente) bepaald dat de fiscale voorwaarden die gelden voor het uitkeren van termijnen van lijfrenten, zoals het uiterste ingangstijdstip, ook van toepassing zijn op deze niet of niet langer kwalificerende lijfrenten. Voor deze in eigen beheer ondergebrachte lijfrenten (bijvoorbeeld bij de eigen vennootschap van de belastingplichtige) is het namelijk gemakkelijk mogelijk om de uitkeringen van deze niet of niet langer kwalificerende lijfrenten ongelimiteerd uit te stellen. Met deze aanvullende maatregel wordt dit voorkomen.

Om anticipatiegedrag te voorkomen wordt voorgesteld de voorgestelde maatregelen in werking te laten treden met terugwerkende kracht tot en met 25 april 2025 (= de dag van indiening van dit wetsvoorstel bij de Tweede Kamer). Zonder terugwerkende kracht worden aanmerkelijke aankondigingseffecten verwacht waarbij belastingplichtigen in de periode voor de inwerkingtreding van de voorgestelde wettelijke maatregelen zullen nagaan of zij een niet of niet langer kwalificerende lijfrente bezitten om de waarde daarvan vervolgens belastingvrij op te nemen. Met de voorgestelde terugwerkende kracht tot en met de dag van indiening van dit wetsvoorstel bij de Tweede Kamer wordt dit voorkomen.

Het gevolg van deze terugwerkende kracht tot en met de dag van indiening van dit wetsvoorstel bij de Tweede Kamer voor belastingplichtigen is dat een niet of niet langer

kwalificerende lijfrente betrokken blijft in de reguliere belastingheffing, zoals dat ook de bedoeling was bij het afsluiten van die lijfrente. Ten behoeve van de kenbaarheid van deze terugwerkende kracht is een persbericht gepubliceerd op de dag van indiening van dit wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

5.2.2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3.100 Wet IB 2001 regelt wat wordt verstaan onder belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen. Voorgesteld wordt aan dit artikel een lid toe te voegen. In het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001 wordt bepaald dat artikel 3.100, eerste lid, onderdeel b, Wet IB 2001 van overeenkomstige toepassing is op termijnen of uitkeringen van een niet of niet langer kwalificerende lijfrente, tenzij ter zake van die aanspraak negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen.

Onder een niet of niet langer kwalificerende lijfrente wordt op grond van het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, tweede zin, aanhef en onderdeel a, Wet IB 2001 als eerste verstaan een aanspraak waarvoor wel lijfrentepremies als uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, Wet IB 2001, maar die niet of niet langer voldoet aan de voorwaarden van de Wet IB 2001 en de daarop berustende bepalingen voor aftrek van uitgaven voor inkomensvoorzieningen. Hiermee wordt bereikt dat een dergelijke aanspraak toch in de heffing kan worden betrokken mits geen negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een lijfrenteovereenkomst die niet of niet langer voldoet aan een of meer van de voorwaarden die zijn opgenomen in artikel 1.7, eerste lid, Wet IB 2001, zoals bijvoorbeeld het afkoopverbod, of waarin niet wordt voldaan aan een of meer van de voorwaarden die zijn opgenomen in de artikelen 3.125 of 3.126a Wet IB 2001, zoals bijvoorbeeld de uiterste ingangsdatum. Dit zijn namelijk voorwaarden die de Wet IB 2001 stelt aan aftrek van uitgaven voor inkomensvoorzieningen voor lijfrenten.

Als tweede wordt op grond van het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, tweede zin, aanhef en onderdeel b, Wet IB 2001 onder een niet of niet langer kwalificerende lijfrente verstaan een aanspraak waarvoor uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, Wet IB 2001 en waarbij zich een omstandigheid heeft voorgedaan als bedoeld in artikel 3.133, tweede en derde lid, Wet IB 2001 anders dan bedoeld in het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, tweede zin, aanhef en onderdeel a, Wet IB 2001. Hiermee wordt bereikt dat een dergelijke aanspraak, waarvoor zich bijvoorbeeld een omstandigheid als bedoeld in artikel 3.133, tweede lid, Wet IB 2001 heeft voorgedaan of die niet tijdig is ingegaan, toch in de heffing kan worden betrokken, tenzij negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen.

Met het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001 wordt beoogd een vergelijkbare situatie te creëren als die geldt voor pensioenuitkeringen op grond van artikel 10, vierde lid, Wet LB 1964. Het beoogde doel van het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001 is dat ook termijnen of uitkeringen van een niet of niet langer kwalificerende lijfrente betrokken kunnen worden in de belastingheffing in box 1 ingeval ter zake van die aanspraak lijfrentepremies als uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen.

Als een lijfrente wordt gewijzigd en daardoor niet langer voldoet aan de wettelijke voorwaarden is artikel 3.133 Wet IB 2001 van toepassing. Indien artikel 3.133 Wet IB 2001 ook daadwerkelijk is toegepast, vindt op grond van het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001 geen heffing over de termijnen of uitkeringen plaats. Daarmee wordt dubbele heffing voorkomen. In veel situaties was echter niet in beeld dat artikel 3.133 Wet IB 2001 moest worden toegepast. Op grond van het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, tweede zin, aanhef en onderdeel b, Wet IB 2001 kan dan wel alsnog over de termijnen of uitkeringen worden geheven. Het kan ook voorkomen dat een aanspraak al vanaf de start niet kwalificeert als lijfrente, terwijl wel lijfrentepremies als uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen. Artikel 3.133 Wet IB 2001 kan dan niet worden toegepast. Ook in die situatie kan op grond van het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, tweede zin, aanhef en onderdeel a, Wet IB 2001 wel over de termijnen of uitkeringen worden geheven.

Zoals toegelicht in het algemeen deel van deze memorie is het ongewenst als wel uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen maar belastingheffing over de termijnen of uitkeringen achterwege zou blijven. Dit wordt voorkomen met het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001. Zoals toegelicht in het algemeen deel van deze memorie wordt vanwege het voorkomen van anticipatiegedrag voorgesteld de voorgestelde maatregel in werking te laten treden met terugwerkende kracht tot en met de dag waarop dit wetsvoorstel wordt ingediend bij de Tweede Kamer, dat wil zeggen tot en met 25 april 2025.

5.2.3. Aanpassing wettekst (artikel 1, onderdeel C)

Aan artikel 3.100 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Het eerste lid, onderdeel b, is van overeenkomstige toepassing op termijnen of uitkeringen van een niet of niet langer kwalificerende lijfrente, tenzij ter zake van die lijfrente negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen. Onder een niet of een niet langer kwalificerende lijfrente wordt verstaan: een aanspraak waarvoor uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel a, en:

- a. die niet of niet langer voldoet aan de voorwaarden die in deze wet en de daarop berustende bepalingen aan de aftrek van uitgaven voor inkomensvoorzieningen worden gesteld; of
- b. waarbij zich een omstandigheid heeft voorgedaan als bedoeld in artikel 3.133, tweede of derde lid, anders dan bedoeld in onderdeel a..

5.3. Gelijktrekken van de uiterste ingangsdatum van lijfrenten

5.3.1. Algemene toelichting

Via deze maatregel wordt voorgesteld een onbedoeld verschil tussen lijfrenteverzekeringen enerzijds en lijfrenterekeningen en lijfrentebeleggingsrechten anderzijds weg te nemen. Een lijfrenteverzekering dient namelijk uiterlijk in te gaan in het jaar waarin de belastingplichtige de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de AOW-gerechtigde leeftijd, maar kan worden uitgekeerd met een jaarbetaling achteraf. Voorwaarde is dus alleen het ingaan van de lijfrenteverzekering, niet het uitkeren. De eerste termijn kan op die manier worden uitgekeerd in het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd plus zes jaar wordt bereikt. Voor de lijfrenterekening en het lijfrentebeleggingsrecht is in de Wet IB 2001 bepaald dat de eerste termijn uitgekeerd moet zijn in het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd plus vijf jaar wordt bereikt. De lijfrenterekening en het lijfrentebeleggingsrecht kunnen derhalve niet met jaarbetaling achteraf worden uitgekeerd. Voorgesteld wordt dit onbedoelde verschil weg te nemen door ook voor lijfrenteverzekeringen te bepalen dat de eerste termijn uiterlijk uitgekeerd moet zijn in het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd plus vijf jaar wordt bereikt. Voor een aanpassing waarbij wordt bepaald dat de eerste uitkering van een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht uiterlijk uitgekeerd moet worden in het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd plus zes jaar wordt bereikt is niet gekozen. Met dit voorstel blijft het huidige wettelijke uitgangspunt overeind dat een lijfrente in principe uiterlijk ingaat in het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd plus vijf jaar wordt bereikt. Deze wijziging treedt inwerking per 1 januari 2026.

5.3.2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3.125 Wet IB 2001 voorziet in de fiscale facilitering van de lijfrenteverzekering. Voorgesteld wordt om te bepalen op welk tijdstip een eerste lijfrentetermijn daadwerkelijk uiterlijk uitgekeerd dient te zijn zodat dit gelijk is aan het tijdstip, genoemd in artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, onder 1°, Wet IB 2001.

Met de voorgestelde aanpassing wordt het uiterste tijdstip van uitkering van een eerste termijn van een lijfrenteverzekering dus gelijk aan het uiterste tijdstip van uitkering van een eerste termijn van een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht. Dit is reeds nader toegelicht in het algemeen deel van deze memorie.

5.3.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel F)

Artikel 3.125, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “ingaan” vervangen door “waarvan de eerste termijn wordt uitgekeerd” en wordt “en uitsluitend” vervangen door “en waarvan de termijnen uitsluitend”.
2. In onderdeel c wordt “, een looptijd” vervangen door “en een looptijd” en wordt “, niet eerder ingaan” vervangen door “en waarvan de eerste termijn niet eerder wordt uitgekeerd”. Voorts wordt “uiterlijk ingaan” vervangen door “uiterlijk wordt uitgekeerd”.

5.4. Codificatie beleid aftrek premie voor vrijwillige AOV betaald aan UWV

5.4.1. Algemene toelichting

Er ontbreekt een algemene toelichtende tekst voor dit wijzigingsvoorstel.

5.4.2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3.126, tweede lid, Wet IB 2001 bepaalt aan welke verzekeraar premies voor periodieke uitkeringen en verstrekkingen ter zake van invaliditeit, ziekte of ongeval, betaald moeten zijn om deze voor fiscale aftrek in aanmerking te laten komen.

In de praktijk worden premies voor een vrijwillige arbeidsongeschiktheidsverzekering die zijn betaald aan het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) door de Belastingdienst toegestaan als uitgaven voor inkomensvoorzieningen. Met de voorgestelde wijziging van artikel 3.126, tweede lid, Wet IB 2001 wordt dit gecodificeerd zo dat het UWV fiscaal kwalificeert als toegelaten aanbieder van de genoemde verzekeringen.

Voorts wordt een redactionele verbetering aangebracht.

Deze wijzigingen treden inwerking per 1 januari 2026.

5.4.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel G)

In artikel 3.126, tweede lid, wordt “c, en d” vervangen door “c en d,”.

Voorts wordt aan het lid toegevoegd “, met dien verstande dat deze premies ook in aanmerking worden genomen indien zij zijn verschuldigd aan het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen”.

5.5. Verval zinsdeel in artikel 3.126a Wet IB 2001

5.5.1. Algemene toelichting

Er ontbreekt een algemene toelichtende tekst voor dit wijzigingsvoorstel.

5.5.2. Artikelsgewijze toelichting

Voorgesteld wordt om in artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, onder 4°, Wet IB 2001 een zinsdeel te laten vervallen met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2023. Dit zinsdeel is per 1 januari 2023 in de betreffende bepaling opgenomen met de Fiscale verzamelwet 2023.

Artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, onder 4°, Wet IB 2001 voorziet kort gezegd in de mogelijkheid om na het overlijden van de partner, mits de eerste termijn binnen zes maanden na dit overlijden wordt uitgekeerd, de lijfrente in minimaal vijf jaar uit te keren aan de verzekeringnemer, bedoeld in artikel 3.126a, derde lid, Wet IB 2001 en dus de belastingplichtige. Dit kan echter nooit een tijdstip zijn waarop de belastingplichtige een leeftijd heeft die 15 jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet (AOW). Dan had de lijfrente namelijk al ingegaan moeten zijn op grond van artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, onder 1°, Wet IB 2001 en kan niet meer toegekomen worden aan artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, onder 4°, Wet IB 2001. Aan het met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2023 laten vervallen van dit zinsdeel zijn dan ook geen gevolgen verbonden voor belastingplichtigen.

5.5.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel H)

Artikel 3.126a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vierde lid, onderdeel a, onder 4°, vervalt “, verminderd met het aantal jaren dat de leeftijd van de belastingplichtige op het tijdstip van het uitkeren van de eerste termijn hoger is dan de leeftijd die 15 jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet”.

5.6. Toevoeging ‘een of meer’ aan erfgenamen of legatarissen

5.6.1. Algemene toelichting

Er ontbreekt een algemene toelichtende tekst voor dit wijzigingsvoorstel.

5.6.2. Artikelsgewijze toelichting

Met de Fiscale verzamelwet 2025 is met ingang van 1 januari 2025 in artikel 3.126a, zesde lid, Wet IB 2001 na ‘zijn erfgenamen’ ingevoegd ‘of legatarissen’. Met onderhavig wetsvoorstel wordt voorgesteld in artikel 3.126a, zesde lid, Wet IB 2001 voor ‘zijn erfgenamen of legatarissen’ in te voegen ‘een of meer’.

In de parlementaire geschiedenis bij de introductie van deze bepaling is opgenomen: *‘Indien uitkeringen zijn ingegaan en de gerechtigde komt te overlijden gaat het recht op nog niet uitgekeerde termijnen over op zijn erfgenamen. Naar het oordeel van de initiatiefnemers brengt een redelijke wetstoepassing met zich mee dat – mits vooraf*

vastgelegd – de uitkeringen ook slechts op één dan wel enkele van de erfgenamen kunnen overgaan. Op die wijze kan worden voorkomen dat de uitkering over alle erfgenamen moet worden verdeeld, waardoor er allemaal relatief lage deeluutkeringen ontstaan.’.

Toepassing van deze uitleg leidt ertoe dat het vooraf dient te worden vastgelegd wil men de ingegane lijfrentetermijnen van de lijfrenterekening of het lijfrentebeleggingsrecht doen toekomen aan één van de erfgenamen.

In de praktijk wordt echter lang niet altijd vooraf vastgelegd dat de lijfrentetermijnen bij overlijden naar bijvoorbeeld de langstlevende partner dienen te gaan. Dit leidt ertoe dat in een dergelijke situatie waarin niets vooraf is vastgelegd fiscaal gezien deze lijfrentetermijnen moeten toekomen aan alle erfgenamen. Dit acht het kabinet een onwenselijke uitwerking. Het zou erfgenamen vrij moeten staan om binnen de kaders van het erfrecht de ingegane lijfrentetermijnen van de lijfrenterekening of het lijfrentebeleggingsrecht toe te delen aan de langstlevende partner. Met de voorgestelde aanpassing van de wettekst wordt dit expliciet mogelijk gemaakt. Deze wijziging treedt inwerking per 1 januari 2026.

5.6.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel H)

Artikel 3.126a wordt als volgt gewijzigd:

2. In het zesde lid wordt voor “zijn erfgenamen of legatarissen” ingevoegd “een of meer van”.

5.7. Aanpassing omschrijving imputatie jaarruimte

5.7.1. Algemene toelichting

Er ontbreekt een algemene toelichtende tekst voor dit wijzigingsvoorstel.

5.7.2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3.127, vierde lid, Wet IB 2001 regelt de vermindering van de jaarruimte in verband met de opbouw van pensioenaanspraken. Voorgesteld wordt aan artikel 3.127, vierde lid, Wet IB 2001 een zinsnede toe te voegen waarmee wordt bepaald dat de vermindering wordt beperkt tot ingelegde premies die het gevolg zijn van de toeneming van de diensttijd in dat kalenderjaar. De toevoeging ‘voor zover deze ingelegde premies het gevolg zijn van de toeneming van de diensttijd in dat kalenderjaar’ zorgt ervoor dat alleen de reguliere pensioenopbouw wordt geïmputeerd op de jaarruimte. Eventuele inhaalpremie's voor pensioenopbouw over eerdere jaren hebben tot gevolg dat op grond van artikel 3.133, tweede lid, onderdeel k, Wet IB 2001 negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking worden genomen voor zover het pensioentekort uit die eerdere jaren waarvoor premies voor lijfrentes in aanmerking zijn genomen op de

voet van artikel 3.127, eerste of tweede lid, Wet IB 2001 nadien wordt gecompenseerd door de genoemde inhaalpremies.

Voorafgaand aan de per 1 juli 2023 in werking getreden Wet toekomst pensioen was dit reeds vergelijkbaar geregeld in het toen geldende artikel 3.127, vierde lid, Wet IB 2001. In dat lid stond de zinsnede: ‘voorzover deze aangroei het gevolg is van de toeneming van de diensttijd in dat kalenderjaar’. Met die zinsnede werd bewerkstelligd dat alleen de aangroei die het gevolg was van de toeneming van de diensttijd in het betreffende kalenderjaar in aanmerking werd genomen voor de imputatie op de jaarruimte van het betreffende jaar.

Met de voorgestelde aanpassing met terugwerkende kracht tot en met 1 juli 2023 van artikel 3.127, vierde lid, Wet IB 2001 wordt dit weer op vergelijkbare wijze geregeld. Hiermee wordt ook weer aangesloten bij de opgave van de ingelegde premies die de verzekeraar doet aan de belastingplichtige op grond van artikel 15, eerste lid, UBIB 2001 zoals dat geldt vanaf 1 juli 2023. Aan deze terugwerkende kracht tot en met 1 juli 2023 zijn dan ook geen gevolgen verbonden voor belastingplichtigen.

Daarnaast wordt – met terugwerkende kracht tot en met 1 juli 2023 – voorgesteld de tekst redactioneel te verbeteren door ‘partnerpensioen op of na pensioendatum’ te vervangen door ‘partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum’. Dit is conform de aanduiding hiervan in artikel 18a, eerste lid, Wet LB 1964.

5.7.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel I)

In artikel 3.127, vierde lid, wordt “partnerpensioen op of na pensioendatum” vervangen door “partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum als bedoeld in artikel 18a, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964, voor zover deze ingelegde premies het gevolg zijn van de toeneming van de diensttijd in dat kalenderjaar”.

5.8. Aanpassing wettelijke termijn voor lijfrenten

5.8.1. Algemene toelichting

In de Wet IB 2001 is bepaald dat een lijfrenteverzekering, een lijfrenterekening en een lijfrentebeleggingsrecht die op de contractueel overeengekomen einddatum nog niet tot uitkering zijn gekomen omdat de omvang van de termijnen nog moet worden vastgesteld, worden geacht te zijn afgekocht op 31 december van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar van de contractueel overeengekomen datum bij leven en 31 december van het tweede kalenderjaar volgend op het kalenderjaar van de contractueel overeengekomen datum bij overlijden. Deze termijn kan door de inspecteur worden verlengd wanneer door bijzondere omstandigheden de omvang van de lijfrentetermijnen niet eerder is vastgesteld of omzetting nog niet heeft plaatsgevonden.

In de praktijk kan dit ertoe leiden dat een lijfrenteverzekering op bijvoorbeeld de 62-jarige leeftijd van een belastingplichtige de contractueel overeengekomen einddatum bereikt, de belastingplichtige vergeet te handelen en de lijfrente na een jaar wordt geacht te zijn afgekocht met alle fiscale gevolgen van dien (heffing van inkomstenbelasting én revisierente). De Belastingdienst krijgt jaarlijks circa 4.000 verzoeken tot verlenging van de wettelijke termijn waarbij belastingplichtigen een bijzondere omstandigheid dienen aan te voeren. Veelal betreft dit situaties waarbij de belastingplichtige nog een leeftijd heeft die is gelegen voor de AOW-gerechtigde leeftijd plus vijf jaar. Bij tijdig handelen had een dergelijke lijfrente uitgesteld kunnen worden tot uiterlijk de AOW-gerechtigde leeftijd plus vijf jaar en waren de nadelige fiscale gevolgen te voorkomen geweest.

Voorgesteld wordt om niet langer aan te sluiten bij de contractueel overeengekomen einddatum, maar alleen nog te bepalen wat het uiterste tijdstip is waarop de lijfrentetermijnen moeten worden uitgekeerd. Concreet houdt dit in dat wordt voorgesteld de uiterlijke wettelijke termijn wanneer de eerste lijfrentetermijn uitgekeerd dient te zijn bij leven te bepalen op 31 december van het jaar na het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd plus vijf jaar wordt bereikt en bij overlijden 31 december van het tweede jaar na het jaar van overlijden, waarbij deze termijnen verlengd kunnen worden wanneer door bijzondere omstandigheden geen lijfrentetermijnen zijn uitgekeerd. Hiervan kan sprake zijn indien de overschrijding van de termijn niet aan de belastingplichtige is te wijten. Deze wijziging treedt inwerking per 1 januari 2026.

5.8.2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3.133 Wet IB 2001 voorziet in de regeling van negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen bij handelen in strijd met de voorwaarden. Het gaat dan om handelingen, zoals afkoop, die een inbreuk betekenen op het onderhoudskarakter van een lijfrente of een recht op periodieke uitkeringen of waarmee dit karakter in gevaar wordt gebracht. Tevens vervult dit artikel een rol bij het handhaven van de Nederlandse claim op de uitkeringen. Artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 bepaalt de uiterste datum waarop van een aanspraak op lijfrente de lijfrentetermijnen moeten zijn vastgesteld na het verstrijken van de contractueel overeengekomen einddatum van de aanspraak op lijfrente.

Voorgesteld wordt artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 te herformuleren. In het voorgestelde artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 wordt bepaald op welke uiterste datum een eerste termijn uitgekeerd dient te zijn. De voorgestelde uiterste datum bij leven is 31 december van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin de belastingplichtige de leeftijd heeft bereikt die vijf jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, AOW. Bij overlijden is de voorgestelde uiterste datum 31 december van het tweede kalenderjaar volgend op het kalenderjaar van overlijden. Als op de uiterste datum (31 december) de eerste lijfrentetermijn nog niet is uitgekeerd, wordt op de direct daaropvolgende dag (1 januari) de aanspraak op lijfrente geacht te zijn afgekocht. Er is hierbij vanwege uitvoeringsredenen voor de Belastingdienst gekozen voor 1 januari van

het volgende kalenderjaar. Het renseignement kan dan meegenomen worden in de vooringevulde aangifte.

Ten opzichte van de huidige tekst van artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 wordt niet langer aangesloten bij de contractueel overeengekomen einddatum. Daarnaast komt in het voorgestelde artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 het zinsdeel 'omzetting in een andere zodanige aanspraak' niet meer terug. Onder de huidige tekst van artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 geldt dat als een lijfrenteverzekeringscontract een contractueel overeengekomen einddatum heeft op de 62-jarige leeftijd van de verzekeringnemer deze tot en met 31 december van het volgende jaar heeft om de uitkeringen vast te stellen dan wel de lijfrenteverzekeringscontract om te zetten in een andere zodanige aanspraak, bijvoorbeeld een lijfrenteverzekeringscontract met een latere contractueel overeengekomen einddatum of een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht. In het voorgestelde artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 heeft het zinsdeel 'omzetting in een andere zodanige aanspraak' geen belang meer. Er wordt pas toegekomen aan het voorgestelde artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 bij een overschrijding van de daarin opgenomen wettelijke termijn bij leven of overlijden. Deze termijn geldt voor alle lijfrentevormen waarvoor het voorgestelde artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 geldt. Omzetten naar een andere aanspraak op lijfrente leidt niet tot een andere uiterste termijn.

5.8.3. *Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel J)*

Artikel 3.133 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt te luiden:

3. Een aanspraak op lijfrente die nog niet tot uitkering van termijnen is gekomen omdat de omvang van die termijnen nog moet worden vastgesteld, wordt op de eerste dag direct volgend op de hierna aangeduide uiterste datum geacht te zijn afgekocht indien op die uiterste datum nog geen termijn is uitgekeerd. De uiterste datum bij leven is 31 december van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin de belastingplichtige de leeftijd heeft bereikt die vijf jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet. De uiterste datum bij overlijden is 31 december van het tweede kalenderjaar volgend op het kalenderjaar van het overlijden. De termijnen, bedoeld in de tweede en derde zin, kunnen door de inspecteur worden verlengd wanneer door bijzondere omstandigheden geen termijnen zijn uitgekeerd.

5.9. *Niet of niet langer kwalificerende stakingswinstlijfrenten*

5.9.1. *Algemene toelichting*

Er ontbreekt een algemene toelichtende tekst voor dit wijzigingsvoorstel.

5.9.2. Artikelsgewijze toelichting

Met het voorgestelde artikel 3.133, dertiende lid, Wet IB 2001 wordt specifiek bepaald voor niet of niet langer kwalificerende lijfrenten als bedoeld in het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001, die zijn ondergebracht in eigen beheer bij een verzekeraar als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, Wet IB 2001 (stakingswinstlijfrenten) waarvan de termijnen niet of niet langer overeenkomstig het derde lid en artikel 3.125 Wet IB 2001 worden uitgekeerd, dat artikel 3.133 Wet IB 2001 van overeenkomstige toepassing is (en het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001 is dan dus niet van toepassing).

Het beoogde doel hiervan is onder meer dat de ingang van de termijnen van dergelijke niet of niet langer kwalificerende stakingswinstlijfrenten niet ongelimiteerd uitgesteld kan worden, maar voldaan dient te worden aan de in het voorgestelde artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 en artikel 3.125 Wet IB 2001 gestelde voorwaarden. Als die voorwaarden worden geschonden, vindt artikel 3.133 Wet IB 2001 toepassing waardoor negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking worden genomen over het bedrag zoals vastgesteld met inachtneming van artikel 3.137, eerste lid, Wet IB 2001 en ook revisierente is verschuldigd op grond van artikel 30i, eerste lid, onderdeel b, AWR.

Om anticipatiegedrag te voorkomen wordt voorgesteld het voorgestelde artikel 3.133, dertiende lid, Wet IB 2001 in werking te laten treden met terugwerkende kracht tot en met de dag waarop dit wetsvoorstel wordt ingediend bij de Tweede Kamer, dat wil zeggen tot en met 25 april 2025.

N.B.:

Bij de nummering van artikel 3.133, dertiende lid, Wet IB 2001 is reeds rekening gehouden met de inwerkingtreding van artikel IV, onderdeel A, van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen en met het tot wet verheven worden van het bij koninklijke boodschap van 29 juni 2022 ingediende voorstel van wet houdende wijziging van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen in verband met de herziening van de mogelijkheid tot afkoop in de vorm van een bedrag ineens alsmede tot wijziging van de Wet op de loonbelasting 1964 en de inwerkingtreding van artikel I, onderdeel D, onder 3, van die wet.

5.9.3. Aanpassing wettekst (artikel I, onderdeel J)

Artikel 3.133 wordt als volgt gewijzigd:

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

13. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een niet of niet langer kwalificerende lijfrente als bedoeld in artikel 3.100, vierde lid, die is ondergebracht bij een verzekeraar als bedoeld in artikel 3.126, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, en waarvan de termijnen niet of niet langer overeenkomstig het derde lid en artikel 3.125 worden uitgekeerd.

5.10. Codificeren beleid inzake bancaire lijfrenten bij verdeling i.h.k.v. scheiding

5.10.1. Algemene toelichting

Een belastingplichtige met een alimentatieverplichting kan deze in het kader van een echtscheiding of scheiding van tafel en bed afkopen door met de afkoopsom een lijfrente aan te kopen voor de gewezen echtgenoot. De premie voor deze lijfrente is onder voorwaarden fiscaal aftrekbaar als een persoonsgebonden aftrekpost. Een van de voorwaarden vanuit de Wet IB 2001 voor deze fiscale faciliteit is dat de belastingplichtige de lijfrentepremie aan een professionele verzekeringsmaatschappij betaalt (*artikel 6.5, eerste lid, Wet IB 2001*).

Een vergelijkbare situatie geldt als een belastingplichtige in het kader van een echtscheiding of scheiding van tafel en bed een lijfrentepremie wil storten voor de (gewezen) echtgenoot die gerechtigd is tot de verrekening van pensioenrechten. De premie voor deze lijfrente kwalificeert onder voorwaarden als onderhoudsverplichting die fiscaal aftrekbaar is als een persoonsgebonden aftrekpost. Een van de voorwaarden voor deze fiscale faciliteit in de Wet IB 2001 is dat de belastingplichtige de lijfrentepremie aan een professionele verzekeringsmaatschappij betaalt (*artikel 6.6, eerste lid, Wet IB 2001*).

In het [Verzamelbesluit lijfrenten](#) van 21 januari 2025, nr. 2024-375909, is voor deze situaties goedgekeurd dat ook het overmaken van een bedrag naar een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht bij een bank, een beleggingsonderneming, een beheerder van een beleggingsinstelling of een instelling voor collectieve belegging in effecten kwalificeert zodat dit bedrag fiscaal aftrekbaar is als persoonsgebonden aftrekpost (*onderdelen 9.3.4 en 9.3.5 van het Verzamelbesluit lijfrenten*). Het gaat hier in principe – ook vanuit fiscale wetgeving bezien – om sterk vergelijkbare producten die bovendien alle in box 1 fiscaal gefaciliteerd zijn in de opbouwfase. Voorgesteld wordt dit beleid te codificeren. Deze wijziging treedt inwerking per 1 januari 2026.

5.10.2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 6.5 Wet IB 2001 voorziet in de mogelijkheid om in het kader van een echtscheiding of scheiding van tafel en bed een afkoopsom van een alimentatieverplichting die plaatsvindt in de vorm van een premie voor een lijfrenteverzekering die wordt betaald aan een verzekeraar in aanmerking te nemen als een onderhoudsverplichting als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdeel b, Wet IB 2001. In onderdeel 9.3.4 van het Verzamelbesluit Lijfrenten is goedgekeurd dat ook het overmaken van een bedrag naar een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht bij een bank, een beleggingsonderneming, een beheerder van een beleggingsinstelling of een instelling voor collectieve belegging in effecten in aanmerking kan worden genomen als een onderhoudsverplichting als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdeel b, Wet IB 2001.

Voorgesteld wordt dit beleid te codificeren door aan het huidige artikel 6.5 Wet IB 2001 een lid toe te voegen waarin wordt bepaald dat artikel 6.5 Wet IB 2001 van overeenkomstige toepassing is op bedragen die worden overgemaakt naar een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht bij een bank, een beleggingsonderneming, een beheerder van een beleggingsinstelling of een instelling voor collectieve belegging in effecten als bedoeld in artikel 3.126a, tweede lid, Wet IB 2001.

Omdat bij een lijfrentebankrekening of een lijfrentebeleggingsrecht geen sprake is van een verzekeringsproduct, kan de in artikel 6.5, tweede lid, onderdeel c, Wet IB 2001 opgenomen voorwaarde dat de uitkeringen uiterlijk bij het overlijden van de gewezen echtgenoot eindigen niet overeenkomstig worden toegepast. Op grond van de voorgestelde wettekst geldt daarom in plaats daarvan de voorwaarde dat de lijfrenterekening of het lijfrentebeleggingsrecht bij overlijden van de betreffende gewezen echtgenoot vererft aan een of meer erfgenamen of legatarissen van die gewezen echtgenoot, in lijn met het voorgestelde artikel 3.126a, zesde lid, Wet IB 2001. Deze wijziging treedt inwerking per 1 januari 2026.

Artikel 6.6 Wet IB 2001 voorziet in de mogelijkheid om in het kader van een echtscheiding of scheiding van tafel en bed pensioenrechten te verrekenen door betaling van een premie voor een lijfrente aan een verzekeraar en deze premie in aanmerking te nemen als een onderhoudsverplichting als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdeel d, Wet IB 2001. In onderdeel 9.3.5 van het Verzamelbesluit Lijfrenten is goedgekeurd dat ook het overmaken van een bedrag naar een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht bij een bank, een beleggingsonderneming, een beheerder van een beleggingsinstelling of een instelling voor collectieve belegging in effecten in aanmerking kan worden genomen als een onderhoudsverplichting als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onderdeel d, Wet IB 2001.

Voorgesteld wordt dit beleid te codificeren door aan het huidige artikel 6.6 Wet IB 2001 een lid toe te voegen waarin wordt bepaald dat artikel 6.6 Wet IB 2001 van overeenkomstige toepassing is op bedragen die worden overgemaakt naar een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht bij een bank, een beleggingsonderneming, een beheerder van een beleggingsinstelling of een instelling voor collectieve belegging in effecten van een lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht als bedoeld in artikel 3.126a, tweede lid, Wet IB 2001.

5.10.3. Aanpassing wetteksten (artikel I, onderdelen K en L)

Aan artikel 6.5 wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot bedragen die worden overgemaakt naar een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht bij een bank, een beleggingsonderneming, een beheerder van een beleggingsinstelling of een instelling voor

collectieve belegging in effecten als bedoeld in artikel 3.126a, tweede lid, waarbij in afwijking van het tweede lid, onderdeel c, bij overlijden van de gewezen echtgenoot het recht op de nog niet uitgekeerde termijnen overgaat op een of meer erfgenamen of legatarissen van de gewezen echtgenoot.

Aan artikel 6.6 wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot bedragen die worden overgemaakt naar een lijfrenterekening of een lijfrentebeleggingsrecht bij een bank, een beleggingsonderneming, een beheerder van een beleggingsinstelling of een instelling voor collectieve belegging in effecten als bedoeld in artikel 3.126a, tweede lid..

5.11. Aanpassing wettelijke termijn voor kapitaalverzekeringen met lijfrenteclausule

5.11.1. Algemene toelichting

Er ontbreekt een algemene toelichtende tekst voor dit wijzigingsvoorstel.

5.11.2. Artikelsgewijze toelichting

In hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel O, zesde lid, van de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001 (Invoeringswet Wet IB 2001) is onder andere bepaald dat artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 van overeenkomstige toepassing is op aanspraken op lijfrenten als bedoeld in artikel 25, tweede en derde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964, zoals dat artikel luidde op 31 december 1991 waarop ingevolge artikel 75 van die wet de regels van kracht zijn die daarvoor op 31 december 1991 golden (hierna genoemd 'vóór 1991 gesloten kapitaalverzekeringen met lijfrenteclausule'). Op grond daarvan is de uiterste datum van artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 (redelijke termijn) voor het vaststellen van lijfrentetermijnen en het heffingstijdstip na het verstrijken van deze uiterste datum, ook van toepassing op vóór 1991 gesloten kapitaalverzekeringen met lijfrenteclausule.

Met onderhavig wetsvoorstel wordt in artikel I, onderdeel G, voorgesteld artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 aan te passen (zie terug). Op grond van hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel O, zesde lid, eerste zin, Invoeringswet Wet IB 2001 worden de voorgestelde aanpassingen van artikel 3.133, derde lid, wet IB 2001 ook van toepassing op vóór 1991 gesloten kapitaalverzekeringen met lijfrenteclausule. Deze kapitaalverzekeringen kunnen echter op grond van het overgangsrecht van hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel O, eerste lid, Invoeringswet Wet IB 2001 een latere contractueel overeengekomen einddatum hebben dan de uiterste datum, genoemd in het met dit wetsvoorstel voorgestelde artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001. Voor die situaties wordt het overgangsrecht voorgesteld dat wordt opgenomen in het voorgestelde hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel O, zesde lid, tweede zin, Invoeringswet Wet IB 2001 zodat voor die situaties artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001

van toepassing is, zoals dat luidde op 31 december 2025. Deze wijziging treedt inwerking per 1 januari 2026.

5.11.3. Aanpassing wettekst (artikel II)

In de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001 wordt in hoofdstuk 2 aan artikel I, onderdeel O, zesde lid, een zin toegevoegd, luidende:

Voor de toepassing van de eerste zin is artikel 3.133, derde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 van overeenkomstige toepassing, mits niet een latere contractueel overeengekomen einddatum voor de aanspraak op lijfrente van toepassing is dan de uiterste datum, genoemd in artikel 3.133, derde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001, en indien dat wel het geval is, is op die aanspraak op lijfrente artikel 3.133, derde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 zoals dat artikel luidde op 31 december 2025 van toepassing.

5.12. Verslag

Op 6 juni 2025 is het verslag inzake het wetsvoorstel uitgebracht ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 735, nr. 5](#)). De antwoorden op de in het verslag opgenomen vragen zullen worden opgenomen in de nota naar aanleiding van dit verslag.

5.13. Nota n.a.v. het verslag

Op 27 juni is de nota naar aanleiding van het verslag inzake het wetsvoorstel uitgebracht ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 735, nr. 6](#)). In de nota zijn geen lijfrente-elementen opgenomen.

5.14. Nota van wijziging

Op 27 juni 2025 is de nota van wijziging inzake het wetsvoorstel uitgebracht ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 735, nr. 7](#)). In de nota zijn geen lijfrente-elementen opgenomen.

5.15. Tweede nota van wijziging

Op 1 september 2025 is de tweede nota van wijziging inzake het wetsvoorstel uitgebracht ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 735, nr. 12](#)). In de nota zijn geen lijfrente-elementen opgenomen.

5.16. Brief staatssecretaris inzake voortgang wetsvoorstel en verslag WO

Op 3 september 2025 vond het wetgevingsoverleg in de Tweede Kamer plaats over de FVW 2026. Tijdens het wetgevingsoverleg heeft de Minister van Financiën toegezegd op een aantal onderwerpen per brief terug te komen. In zijn brief van 9 september 2025

([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 735, nr. A](#)) is de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane hierop in gegaan. Daarnaast heeft hij in die brief de appreciaties van de ingediende amendementen op het wetsvoorstel gegeven. In genoemde brief is de staatssecretaris tevens ingegaan op een toezegging die aan de Eerste Kamer is gedaan tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota. In de brief zijn geen lijfrente-elementen opgenomen.

Van het wetgevingsoverleg (WO) dat op 3 september 2025 is gehouden in de Tweede Kamer is op 23 september 2025 een verslag opgesteld ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 735, nr. 19](#)). In het verslag zijn geen lijfrente-elementen opgenomen.

5.17. Nota n.a.v. het verslag inzake BP 2026

Via de Nota naar aanleiding van het verslag inzake Belastingplan 2026 ([Kamerstukken II, 2025 – 2026, 36 812, nr. 16](#)) zijn diverse vragen over het wetsvoorstel FVW 2026 beantwoord. De beantwoording is in deze nota opgenomen omdat het wetsvoorstel FVW 2026 al ter behandeling ligt bij de Eerste Kamer. Hierna zijn de vragen met bijbehorende antwoorden integraal opgenomen. Zij zijn door mij voor zien van een koptekst.

5.17.1. Wel of geen inhoudingsplicht voor lijfrente-uitvoerder

De vraag wordt gesteld of het met het wetsvoorstel FVW 2026 voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001 leidt tot inhoudingsplicht voor de uitvoerder van de betreffende lijfrente. Dat is inderdaad de bedoeling. De delegatiebepaling van artikel 34, eerste lid, onderdeel a, Wet LB 1964 biedt de mogelijkheid om de inhoudingsplicht voor termijnen van lijfrente of andere periodieke uitkeringen of verstrekkingen te bepalen. Dit is uitgewerkt in artikel 11 UBLB 1965 en vindt in beginsel ook toepassing op de niet of niet langer kwalificerende lijfrenten. Het wordt nog nader onderzocht of voor de laatstgenoemde lijfrenten een verduidelijking van artikel 11 UBLB 1965 noodzakelijk is.

5.17.2. Tarief bij inhouding(splicht)

In het verlengde van deze vraag wordt de vraag gesteld of bij deze inhoudingsplicht het reguliere tarief van toepassing is of een tarief van 52% op grond van artikel 34, tweede lid, Wet LB 1964. In de in de vraagstelling geschetste situatie is het reguliere tarief van toepassing net zoals dat het geval is bij toepassing van artikel 3.100, eerste lid, onderdeel b, Wet IB 2001. Het tarief van 52% is alleen van toepassing bij afkoop (afkoop van lijfrente die niet onder de afkoopregeling voor kleine lijfrenten valt) als bedoeld in artikel 3.133, tweede lid, onderdeel d, Wet IB 2001. Artikel 44a IW 1990 is in deze situatie niet aan de orde omdat geen sprake is van de heffing van negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen.

5.17.3. Renseignering(sverplichting)

Vervolgens wordt de vraag gesteld wat dit wetsvoorstel, en dan concreet het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001, betekent voor de renseigneringsverplichting. Op de bestaande renseigneringsverplichting voor lijfrenten heeft dit wetsvoorstel geen invloed. Kort gezegd zijn er geen specifieke renseigneringsverplichtingen van toepassing op een niet of niet langer kwalificerende lijfrente.

5.17.4. Wel of geen dubbele heffing bij overschrijding wettelijke termijn

Ten vierde wordt gevraagd of er geen dubbele heffing kan optreden in de situatie dat er sprake is van een overschrijding van de wettelijke termijn. Dat is niet het geval. Als bij een overschrijding van de wettelijke termijn negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking zijn genomen, treedt het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001 terug. Bij een overschrijding van de wettelijke termijn wordt dus eerst bekeken of er negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen in aanmerking genomen kunnen worden en als dat niet het geval is, wordt alsnog geheven op grond van het voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001.

5.17.5. Hoe uitkeren en welke renseigneringsverplichtingen

Tot slot wordt in een voorbeeld gevraagd hoe een uitvoerder moet uitkeren, welke renseigneringsverplichtingen gelden en of dat anders is bij een periodieke uitkering als een lijfrentekapitaal van € 100.000 een fictief genietingsmoment heeft van 31 december 2026 en de gerechtigde begin 2028 vraagt om het kapitaal uit te keren. In de beantwoording wordt ervan uitgegaan dat het gaat om een kwalificerende lijfrente en dat wordt bedoeld dat er op 31 december 2026 sprake is van een overschrijding van de wettelijke termijn. Op grond van het met het wetsvoorstel FVW 2026 voorgestelde artikel 3.133, derde lid, Wet IB 2001 leidt dit tot een belaste fictieve afkoop in 2027. Voor deze fictieve afkoop geldt de renseigneringsverplichting van artikel 22 UBIB 2001. Deze fictieve afkoop leidt tot belastingheffing over – grofweg – de waarde van de lijfrenteaanspraak op 31 december 2026 in box 1. In beginsel is daarover dan bovendien revisierente verschuldigd. Na deze fiscale «afrekening» in box 1 verhuist de lijfrente naar box 3. Als de gerechtigde in 2028 vervolgens verzoekt om uitbetaling (uitkering ineens of afkoop) bestaat er geen inhoudingsplicht voor de heffing van loonbelasting en premie volksverzekeringen. Wel rust op de uitvoerder de aansprakelijkheid van artikel 44a IW 1990 ter zake van de in 2026 ontstane belasting- en revisierenteschuld. Uitvoerders kunnen van deze aansprakelijkheid gevrijwaard worden door middel van een door de belastinginspecteur af te geven vrijwaringsverklaring. Deze vrijwaring wordt onder voorwaarden verstrekt. Een van de voorwaarden is dat de aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen waarin de fictieve afkoop is opgenomen onherroepelijk is komen vast te staan. Een andere voorwaarde is dat de aanslag is betaald. De vrijwaringsverklaring is aan te vragen door de belastingplichtige bij de Belastingdienst. Het met het wetsvoorstel FVW 2026 voorgestelde artikel 3.100, vierde lid, Wet IB 2001 is in het geschetste voorbeeld niet van toepassing.

5.18. Verslagen en nota n.a.v. het verslag

De vaste commissie voor Financiën heeft op 3 september 2025 een wetgevingsoverleg gevoerd met de minister van Financiën over het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2026 (FVW 2026). Van dat wetgevingsoverleg is op 23 september 2025 een verslag opgemaakt ([Kamerstukken II, 2024 – 2025, 36 735, nr. 19](#)). In dit verslag zijn geen lijfrente-elementen opgenomen.

Op 4 november 2025 is het verslag inzake het wetsvoorstel FVW 2026 ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 735, C](#)) opgemaakt, terwijl op 14 november 2025 de nota naar aanleiding van dat verslag ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 735, nr. D](#)) is opgemaakt. In deze stukken zijn ook geen lijfrente-elementen opgenomen.

5.19. Kamerbehandeling en stemmingen

Het wetsvoorstel 'FVW 2026' is op 23 september 2025 door de Tweede Kamer aangenomen (zie [stemmingsoverzicht Tweede Kamer](#)) en momenteel in behandeling bij de Eerste Kamer.

Op 23 september 2025 is het gewijzigde wetsvoorstel ([Kamerstukken I, 2024 – 2025, 36 735, nr. B](#)) ingediend bij de Eerste Kamer.

Op 2 december 2025 is [in de Eerste Kamer gestemd](#) over het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel is op die dag aangenomen door de Eerste Kamer. De officiële (wet)tekst is op 12 december 2025 in het Staatsblad ([Stb. 2025, 431](#)) gepubliceerd.

6. Bijstellingsregeling 2026 (Stcrt. 2025, 40487)

Op 24 december 2025 is de Bijstellingsregeling directe belastingen 2026, de Bijstellingregeling 2026, in de Staatscourant gepubliceerd ([Stb. 2025, 40487](#)). In deze bijstellingsregeling zijn de indexaties van diverse parameters voor 2026 van directe belastingen vastgelegd. De Bijstellingsregeling 2026 geeft onder andere uitvoering aan de indexerings-voorschriften die zijn opgenomen in onder andere de artikelen 10.1, 10.2a en 10bis.12 van de Wet IB 2001.

De per 1 januari 2026 toe te passen tabelcorrectiefactor van artikel 10.2 Wet IB 2001 bedraagt 1,015312. De bedragen die worden aangepast ingevolge artikel I, onderdelen M, N, O, P en Q (lijfrentebedragen box 1) en onderdelen V, ten eerste (box 3-vrijstelling zogenoemde begrafenispolissen), en AI (uitkeringsvrijstelling KEW, SEW en BEW) in de onderhavige regeling zijn (deels) bijgesteld op basis van deze tabelcorrectiefactor. De tabelcorrectie-factor wordt in beginsel toegepast op de bedragen zoals deze zonder de inflatiecorrectie per 1 januari 2026 zouden komen te luiden, met dien verstande dat als basis voor de bijstelling voor 2026 in beginsel de na bijstelling voor 2025 op twee decimalen rekenkundig afgeronde bedragen gelden.

De (in artikel 10.2b, lid 1 van de Wet IB 2001 opgenomen) bijstelling van het in artikel 3.127, lid 3 van de Wet IB 2001 als eerste vermelde bedrag (= aftoppingsgrens) vindt ingevolge artikel LVIIIA van het Belastingplan 2025 (zie **onderdeel 5.3** van deze compilatie) niet plaats bij het begin van de kalenderjaren 2025 en 2026. Het bedrag blijft voor die jaren bevroren op € 137.800.

De bijstelling van het in artikel 3.127, lid 3 van de Wet IB 2001 als laatste vermelde bedrag (op grond van artikel 10.2b, lid 4 Wet IB 2001 = AOW-franchise) wordt gesteld op het bedrag van de aan het begin van 2026 geldende uitkeringen voor gehuwde personen zonder toeslag als omschreven in artikel 9, lid 1, onderdeel b, en lid 5, van de Algemene Ouderdomswet, vermeerderd met de vakantietoeslag, vermenigvuldigd met de factor 100/75.

De voor de inkomstenbelasting voor levensverzekeringen (lijfrenten en kapitaalproducten) relevante fiscale bedragen voor het jaar 2026 zijn opgenomen in het overzicht in **hoofdstuk 7** van deze compilatie.

De Bijstellingsregeling 2026 is met ingang van 1 januari 2026 in werking getreden.

7. Overzicht IB-cijfers levensverzekeringen per 1-1-2026

Wetsartikel	Omschrijving	Bedrag in Euro's
Lijfrentetermijnen / afkoop lijfrente (box 1)		
3.125, lid 1, ond. c (tot 2006!)	Maximale jaaruitkering overbruggingslijfrente	63.288
3.125, lid 1, ond. c (v.a. 2006)	Maximale jaaruitkering tijdelijke oudedagslijfrente	27.192
3.126a, lid 5	Afkoop kleine lijfrenten	5.513
3.133, lid 9, ond. c	Afkoop lijfrenten bij langdurige AO	51.440
Lijfrente-aftrekruimten (box 1)		
3.127, lid 1	Maximale jaarruimte (30% van premiegrondslag)	35.589
3.127, lid 1	AOW-leeftijd	67 jaar
3.127, lid 2	Maximale reserveringsruimte	42.753
3.127, lid 3	Aftoppingsgrens box 1-lijfrenten	137.800
3.127, lid 3	In te bouwen AOW-franchise	19.172
3.127, lid 3	Maximale premiegrondslag (€ 137.800 -/- € 19.172 =)	118.628
10a.25, lid 1	Vermenigvuldigingsfactor factor A	6,27
3.129, lid 2, ond. a	Extra lijfrentepremieaftrek voor stakende ondernemers (62 jaar of ouder)	574.867
3.129, lid 2, ond. b	Extra lijfrentepremieaftrek voor stakende ondernemers (52 jaar en jonger dan 62 jaar)	287.445
3.129, lid 2, ond. c	Extra lijfrentepremieaftrek voor stakende ondernemers (overige gevallen)	143.732
Vrijstellingsbedragen en meer in box 3		
5.5, lid 1	Algemeen heffingvrij vermogen box 3	59.357
5.10	Vrijstelling (natura-)uitvaartproducten box 3	8.904
5.16, lid 2	Jaarmaximum tijdelijke netto-oudedagslijfrente box 3	13.732
5.16b	Reserveringsruimte nettolijfrente box 3	21.591
Onderdeel AN	Waardevrijstelling voor op 14-9-1999 bestaande kapitaalverzekeringen in box 3	123.428
Overgangsrecht KEW, SEW & BEW (box 1)		
10bis.6	Uitkeringsvrijstelling KEW, SEW & BEW	207.500

8. Overzicht AOW-leeftijden periode 2013 - 2031

Wet Wijziging van de Algemene Ouderdomswet, Wet op de loonbelasting 1964 en Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd in verband met de versnelling van de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd (Stb. 2015, 218) Wet temporisering verhoging AOW-leeftijd (Stb. 2019, 246) Wet verandering koppeling AOW-leeftijd (Stb. 2020, 503)		
Jaar	Verhoging van	AOW-gerechtigde leeftijd is dan
2013	1 maand	65 jaar en 1 maand
2014	1 maand	65 jaar en 2 maanden
2015	1 maand	65 jaar en 3 maanden
2016	3 maanden	65 jaar en 6 maanden
2017	3 maanden	65 jaar en 9 maanden
2018	3 maanden	66 jaar
2019	4 maanden	66 jaar en 4 maanden
2020	0 maanden	66 jaar en 4 maanden
2021	0 maanden	66 jaar en 4 maanden
2022 *	3 maanden	66 jaar en 7 maanden
2023 *	3 maanden	66 jaar en 10 maanden
2024 *	2 maanden	67 jaar
2025 *	0 maanden	67 jaar
2026 *	0 maanden	67 jaar
2027 *	0 maanden	67 jaar
2028 *	3 maanden	67 jaar en 3 maanden
2029 *	0 maanden	67 jaar en 3 maanden
2030 *	0 maanden	67 jaar en 3 maanden
2031 *	0 maanden	67 jaar en 3 maanden
* Zie publicaties: Stcrt. 2016, 59248, Stcrt. 2017, 65191, Stcrt. 2018, 62839, Stcrt. 2019, 61189, Stcrt. 2020, 65110, Stcrt. 2021, 46409, Stcrt. 2022, 30748, Stcrt. 2023, 31782, Stcrt. 2024, 37287 & Stcrt. 2025, 38647		

